

ZIRTÎRTU KAIHHRUAINA HMAN DÂN TÛR

Dapchhuak a, Tichhín a, Nùna Bél Tûra Chawhphûr

Hê Puitling Zirlai Kaihhruaina hetiangka kalpuina hian—**dapchhuak a, ti chhín a, nùna bél** tûra member-te a chawhphûr ngei kan beisei. Zirtîrtu puala kêr tín zirlai buatsaih hian kêr tluana zui tûr, Inzirtîrna Kalphúng Pângngai kha a zui tho, chûngte chu:

1. Engati nge hê zirlai hi ka tân a pawimawh? (Chawhphûrna);
2. Enge Pathian Thû aţanga ka hriat tûl chu? (Dapchhuah);
3. Engtín nge Pathian Thû aţanga ka zir chhuah chu ka tihchhín theih ang? (Tihchhín);
4. Ka thíl zir chhuah chu engtín nge ka tih ang? (Nùna Bél).

Zirtîrtu hmánhlèl deuh, kêr tluana lo inpuahchah ţha hmán lote tân pawh áwlsam taka zirtîr theihna tûrin ‘Zirlai Kaihtâwi’ tih hi a thúpui fûn kim takin a awm tho bawk.

Inzirtîrna Kalphúng Pângngai chîk zâwka bihna leh, zirtîrtuten an tihdân tûr hmángte pawh târlan nghâl a ni:

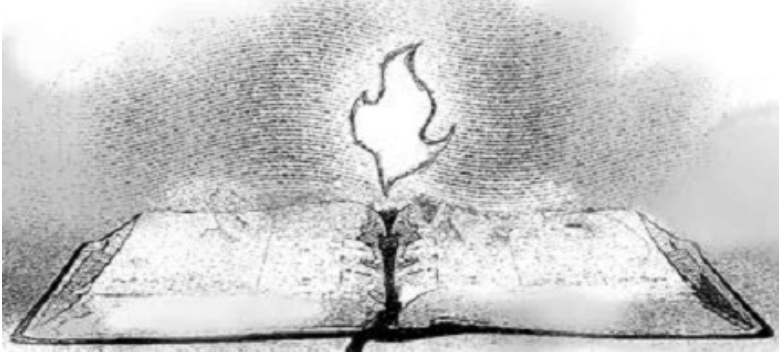
Rahbí 1-na—Chawhphûr: Zirlaiin member-te nùna awmzia a neih zâwk theih nân zirlai thú tùm bulpui leh an thil paltlang tawhte dawhzáwm ni se. ‘Engati nge hê zirlai hi ka tân a pawimawh?’ tih zawhna chhâng fel thei tûrin ţanpui ang che.

Rahbí 2-na—Dapchhuah: Zirlaiten zirlai thú tùm bulpui an manthiam theih nân Bible ațanga thíl hriattîr ãwnte hrilh la (Chûng zîngah chuan zirlaia târlan chhûnga a mihring te, an dinhmùn te, an hnam nùnphúng te, a ram hmêlmáng awmdân te, chuta thilthleng, inngիրnghona ang chîte leh thíl dang pawh a tel thei ang). ‘Pathian Thú Ațang Hian Enge Ka Hriat Țûl?’ tih chhâng thei tûrin Țanpui ang che.

Rahbí 3-na—Tihchhín: Rahbí 2-naa bengvârna thú an hriatte chu tichhín tûra remchânna an neihte hmáng Țangkai tûrin fuih la. Hei hi thíl pawimawh tak a ni, bengvârna thú ngáwt hi Kristaa Țhanlenna min neihtîr tûrin a tâwk lo. Zirlaite chuan ‘Ka Thíl Zir Tâkte Khá Engtín Nge Ka Nûnah Ka Bél Ang?’ an tih theihna tûra Țanpui tûr an ni.

Rahbí 4-na—Nûna Bél: A tâwp berah chuan zirlaite chu “Thuhretu mai ni lova, titûte ni zâwk” (*Jakoba 1:22*) tûrin fuih la. An thil zirte chu mahnî nuna bel tûrin sâwm ang che. Hetiang rahbi zuina hian mimal leh a huho pawhin thil dapchhuak leh mahnî ngaihdân târlan theihna tûra remchânna a siamsak Țhîn a ni. Chutiang thil zawng zawng chuan zirlaite chu, “Pathian Țanpuina zârah, tûnkâr zirlai ațanga ka thil zir tâkte hi engtin nge ka tih ang?” tih ngaihtuahna a neihtîr ang.

Zirtîrtûten hêng rahbi palí chhûnga mîte hmanruaa hmangin, an pâwl member-te chu: An nuna thilthleng sawi chhuah nuam tihna nei a, zirlai chhûnga Bible thûte hruat chian lehzual duhna neiin, nî tin nun nêna inrem a, ataka nunpui tûrin a chawkphûr dâwn a ni.

Châng thlan: *2 Petera 1:19–21.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: Bible hi Pathian duh dân puan chhuahna, Thlarau Thianghlim thâwkkhuma pêk a ni tih an hria ang a. An rinna vênhimsaktu tûr leh zirtîrna leh nuntawng hrang hrangte fiahna tûr tehfung a ni tih an hre bawk ang.

Hriatthiam tûr: Mi mal ngaihdân leh mahni induhtâwkna aţang ni lo, Pathian Thu hmanga Thlarau Thianghlim kaihhruaina hnuaia tlûk luh thlawp mai himzia an hrethiam ang.

Tih tûr: Pathian Thu leh Thlarau Thianghlim thiltihtheihna hmanga Thlarau Thianghlimin an ngaihtuahna leh rilru sùkthlêk a tidanglamsak inphalin, Pathian thâwkkhum Thu nêna inrem lo ngaihtuahna leh thiltih rêng rêng chu an hnâwl vek ang.

THUPUI THEN

I. Hriat tûr: Inpuanchhuahna leh Thâwkkhuma Thlarau Thianghlimin hnâ a thawh chu hrethiamin

- A. Inpuanchhuahna tih leh thâwkkhum tihte hi eng nge ni a danglamna?
- B. Bible-a lehkhavute hi a ziaktu mihringte hmanga Thlarau Thianghlim kutchhuak a ni a. Engtin nge Bible hi kan hnêna Pathianin a duh dân a puan chhuahna rintlâk a ni tih chiang takin kan hriat theih ang?
- C. Engtin nge thâwkkhum chuan Pathianin Bible ziaktute hmanga thil a puante a duan?

II. Hriatthiam tûr: Inngaihlâwmna rilru nêna Bible chhiarin

- A. Engtiangin nge Bible kan chhiar laia kan rilto put dân hian kan thu chhiarte hmanga Thlarau Thianghlimin min tihdanglamna tûrah kawngro a sut?
- B. Eng vângin nge Bible-in a sawi ngeite pawh keimahni ngaihdân mil tûra kawih her mai a awl viau?

III. Tih tûr: Thu thiltihtheihna chu changin

- A. Eng vângin nge Pathian Thu kan hriatthiam theih nâna Thlarau Thianghlim inkaihhruaitîr phal chu a pawimawh viau?
- B. Bible i lo ngaihsân leh zual theihna tûr leh, nun thlâk danglam thei a nihna chu famkim zâwka i lo chan theih nâna Pathianin thlarau nun kawng a zawhtîr mêk che chu engte nge ni?

KHAIKHÂWMNA: Thlarau Thianghlim hruai ni tûra thutlûkna kan siam a, Pathianin Bible-a inkaihhruaina tûr min pêkte inngaitlâwm taka kan pawm hian, Pathian khawngaihna chuan kan nun tidanglamin, ramhuai thlêmna lakah kan rilru pawh vênhim a ni thîn.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *2 Timothea 3:16, 17.*

Thlarau nun thanna atâna thu pawimawh: *Bible hi min tîphûr thei thuziak hrang hrang fawm khâwm a ni satliah ngawt lo. Nun tidanglam thei Pathian Thu, kan chung a thuneihna nei ni bawh a ni. Nung taka inngaihlâwmna leh zirtîr theih rilru nêna kan chhiar a, Thlarau Thianghlimin min awmpui bawh chuan, kan nun a thlâk danglam ngei ngei ang.*

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Tûn kêr zirlai hian tûn kuartar chhûnga Thlarau Thianghlim rawngbâwlna chungchâng kan zir tûr hi a keu hawng a. Thlarau Thianghlim chuan thu hmangin thil a sawi a. Pathian chu Bible-ah hian a inpuang chhuak a ni. Bible thutakte hian Pathian chu tu nge a nih a, engtiangin nge mihringte nunah hnâ a thawh tih min hrilh a. Thu hmanga Thlarau hnathawh tel lo hi chuan, keimahni

mihrinna ringawtin thil kan chhût ang a, thutak pawh kan hrethiam thei lo vang.

Thlarau Thianghlim kaihhruaina tel lo chuan Pathian duhzâwng hriatna leh, a thutak hriatthiamnate chu rin thil thu mai a ni dâwn a; chu chuan engmah hre chiang tak tak sî lo leh a dik ber pawh hre thei lovin min hnutchhiah bawk ang tih uar takin sawi la. Pathian Thu chuan Pathian duhzâwng hre mai ni lovin, eng vânga chutiang chu duh nge a nih hrethiam tûrin min tanpui a ni.

Sawi hawn nân: Unau Zâwni chuan a vawi khatna atân in Sabbath Sikul class a rawn chhim ve angin ngai la. Sawi hona in neih mêk lai chuan a bân a rawn phar chhuak a, “Thlarau Thianghlimin tâwpna huna chêng kan ni tih min rawn hriattîr a ni,” tiin a sawi ta mai a.

Nang chuan, “Eng vânga chutia sawi nge i nih aw? Ni e, i sawi ang chu keini pawhin kan rin dân a ni ve rêng alâwm,” tiin i lo chhâng a.

Chutah ani chuan, “Ni lo, tâwpna hun chu kan hnaih tawh takzet a ni. Khawvêl sum leh pai dinhmun hi chhe rup thei dinhmunah a ding mêk a, chuvângin Pathian mîte chuan leibâ engmah an nei tûr a ni lo; tin, kan zavaiin thingtlâng leh zokhaw lamah kan pêm chhuak vek tûr a ni a, chutah chuan keimahni ngeiin kan ei leh in tûr kan thar chhuak ang. Tâwpna chu kum hnih emaw, kum thum emaw vêlah a lo thleng mai dâwn. Tûnah hian Isua lo kal leh hun tûr nî leh a dâr bête ka sawi lâwk chu a ni lo; a chhan chu Pathian Lehkha Thuin, “A lo kal leh hun tûr - a nî leh a dâr kâr - chu tû ma’ n an hre lo” a tih tlat vâng a ni. Nimahsela, kan rin âia hma-in a lo thleng dâwn a ni tih hriattîr ka nih hi chu hrilh che u ka bâ a ni,” a ti leh hrâm a.

Zawhna sawi ho tûrte:

❶ Vawiin kan zir lai êng a tang hian engtin nge Unaunu Zâwni thil sawi kha i chhân lêt ang? Amâ tân leh in class pum pui tâna tangkai tûr thil sawi chhuah theih engte nge i neih?

- ② Engtiangin nge tûn kê zirlai hian chhâna rintlâk tak nei tûrin a puih che? Pathian Thu-a kaihhruaina engte hi Unaunu Zâwni tâna ãangkai tûr ni ang?
- ③ Eng vângin nge Pathian Thu hi ngaihdân dik tâwk lo hrang hrang lak ata min humhimtu a nih?

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTÏRTÛTE PUÂL: “Inpuanchhuahna” tih leh “thâwkkhum” tihte hi thil thuhmun a ni lo va. *Inpuanchhuahna* tih chuan Pathian thutak danglam ngai lo puanchhuahna emaw, a hliakhkuhtu pawh hlîm lam a kêwk a. Pathian thutak chu engti kawng mahin mihringte ngaihtuah emaw, thiltih emaw-ah a innghat lo. Thutak chu thutak a ni tawp mai a, mihringten an pawm emaw, pawm lo emaw pawh ni se, a danglam phah chuang lo. Pathian thutak chu chatuan daih a ni a, a huap kim êm êm bawk. Chatuan daih a nihna chhan chu engtik huna mîte tân pawh hman theih vek a nih vâng a ni a. Chutiangin huapzo a nihna chhan pawh hnam tîna mi zawng zawngten an chhawr ãangkai theih ãeuh vâng a ni. Pathian thutak chu, lei hîpna dân ang deuh a ni a, engtik hunah leh khawi hmunah pawh a hman theih vek a. Hnam zia a dan avângin a danglam emaw, inthlâk emaw ve ngai lo. Thutak chuan hnam zia a tidanglam a, a thlâk ãhîn zâwk a ni.

Thâwkkhum erawh hi chu Pathianin a Thlarau Thianghlim hmanga mihringte hmanga a thutak a puanchhuahna kawng a ni ve thung a. Thutak puang chhuaktu Pathian chuan Bible ziahtute chu an ziah laiin a kaihruai a. An thumal hman tûr nê lam erawh chuan a hrilh kêlh kêlh lêm lo thung. An ngaihtuahna a kaihruai a, an rilru a thâwkkhum a, an ziahna pen pawh a kaihhruai bawk. Pathian Thu dik lo thei lo chu Thlarau Thianghlim thâwkkhumna hnuai ah anmahni ãawngkam leh thumal ngei hmangin an zia chhuak a ni.

ZIR ZÂUNA

I. Thlarau Thianghlim–Thutak zawng zawng zirtîrtu chu (*Johana 16:13.*)

Thlarau Thianghlim hnathawh tam tak zînga pakhat chu thutaka mihringte hruai luh a ni. Mahse Thlarau Thianghlim chuan thutak zui tûrin mi a tilui ngai lo thung. Thutak chu min barh lui ngai lo va. Zâwm tûrin min tilui ngai hek lo. “Thutak zawng zawngah” mi a “hruai lût” mai zâwk a ni. Pathian kawng, a Thu-a puanchhuaha awm chu a ðha ber a ni tih hrethiam tûrin zaidawh takin min hruai a. Chutianga Thlarau Thianghlimin min hruai lai chuan, Isua thusawi, “Kei zawng, nun an neih nân, tam taka an neih nân, lo kal ka ni” (*Johana 10:10* tih kha keimahni nun ngeiah a dikzia kan lo hmu chhuak ðhîn a ni.

Thlarau Thianghlimin min hruai luh a tumna thutak chu eng nge ni? Pathian chungchânga thutak a ni a. Bible zirtîrna mal tin hian min hmangaihtu leh a lalrama min chêtîr ve duh ngawih ngawihthu Pathian chungchânga thutak mâwi êm êm mai chu eng kawng emaw ti talin an puang chhuak ðheuh a. Nasa taka soal leh ðha an indona kârah hian thâwkkhum Pathian Thu-in a tum ber chu, Pathian chu mahni hmasialna nei miah lova mihringte min hmangaihtu a ni a, chutih laiin Setana ve thung hi chu mahni indah pawimawh êm êm leh, mi chapo tak a ni tih lantîr a ni.

Thlarau Thianghlimin thutak zawng zawnga mi a hruai luh dân hi kawng hnih emawin sawi theih a ni a. A hmasa zâwk chu, Setana bumna hrang hrang, Pathian nungchang kan hriat dân tihê tûr zâwnga mi a bum ðhinnate laka vênhim kan nih theih nân, Thlarau Thianghlim chuan Bible-a thurin dik zawng zawng lamah min hruai lût a. Isua chuan, “Anni chu thutakin tithianghlim rawh, i thû chu thutak a ni sî a” tiin a Pa a ngên a (*Johana 17:17*). “Thutak in hria ang a, thutak chuan bâwih in nihna ata a chhuah zalên ang che u,” (*Johana 8:32, NIV*) tiin min hrihlh bawk. Thutak chuan sâkhuana khawvêl tuam hneh êm êmtu Pathian thu pawm dân dik lo tak tak lak ata min chhuah zalên dân a ni.

A pahnihnaah, Thlarau Thianghlim chuan keimahni nihna dik tak hrethiam tûrin min kaihhruai baw. Isua hnên kan pan hian kan thil tihsual avânga inthiam lohna kan neih chu a bo ðhîn a ni (*1 Johana 1:9; Rome 8:1*). Pathian fâte, a chhôngkaw member-te kan ni a (*Johana 1:12, Efesi 2:19*). Tling lo, inthiam lo, leh zak takin awm mah ila, Thlarau Thianghlim chuan Pathian Thu thutak lamah min hruai lût ðhîn a. Pathianin a siam, Kristan a chhandam, leh Thlarau Thianghlimin a siam tharte kan ni. Pathian Thu dik lo thei lo hian dâwt a sawi ngai lo va. A fâte kan ni a, a hmangaihna leh khawngaihnaah chuan chatuanin kan him a ni.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Thlarau Thianghlim hnathawh tam tak zînga pakhat chu thutaka mi a hruai lût ðhîn hi a ni a; mi erawh a tilui ngai lo. Hruai tih leh tilui tih thumalte hi hrilhfiâh la. Eng nge ni a danglamna sawi baw rawh. Chutianga a danglamna chuan Thlarau Thianghlimin mi a hruai dân eng nge min hriattîr?
- ❷ Thlarau Thianghlim chuan eng thutakah nge mi a hruai luh ðhîn?
- ❸ Thutak chuan eng lak aţangin nge mi a chhuah zalên a? Engtin nge mi a chhuah zalen?

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

Zirtîrtute Puâl: Tûnlai khawvêlah hian a hming maia Kristian, nuntawng lâu tak an tam mai. I class member-te nên khân a phawvuak maia sâkhawmi nihna thang pumpelth theih dân tûr sawi ho rawh u. Kristian-te zînga ðhenkhatten Pathian Thu ngaihtuah nân hun an hmang tlem lutuk ðhîn hi eng nge a chhan tih sawi ho baw ula.

Ngaihtuah zui tûrte:

- ❶ Mi ðhenkhatin Pathian Thu-a thutak awmte hi an hriatthiam theih lohna tûra dang tlattu hi eng nge ni?

- ② Adventist-te zîngah ngei pawh mi ðhenkhat chuan ‘tlan tawh Pathian fã’ nih hlimawmzia an hrethiam thei tlat lo mai hi eng vâng nge ni ang?
- ③ Pathian Thu hi engtiangin nge kan lo hriatthiam leh zual ang a, Pathianin min vûr a tum malsâwmna pawh hi a famkima kan dawn theih ang?

Sawi ho tûr: Thlarau Thianghlimin a thâwkkhum Pathian Thu hmanga Krista nêna inzawmna thûk zâwk kan neih theihna tûr dâltu thil ðhenkhatte chu engte nge ni?

Rahbi 4-na: Boruak siam rawh

Zirfirtûte Puâl: Tûn kêra kan zirlaiin a sawi hrang hrangte hi Tirhkoh Petera chuan heti hian a khâikhâwm a: “Chi chhe thei lakah ni lovin, Pathian thu nung reng leh awm rengah chuan, chi chhe lo laka piang thar in ni zâwk sî a” tiin (*1 Pet. 1:23*). Vawiin kan zirlaiin a tinzâwn ber hi kawng nhihin a sawi theih a: Pakhat chu, Pathian Thu hian thû a nei a, Pathian thutak a puang chhuak bawh tih hi a ni. A dang leh chu, Pathian Thu chuan nun a tidanglam ðhin tih a ni ve thung. Thutak chu mi mal ngaihdân mai a ni lo tih hre tûrin i class member-te kha pui la. Thutak chu Pathian Thu-ah hian hmuh theih a ni. Pathian Thu hi thinlung leh tihtakzeta kan zir chuan, kan nun hi thlâk danglam hlawk a ni dâwn a ni tih hrethiam tûrin kaihruai ang che.

Tih tûrte:

- ① I class member-te kha an bula ðhûte ðheuh hnêna vawiin zirlai aţanga an thu zir chhuah, an in lama an hâwnpui tûr thu hrilh tûrin sâwm la.
- ② Chutianga an thil zir chhuah an inhrilh chhâwn ðheuh hnû chuan, an thlarau nun atâna an thu zir chhuah hrang hrang zînga a pawimawh ber nia an hriat, an zavaia hmâa sawi tûrin sâwm leh ang che.

RAMNGÂWA THIL THLÂWNPÊK

TUROPE-a awm Poland ram hi kum AD zabi sâwmna vêlah hnam Langa lo piangin, chuta tanga kum za eng emawti hnûah an thenawm ram pahnih Prussia Lalram (tûna Germany) leh Russian Lalramte chu lo dingchangin, kum 1795 khân hêng ram pahnihte hian Poland ram chu an insem zo ta mai a. Indopui I-na hnû a tang khân Poland ram chu mahnâ ro inrêlin a lo ding leh ta a ni.

Indopui II-na chhûng khân Nazi Germany leh Soviet Union-te chuan an rûn leh a. Poles ram mi maktaduaih ruk vêl—a chanvê chu Juda mi—zet chu indo chhûng khân an thî a. Indo tâwp khân, Soviet duhdân zuiin Komionis sorkar a lo ding a. Kum 1989 khân zalên taka inthlanna hmasa ber neiin, sorkar thar a lo ding a, Europe ramna Komionis tlâwmna a lo in tan ta a ni.

Poland ram chanvê chuang mah tûr hi lo neihna hmun leh ramngâw a ni a. Ransa chi hrang hrangte thlamuâng taka an chênna hmun a ni. Europe rama sava pêm thîn zînga zâa 25 zet chu hê ramah hian an inthlah pung thîn a ni.

Poland ram lal hmasa ber, Mieszko I chu AD 966-ah Kristianah a inpê a, Poland ram chu Kristian lalna ram a lo ni ta a. Poland rama pâwl chak tak chu Roman Catholic hi a ni.

Indopui II-na chhûng khân, Germany leh Soviet Union-te chuan Seventh-day Adventist Kohhran din an khap a. Kohhran thil neih zawng zawng chhuhsak vek niin, member thenkhatte pheh chu Siberia rama thawn an ni a. Indo tâwp hnû khân Adventist Kohhran chu din thar leh niin, hmâ an lo sâwn leh tan ta a ni.

Kum 1990 khân Ryszard Jankowski [ree-SHARD Yahn-kow-skee], khatih laia Polish Union youth leader chuan hmalam ruâhmanna a nei a. Rawngbâwl tûra thalaite training pêk theihna tûr hmuna youth camp nei a duh a. Kohhran chuan ram leh sum a la nei rih sî lo va, neih dân tûr an bang bo hlê. Mahse Ryszard chuan Pathianin ruâhmanna nei tlatin a hria a, kawng a dap tan ta a ni.

Ryszard-a sawi dânin, “Naupangte leh thalaiten thilsiam atanga Pathian chungchâng an zir theihna tûr hmun kan duh a, chutiang hmunah chuan Siamtu leh Amah hmangaih dân an zir thei ang.” a ti a. Camp neihnaah chuan electricity leh tui an nei tûr a ni a, dîl kam, in pawh awmna hmun a ni tûr a ni bawk.

Ni khat chu, Ryszard-a chuan Poland khawthlang lam dîl kama sorkar ram, Zatonie [zah-TOH-nee] an tih hmun chu a hmu ta hlauh mai a. Chuta in awmte chu a tha vak lo va, mahse hman tangkai theih tûr chu an ni.

A sawi zêl dânin, “Pathian chuan Zatonie hmun hi nei tûrin min duh ni tlatin ka hria,” tih a ni. Chû campsite chu î200,000 man a ni a, mahse chutiang ram, building leh furniture leina tûr sum Union-in a nei sî lo. “Mahse kan committee-in neih theih dân tûr a sawi ho lai chuan telephone a lo rî a. Denmark rama mi pakhat chuan furniture min pêk a inhuâm thu leh rawn dah pawh an inhuâm thû a rawn sawi a!” A bâk tûl zawng chu Pathianin a ngaihtuhsak dâwn tih Ryszard-a chuan a hria a ni.

Polish union chuan ram chu hmang hawh tûrin thutlûkna an siam a, kêr lohah Denmark ram atanga truck lo thlengin, sipai thuan chi hrang hrang tangkai tak tak tûr chu a lo thleng ta t̄euh mai a. Union chu rinna nêp pên chhuakin, Zatonie-a camp nei tûr chuan an che ta a ni.

Ryszard-a [ree-SHARD] chu tualchhûng rorêltûte hnênah lêngin, chulai campsite chu naupang leh thalaite khua leh tui tha nih zir tûr nân an hmang duh tih a hrilh a. A hma lama kohhranin naupangte tâna hlâwkpui tûra lungalhthei laichhuahna bial, tuilianin ram a tihchhiatna hmuna camp an lo neih tawh dânte a hrilh bawk a. Pathfinder camp leh youth camp neihin a tumte pawh a hrilhfiah bawk a. Tichuan chutiang atâna hman tûra Adventist-te hnêna camp pêk chungchâng ngaihtuah tûrin a ngên nghâl bawk a. Rorêltûte zînga pakhat chuan a dodâl a, a tâwpah chuan vote an lâ a, Camp Zatonie chu Adventist Kohhran hnêna pêk chu rem an ti tlâng thei

ta a ni. Britain rama Adventist-te thilthlâwnpêklo thleng chu building man atân pêk a ni.

Ṭhalaite puala summer camp neih bâkah, chû hmunah chuan Poland ram annual camp meeting neih a ni bawk a. Hê camp-ah hian Adventist ni lo mi za tam tak an lo tel a, mi ṭhahnem tham takin Isuâ hnênah an nun an hlân thar a ni.

Naupangte chu an ṭhian non-Adventist-te chu camp-a rawn luhpui tûra fuih an ni a, chûng zînga tam tak chuan Isua zui tûrin thutlûkna an siam a. Lehkhabu zuar lamte pawhin chu camp tho chu lehkhabu zawrh dân zir nân an hmang a, Zatonie kiang vêlah te an vâk chhuak bawk a.

Ryszard-an Zatonie a hmuh tîrh khân, building bang vêlah thu inziak: “Pathian a awm lo” tihte a hmû a. A hnû kum hniha camp neih laiin, ṭhalaite hnênah thuziak chu engtia tih nge ṭhâ ang tih zawnha a siam a. Ṭhalai zînga pakhat chu lo ding chhuakin, chûng thu ziate chu ṭhalai rilru buaite tân amah ngêiin kum 1989-a a ziah a ni tih a puang a. Ina a hâwn leh hnû chuan a ṭhian zînga pakhat chu Adventist-ah a inpê tih a hria a. A ṭhian pa chuan inkhâwmpuiaha a sâwm a, ani pawh chuan a nun chu Isuâ hnênah a hlân vê leh ta mai a ni. Pathianin zu in châkna leh mei zûk châknate hnehsakin, mi tharah a siam ta a ni. Zu rûi, hel thil tiha banga Pathian kalh zâwng thuziaktu ṭhalai ngêi chuan Krista chu pawmin, a thuziak tihreh tûrin a ṭanpui leh ta zâwk a ni.

Kum 2010 khân, Thirteenth Sabbath Thawhlawm ṭhenkhat chu Zatonie hmuna building chei ṭhat nân hman a ni a. Tûn kuartar thawhlawm ṭhenkhat hmangin, naupang leh ṭhalaite puala Hope Channel Poland television thil puanchhuah tûr buatsaih a ni dâwn a. Thirteenth Sabbath Thawhlawm phal taka in thawh dâwn avângin lâwmthû kan sawi e.

Ryszard Jankowski hi tûnah chuan West Polish Conference president a ni a, Zatonie chanchin lo lan tîrh kha chuan Polish Union youth director a ni. Produced by General Conference Office of Adventist Mission. Website: www.AdventistMission.org

Châng thlan: *Johana 3:3–8.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: A kawngte chu a kip a kâwiin hre kîlkhêlh lo mah se, Thlarau Thianghlim chuan he khawvêlah leh an mimal nunah nasa takin hnâ a thawk a ni tih an hria ang.

Hriatthiam tûr: An nuna Thlarau Thianghlimin hnâ a thawh theih nân, nî tin inhawn reng a pawimawhzia an hrethiam ang.

Tih tûr: An nî tin nuna Thlarau Thianghlimin kaihhruai a, an sualna hriatîr leh a zirtîr theih nân a hnênah an intulût ang.

THUPUI THEN

I. Hriat tûr: Thlarau Thianghlim hnathawh dân phung hrethiamin

- A. Eng vângin nge Isuan Nikodema nêna an kawmnaah, Thlarau Thianghlim hnathawh dân chu thlí nêna a tekhin?
- B. Engtiangin nge Thlarau Thianghlim hnathawh hi Pathian thurûk a nih?

II. Hriatthiam tûr: Thil siam leh tlanna

- A. He khawvêl dintu Thlarau Thianghlim thiltitheihna tho kha tûnah pawh hian Pathian anpuia kan nunte siam thar leh tûrin a awm reng a ni tih i hriatin, engtin nge i rilru a awm?

III. Tih tûr: Pathian châwimâwiin

- A. Thlarau Thianghlim hnathawh langsâr tak tak zînga pakhat chu Pathian chawimawi a ni. Pathian chawimawi tih chu eng nge a awmzia ni a, engtin nge kan nunah Pathian chawimawi chu thupui berah kan neih theih ang?

B. Thlarau Thianghlim hnathawh bulpui ber, Isua chanchin hriattîr hian engtiangin nge tûnlai mîte tân hian inngaihtlâwmna lama kan entawn tûr min pêk?

KHAIKHÂWMNA: Thlarau Thianghlim kaihhruaina kan chhân a, kan nun pum pui hi a thunun kan phalsak hunah Isua chu kan thiltih kawng tinrêngah kan châwimâwi ang a, mi dangte nêna kan inkûngkaih tawnaah Thlarau rah kan tilang bawk ang.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawк phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *Johana 3:3–8.*

Thlarau nun thanna atâna thu pawimawh: *Bible-a Thlarau Thianghlim hnathawh hrang hrang kan hmuhte hi a pawimawh hlawm hlê mai. Ani chu min zirtîrtu, min kaihruaitu, kawng min kawhmuhtu a ni a. Sual thu-ah thiam loh min chantîrin, felna kawng min kawhmuh a. Thlêmna kan do zawh theih nân thiltihtheihna min pe bawk. A hnâ chu Isua chawisân leh a tih anga ti ve tûra keimahni min kaihhruai a ni.*

ZIRTÎRTUTE PUÁL: Tûn kêr zirlai hian a bîk takin thil siamah leh tlanna Thlarau Thianghlim hnathawh a thlûr bing dâwn a. Khawvêl leh a chhûnga thil awmte siam an nih lai khân Thlarau Thianghlim chu Pa leh Fapa nêh hnâ an thawк tâng a (*Gen. 1:2; Sâm 33:4; leh Sâm 104:29, 30 en la*). *Sâm* phuhtu chuan, “I Thlarau chu i tîr chhuak a, [tichuan] siamin an lo awm ta a” tiin a puang a (*Sâm 104:30, NKJ V*). Thlarau chuan thil siamte zînga nunna nei tûr chî zawng zawngte hnênah nunna a thlen a. He khawvêl siam a nihnaah pawh khân hna pawimawh tak a thawк a; mihring zawng zawng chhandam an nih vek theihna tûra kraws-a Tlanna hnâ thawh a nihnaah pawh khân hna pawimawh tak a thawк leh bawк. He leia Isuan rawng a bâwl chhûng zawng khân Thlarau Thianghlim chuan a vawngin a tichak thîn a. Chhandamtu lo pianna kha a kaihhruaina hnuaia thleng a ni a, a lo pian hnua rawng a bâwlna zawng zawngah pawh a kaihruai chhunzawm leh bawк.

Kraws-ah khân a awmpui tlat a, a thawhle hêm loh chu a lo ngêk ngar ngar a, tichuan, vânah a lâwn chhohpui ta a ni.

Thlarau Thianghlim hnathawh tel lo chuan keini hi chu nunna nei lo, thiltihtheihna engmah nei lo, leh thlarau lama thî kan ni tih uar takin sawi la. “Pathian ngaihsak anna” (2 Tim. 3:5) pawh kan nei ve a ni mai thei e; mahse a nihna takah chuan sâkhuana kâwr kawrawng mai kan ni. Kan nuna Pathian nunna rawn thaw lûtta chu Thlarau Thianghlim a ni a, Kristâ chanchin min hriattîrin kan nunah a châwimawi bawc thîn.

Sawi Hawwna: Nikodema kha zânah Isua hnênah a lo kal a. Zan thim hnuai khera a lo kal hi dâwihzephthlâk kan ti a ni mai thei. Mahse chutianga ngaih ngawt chu a dik bik lo vang; a lo kal hrim hrim pawh hi thilmak tak a ni zâwk a ni. A thinlunga Thlarau Thianghlimin hnâ a thawh vâng chauha lo kal a ni a. Nikodema hi ni ta la, Isua hnênah thil pakhat dîl thei ni ta bawc la, eng thil nge i dîl ang? Nikodemana a zawn tak hi eng thil nge ni?

Sawi ho tûrte:

- ❶ Isua hnêna kal tûra Nikodema turtu kha eng nge niin i rin?
- ❷ Thlarau hnathawh dân sawifiah nâna Isuan thlî a hmang hi eng vâng nge ni?
- ❸ Engtiangin nge thlî tih hi *Genesis 1:2*-a “Pathian Thlarau chuan . . . a uap tlat a” tih emaw, ‘tui chungah chuan thli na tak a tleh vut vut reng a,’ tih nêh hian a inan a, a inan loh bawc?
- ❹ Thlî tih hian eng nge ni a kawh? Eng vângin nge thli hnathawh dân a sawifiahna hi kan zavaia tân fuihna thu t̄ha tak a nih?

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTIRTÛTE PUÂL: A hmasa berin Thlarau Thianghlim chuan Bible ziaktute a thâwkkhum phawt a. Chumi hnû chuan keini thâwkkhum thuziak chhiartute hi min thâwkkhum ve leh bawc. Thlarau Thianghlim chu khawvêl leh a chhûnga thil awmte siam an nih lai khân a thiltihtheihna nasa tak nêh a

awm tawh a. Tûnah pawh, chu a thiltihtheihna pangngai nêh chuan kan nunah siam thar lehna hnâ a thawk mêk a ni. Thlarau Thianghlim chuan diabola thlêmna hmachhawn thei tûrin Isua kha a tichak a. Tûnah pawh hian chutiang thlêmnae chu hmachhawn ve thei tûrin keini pawh hi min chak ve bawk. Thlarau Thianghlim chuan Isua kha thihna a hmachhawn mêk lain Thawhleha beiseina nêh a tihuaisen a, keini pawh kan nun tâwpna kan hmachhawn mêk lai hian thawhleha beiseina nêh min tihuaisen ve a ni. Thlarau Thianghlim chuan Pathian fâte kan nih tih inhriat chianna min neihtîr a, kan thinsungah hian kan LALPA Isua Krista zârah chatuana nunna kan chang dâwn a ni tih hriatna a dah bawk a ni.

ZIR ZÂUNA

I. Thlarau rah chu (*Galatia 5:16–24*.)

Galatia 5:16–24 hi Thuthlung Tharah chuan châng lâh leh thiltitheih berte zînga mi a ni âwm e. Hetah hian Tirhkoh Paula chuan “tîsâa nung” tih leh “Thlarauva awm” tih danglamna a sawi a. “Thlarauva awm” (*Gal. 5:16, NKJV*) tih chu Thlarau Thianghlim thiltihtheihna zâra thlarau lam thil tha ber berte nêna inrem nun nei tihna a ni mai a. Vânramin a ngaihhlut zâwngte i nun kaihhruaitua hman i phalna kha a ni. Chatuan dânte nêna i rilru chhûn khaha a awmna kha a ni bawk. Chutiang tûr chuan i ngaihtuahnate kha nunna petu Thu nêna a inchiah hneh hlê a ngai ang. A awmzia berah chuan i thiltih tinrêng kaihruaitu atâna Pathian Lehkhabu Thûte hmang tûr a ni tihna a ni.

Thlarauva awm tih nêna inep chiah chu ‘tîsâa nung’ tih a ni ve thung a—chutiang nun chu khawvêl châkna, duhna, leh tîsa châknain a thunun thîn. Tîsâa nungte chuan nî tinin an mihring thinlung duhzâwng ang chu an ti thîn a. Tîsa thiltihin a thunun tlat nun—entîr nân, tîsa châkna thinlung te, thinrimna te, rilru kha tak te, mi dangte îtsîkna rilru te, leh mahni inthunna tlâkchhamna—neite chu Thlarau thiltihtheihna ni lovin, anmahni châknain an nung tihna a ni. Tîsa châkna bâwiha tângte ang lo takin, mi thenkhat chu Thlarau Thianghlim thuhnuai a awm tûrin a kutah an intulût ve thung a. An

nun chuan Thlarau rah chi hrang hrang—hmangaihna, hlimna, remna, dawhtheihna, leh mahni inthununna te a lantîr thîn a ni.

A va inang lo tehrêng êm! Hetiang âia chiang zâwk hian engtin nge hêng nun chi hnihte hi a lan chhuah theih tawh chuan ang? Hlim taka thlarauva mi thenkhat an kal theih laia mi thenkhat dang tîsa châknaa an tlu leh tlat mai thîn hi eng nge ni a chhan? Nikodema hnêna Isua thusawi hian a chhâna chu min pê a: Thlarau Thianghlim neih leh neih loh a thû a ni. Thlarau Thianghlim thlî emaw, thâw emaw chuan nun a tidanglam thîn (*Johana 3:3–8*). Bible-ah hian Thlarau Thianghlim hnathawh tilangtu tam tak kan hmu a. Khawvêl piantîrtu Thlarau thiltihtheihna tho kha vawiinah hian kan hnênah pawh a awm a. Ezekielan a hmuh ruhro tam tak hnêna nunna thâw thaw lût a, sipai rual chak taka chantîrtu Thlarau thiltihtheihna tho kha vawiinah hian kan hnênah a awm a (*Ezekiela 37*). He khawvêla Isua a awm laia amah tichaktu Thlarau tho kha vawiinah pawh hian kan hnênah a awm. He Thlarau hian ringtute thinlungah Pathian khawngaihna mak tak mai chu a awmtîr a, chuwâng chuan Krista-ah “thil siam thar” kan lo ni ta thîn a ni (*2 Kor. 5:17*).

Ellen G. White-i chuan he thu tha tak mai hi misonari pakhat hnênah a sawi a: “Pathian chu kan tlinna a ni tih thudik hi lâwm takin pawm mai rawh. Hei hi kan hriat reng loh thîn avângin kan sâkhaw nunah thil tam tak kan hloh thîn a. Thlarau Thianghlim thiltihtheihnaa inngat lovin, keimahnia thawh kan tum thîn a ni.”—*Testimonies to Southern Africa*, p. 81. He khawvêl leh a chhûnga thil awmte hi thil mâwl leh tê tham deuh zâwk aţanga amaha lo insiam chho zêl a ni lo ang chiah hian, siam thar lehna pawh hi mihringte thiltih eng emaw zâra amaha lo thleng ve mai a ni lo. Keimahni chhûnga Thlarau Thianghlim thiltihtheihnain hnâ a thawh vângin Krista anna lamah siam danglam kan lo ni zâwk thîn a ni.

Sawi ho tûrte:

❶ Thlarauva nung tih chu eng nge ni a awmzia? Keimahni nun theuha Thlarau Thianghlimin hnâ a thawh dân chu hre thei tûrin engtin nge hmâ kan lâk ang?

- ② Pathianin kan nuna hna thawh duh a neih, tûna kan la hriat mai sî loh eng engte nge awm ang?
- ③ Kan nungchanga miin an hmuh, keimahnin kan hmu ve sî loh eng thilte nge awm? Engtiangin nge hêng thilte hi kan nungchanga dum awmte kan hriat chhuah phah theih nân Thlarau Thianghlim chuan a hman ang?

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTÏRTUTE PUÂL: Thlarau Thianghlim chuan Isua min hriattîrin a châwimâwi a, ama ropuina tûr a zawng ngai lo. He Thlarau Thianghlim ze ropui tak hian kohhran chhûnga innghirngghona tam tak hi hun rei lo te chhûnga a chinfel mai theih dân sawi ho rawh u.

Ngaihtuah zui tûrte:

- ① Thlarau Thianghlimin kan nuna hnâ a thawh theih nân engtin nge kan lo inhawn theih ang?
- ② Thlarau Thianghlimin keimahnia puan chhuah a tum thilte chu kan hriat theih nân engtin nge kan lo ngaihven ang?

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTÏRTUTE PUÂL: Thlarau Thianghlimin Pathian thiltihtheihna nêna Isua nûn a chhûng khat ang chiah khân kan nun pawh hi a thiltihtheihna nêna chhûn khah ve a châk a. Thlarau Thianghlim thiltihtheihna tel lo chuan kan Kristian nunah hian hlawhchham tûr Chiang sa kan ni. Khawvêl hi keinina kan siam theih a ni lo âia nasa zâwk daihin kan thinslung siam thar leh hi chu kan thei lo lehzual ang. Ruama ruhro awmte Ezekielan nunna a pe thei lo ang aia nasa zâwk daih khân hêng kan nun khawro tak takte-ah hian nunna thâw kan thaw lût thei lo lehzual bawk. Chutiang zêlin, Thlarau Thianghlim puihna tel lo chuan Marin nausên Krista a pai thei lo ang bawk khân keini pawhin Krista Thlarau tel lo chuan kan thinslungah hian nunna kan pai thei lo a ni.

Tih tûrte:

- ❶ I class member-te kha *Galatia 5*-a tîsa thiltihte leh Thlarau Thianghlim hnathawhte kan hmuh hi chhiar tûrin sâwm la.
- ❷ Chûng an thil chhiarte aţang chuan anmahni thinlung theuh inen fiah tûrin fuih la, Thlarau Thianghlim rah an lo neih theih nân Thlarau Thianghlim tihchakna dîlpui bawk ang che.
- ❸ I class member-te kha tîsa thiltih hrang hrangte zînga a eng engte hi nge an nungchanga lo lang chhuak tih ngaihtuah lêt tûrin hrilh la. An thinlunga tîsa thiltih awmte chu Thlarau raha thlâk a nih theih nâna  awng ai tûrin ng en bawk ang che.

ZIRLAI 3-NA

ZIRLAI KAIHTAWI

JANUARY 21, 2017

Ch ang thlan: *1 Petera 1:2.*

Zirlaite t ana:

Hriat t ur: Thlarau Thianghlim chu Pa leh Fapa ang bawka Pathian tak tak a ni tih an hria ang.

Hriatthiam t ur: Pathian anpui an nih theih n an leh, Krista ang an lo nih ve theih n ana Thlarau Thianghlimin ringtute siam  at h n a a thawh chu an ngaihlu thiam ang.

Tih t ur: An nun thl ak danglam t ura Thlarau Thianghlimin h n a a thawh an phal ang.

THUPUI  HEN

I. Hriat t ur: Thlarau Thianghlim chu Pathiana Mi nung pathum awmte z nga pakhat a ni tih hriat t ur.

A. Thlarau Thianghlim chu Pathian a ni tih a lanna Bible ch ang engte nge awm?

- B. He Bible thutak hi eng vâng a pawimawh viau nge a nih?
Thlarau Thianghlim chu Pa leh Fapa anga Pathian ni ve lo lo ni ta se, eng thil nge thleng ang?

II. Hriatthiam tûr: Tlanna hnâa Thlarau Thianghlimin a thawh ve chu hriat tûr

- A. Engtiangin nge Tlanna hnâa Thlarau Thianghlimin a thawh ve i hriatthiamna chuan i thlarau nunah danglamna a thlen?
B. Eng vângin nge Thlarau Thianghlim laka Anania leh Safiriten dâwt an sawi kha a pawi viau? Eng vângin nge Pathianin khatiang taka nâ khân a hrem kher?

III. Tih tûr: Pathian thutak Thlarau Thianghlim chu keimahnî nunah seng luh tûr a ni

- A. Eng vângin nge Anania leh Safiri-te nupa chanchin hriat hi tûnlai kohhrante tân hian a pawimawh êm êm?
B. Engtiangin nge Pathiana Mi nung pathum awmte zînga a Pathumna a nihna anga Thlarau Thianghlim thiltihte hian kan thlarau lam nunah danglamna a thlen?

KHAIKHÂWMNA: Pathiana Mi nung pathum awmte zînga a Pathumna a nihna anga Thlarau Thianghlim hnathawh kan hriatthiam hunah chuan a hnathawh kan hlutsak zual ang a, kan nuna thlâk danglam ngai nia a sawite pawh pawm thei tûrin kan inhawng leh zual bawk ang. Thlarau Thianghlim chu Pathian dik tak a ni tih hriatthiamna chuan thinlung taka amah ngaihsânna a thlen thîn a, a mi tih danglamna kan thlahlel bawk thîn a ni.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *1 Korin 6:19, 20.*

Thlarau nun thanna atâna thu pawimawh: *Lei biak bûk chu Pathian ropuinain (Shekina) a chên chilh hmun a ni ang chiahin, kan taksa pawh hi Thlarau Thianghlim in, Pathian tih taka nunna hmanga Pathian ropuina kan puan chhuahna tûra duan a ni a. Pathian Lehkhabu thutak mak tak mai chu lei leh vân pum pui Pathianin Thlarau Thianghlim zâra kan thinlunga chên a châk tlat mai hi a ni.*

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Tûn kêr kan zirlai hi Kristian tinte nuna Thlarau Thianghlimin hnâ a thawh dân kan hriatthiam theih nâna thil tûl tak a ni a. Thlarau Thianghlim chu Pathiana Mi nung pathum awmte zînga a Pathumna a ni a, Pa leh Fapate zia ang zawng zawng pawh a nei vê vek a nih tih hriatthiamna chuan kan nunah Thlarau Thianghlimin hnâ a thawk a nih tih kan hriat dânah danglamna lian tak a thlen ang. Thlarau Thianghlim chu a hmana hman tûr thiltitheihna a ni lo va. Neih châka zawn tûr thiltitheihna lah a ni hek lo. Pathiana Mi nung pathumte zînga pakhat a ni a, kan thinslung kan hawsak tûr leh kan nun kan pêk tûr a ni. Thlarau Thianghlim chu keini'n kan hmang tûr a ni lo va. Amah hian khenbeha awm, tholeh ta, leh lo kal thuai tûr Krista ropuina chu puang tûrin min hmang tûr a ni zâwk.

Pathian ze hrang hrangte hi Thlarau Thlianghlim nihna pawh a ni ve tho va. Thlarau Thianghlim chu thil engkim hria, engkim ti thei, khawi hmunah pawh awm, leh chatuan mi a ni (*1 Korin 2:10, 11; Sãm 104:30; 139:7; Hebrai 9:14*). Thlarau Thianghlima chhûn khah nih chu Pathian awmpuina chang tihna a ni a. Thlarau Thianghlim chênchilh nihna chu kan thinslung biak ina Pathian lo chênna a ni bawk. Pathian chu a Thlarau Thianghlim hmangin keimahni-ah a lo chêng tîn a ni.

Sawi Hawwna: Bible bu pum puiah hian Pa leh Fapa leh Thlarau Thianghlim chu then hran theih miah loh tûra inpumkhat tlat an nihzia târlan a ni a (*Mat. 28:18, 19; 1 Pet. 1:2; 2 Kor. 13:14*). Khawvêl leh a chhûnga thil awmte siam an nih lai leh mihringte tlanna hnâah hian an thawk ho vek a ni. Engtiang kawngte-in nge an hnathawh hi a thuhmun a? Engtiang kawngte-in nge a inan loh bawk? An pathum zînga tu ber hi nge Thuthlung Hlui hunah khân langsâr ber a? A tu ber hi nge Chanchin T̄ha bu pali-ahte hian langsâr ber? A tu ber hi nge *Tirhkohte Thiltih* bu-ah hian langsâr ber? Eng vânga lansarh hun bîk nei t̄heuh nge an nih sawi rawh?

Mi thenkhat chuan *Tirhkohte Thiltih* bu hi “Thlarau Thianghlim Thiltihte” tiin a sawi thin a. *Tirhkohte* bu leh Paula lekhathawn hrang hrangahte hian Thlarau Thianghlim chu Pathiana Mi nung pathum awmte zinga a Pathumna anga sawi niin, mihringte chu sual thu-ah thiam loh a chantir a, felna kawng a zirtir a, Isua chanchin a puang a, nun a thlak danglam thin thu tarlan a ni. Paula cbhuan Tita hnena lekhka a thawnah hian “thil fel taka tih, keimahni ngeia tihte chu, chumi vang ni lovin, siamthar silna leh Thlarau Thianghlim siamthat lehna [zawk] chuanin a khawngaihna ang zelin min chhandam ta” (*Tita 3:5*) tih thu a sawi a. Thlarau Thianghlim hnathawh avangin kan thinlungte tihthar a ni a, kan nun thlak danglam a ni a, kan thlarau pawh a lo thar sawt thin bawk a ni.

Sawi ho turte:

- ① Thlarau Thianghlim i ngaihtuah chang hian, eng thilte nge i rilru-ah lo awm nghal thin? Chung thilte chu i class member-te hnenah khan sawi ang che.
- ② Thlarau Thianghlim chu tu nge a nih tih hriatthiamna chuan engtiangin nge i nunah danglamna a rawn thlen? Engtiang kawngte-in nge hemi hriatna hian keimahni theuhah danglamna a siam thin?

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTIRUTE PUAL: Thuthlung Thar lekhahu hrang hrangahte hian Thlarau Thianghlim chu mihringte pianthartirtu, tithianghlimtu, an nun thlak danglamsaktu, leh nunna petu anga sawi a ni a (*Tita 3:5, 1 Pet. 1:2, 2 Kor. 3:6*). **Rome 8-ah** chuan Tirhkoh Paulan ‘tisa dana awm’ tih leh ‘Thlarauva nung’ tih chungchang a sawi a. ‘Tisa dana awm’ tih awmzia chu Thlarau Thianghlim thiltihtheihnaa inngat lo va, keimahni chaknaa inngata Kristian nun dan tur nun chhuahpui tumna ang chi hi a ni. ‘Thlarauva nung’ tih awmzia chu Thlarau Thianghlim duh dan ang leh a phut anga in pumpêkna a ni ve thung a. Tisa thinlung duhzawngte ni tin thihthir zel a, Thlarau Thianghlim tihthianghlimnaa tihthara awm zelna a ni.

Kraws-a an khenbehte chu hliam na tak tuarin an thi thîn a. Krista pawh kha a hliam tuar lova thi a ni tih a Chiang hlê. Krista kha kan sualte avânga thî a ni a; mahse Thlarau Thianghlim zârah sualah kan thî a. Sual chu thinlunga piangthar tawhte nun dân phung a ni tawh lo. Kan nunnain a châk ber chu Krista lâwm zâwng thil tih a ni a, chu kan thil tih châk chu Thlarau Thianghlim thiltihtheihna zârah hlen chhuah a lo ni thîn a ni.

ZIR ZÂUNA

I. Thlarau Thianghlim Pathianna hrethiamin (*1 Petera 1:2; Rome 15:19.*)

Pathian nihna/zepui hrang hrang chu engte nge ni? Pathian ti-pathiantu tak hi eng nge ni? A hmasa berin, Pathian chu *chatuan mi* a ni phawt a. Awm tan ni a nei lo va, tâwp ni pawh a nei ngai hek lo. Amah chu “Awmma” ropui chu a ni a (*Exod. 3:14*). “Awm tawh a, awm mêka leh, lo la awm tûra” chu a ni bawk (*Thup. 1:4*). Chatuan ata lo awm tawh a nihna hian Pathian chu lei leh vâna thil siam dang zawng zawngte laka danglam bîkah a siam a. Thil engkim hre vek a ni bawk (*Dan. 2:20–22*). A then a zâr chauh hria emaw, hriat chin nei emaw a ni lo va. Engkim hre vektu Pathianina a hriat loh eng mah rêng a awm lo. Khawi hmunah pawh awm leh engkim ti thei a ni bawk a. A awmpuina chu khawi hmunah pawh chan theih vek a ni (*Sâm 139*). A thiltihtheihna pawh tâwp chin awm lo a ni a. Chatuan mi, thil engkim hria, thil engkim ti thei, leh khawi hmunah pawh awm vek Pathian a ni. ‘Hma lam hunah thil lo la thleng tûte chu a lo thlen hmâ chuan Pathian pawhin a hre bîk lo’ tih ngaihdân hi chu Bible thu nêna inkalh tlat a ni.

Hetah hian thudik mak tak mai a awm. Pathian Lehkhabu-a Pathian zepui hrang hrang kan hmuhte hi Thlarau Thianghlim pawhin a nei ve vek a. Thlarau Thianghlim pawh chatuan mî a ni a (*Heb. 9:14*). Thil engkim hria, thil engkim ti thei leh, khawi hmunah pawh awm vek a ni bawk (*1 Kor. 2:10, 11; Rome*

15:19; Sâm 139:7). Pa leh Fapa chu Thlarau Thianghlim rawngbâwlna hmangin kan hnênah an awm a, vân lam thilte chu min hlui reng bawk a ni.

Pathian fâte kan nih avângin Thlarau Thianghlim finna leh thiltihtheihna pêk tiam kan ni a. Thlarau Thianghlim zârah chatuana nunna leh thlân piah lam beiseina kan nei bawk (*Rome 8:12–17*). Thlarau Thianghlim hi Pathian ni lo ta ang se, engtin nge finna, tihthianghlim khawngaihna, nun thlâk danglam thei thiltihtheihna leh, chatuan beiseina min pêk theih teh lul ang ni? Thlarau Thianghlim chu Pathian *chakna thahrui* mai lo ni ta ang se, chatuan nunna chang nia inhriatna min neihtîr thei hauh lo vang. Pathiana Mi nung pathum awmte chu chatuan mî an ni vek tih pawmna hi Kristian nuna Thlarau Thianghlim pawimawhna hriatthiamna atân chuan a ùl tak meuh meuh a ni.

Thlarau Thianghlim chu chatuan mi, thil engkim hria, thil engkim ti thei leh khawi hmunah pawh awm vek a nihna pawimawh dân hi sawi ho ula. Hêng a zepui hrang hrangte hi Kristian nuna an pawimawhna eng nge ni?

Ngaihtuah Teh: Eng vângi nge hêng Thlarau Thianghlim zepui hrang hrangte hi Setana thlêmna kan hmachhawwna tûrah hian a pawimawh viau hlawm? Eng vângin nge Pathian thu thiam thenkhatte hian Thlarau Thianghlim chu Pathiana Mi nung pakhat a ni tih rinna hi Bible-a thudik awmte zînga hriatthiam loh hlawh ber pakhat nia an sawi? Thlarau Thianghlim chu tu nge a nih a, a thiltihtheihna chu engtiangin nge kan chan ang tih hrethiam ni ta ila, eng vângin nge min phuar bet tlattu kan nuna sual awmte hi a chah ang?

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTÏRTUTE PUÂL: Kum tam tak chhông chu mahni hmasialna rilru, thil chîn ðha lo tak tak, leh sual lam âwn tlatna thinlung te hi kan buan hneh lo fo ðhîn a. I class

member-te kha Thlarau Thianghlim chuan Pathiana Mi nung pathumte zînga a Pathumna a nihna angin nun a titharin a tithianghlim a, a thlâk danglam daih thei a ni tih hrethiam tûrin ãnpui ang che.

Zawhnate:

- ❶ Engtin nge Pathian Lehkha Thu-in min hrih Thlarau Thianghlim thiltihtheihna hi a taka kan chan a, kan nun hi thlâk danglam a lo nih ve theih ang?
- ❷ Kan nuna eng thilte hian nge Thlarau Thianghlim thiltihtheihna a pum hlûma chang thei lo tûrin dâl tlat ãhîn?
- ❸ Chutianga min dâlthu thilte chu engtin nge kan tih ang? Chutiang chîn ãha lo, nungchang ãha lo, leh ngaihtuahna thianghlim lote hneh theih dân kawng pawimawh tak chu eng nge ni?

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTÛTÛTE PUÁL: Tûn kêr zirlai hi i class member-ten Pathiana Mi nung pathumte zînga a Pathumna a nihna anga Thlarau Thianghlim thiltihtheihna an hriatthiam theih nâna duan a ni a. He thutak pawimawh êm êm mai hi an Kristian nuna atâna an hriatthiam theihna tûrin ãnpui ang che.

Tih tûrte:

- ❶ A theih chuan i class member-te hnênah khân pencil leh paper pakhat ãheuh sem la. Chutah chuan tûn kêr chhûnga an zir chhuahte zîngah pawimawh ber nia an hriat ziaik chhuak tûrin hrih ang che.
- ❷ Infuih phûrna ni pah fâwm atân, i class member-te kha an thu ziaikte chhiar chhuak tûrin sâwm la. An ziaik lo a nih pawhin an thilunga awm chu sawi chhuak tûrin ngên ang che.

ATAKA KRISTIANNA

POLAND ram khawthlang lama in hlui tawh tak chung a pa pakhat chuan, “Perek kan mamawh belh e!” tiin a rawn âu lêng lêng a. Tlangvâl thothâng tha tak chu perek lam chuan a che ngêh vat a. Thing leihlâwna lâwn chhovin, inchung chhîpa pa luvâr vau tawh chu a han pê a.

Vladislav—or Vlad tia koh ngaina zâwk chu, camp meeting neih hlan nghâkhlel takin a awm a. Ani hi pastor châwl tawh a ni nân, Kristâ hnêna mîte hruai hnâ chu a la bânsan ngai chuâng lo. Chutiang a nih avâng chuan a chhôngte nê Zatonie hmun vêla Polish Union’s youth camp vêlah inbêng belin, chông lai hmun chu a rawngbâwna hmun tûrah a ngai hmiah a.

Hênglai bial vêla chêngte hi a tângpuiin mi khawsak harsa vê tak takte an ni a; upa lamte pheh chuan chênna tâka an in chei tûr hian an beih ngial a ngai thîn. Thâl chhông hian Vlad-a chuan thingtông khaw hruaitûte tlawh kualin, in chei thâtpui ngaite hmîng a ziak chhuak a. Tichuan camp meeting neih chhôngin, chuta lo kalte chu ni hnîh khat tanpui tûrin a sâwm thîn a. Thalaite leh puitlingte chu in tifaia thawk tângin, in chung leh pipe vêlte an thawm tha a, mîte chu khawsak nuam zâwk tûrin an tanpui thîn a ni.

Vlad-a thil vei chu, chutianga Kristianna a taka nunpui zâra kohhran thar din zêl chu a ni. Komiunis sorkar tlûk hmâ pawh khân, kohhran mîte hnênah chuan mîte rinngam nih leh an ngaihthlâk duhzâwng tûra hmalâk dân a lo zirtîr tawh thîn a. “Kan tum ber chu kohhran la din lohna hmuna kohhran thar din a ni reng thîn a ni,” tiin a sawi.

“Kumin hian camp neih chhônga mî in siamthâtpui tûrin mi 60 lai inpê kan nei a, in 10 tal chei thâtsak kan tum a ni. Mi thenkhat chu mi thiam tak takte an ni a, electric siam leh pipe fit vêl pawh thiam tak an ni. Mi nâwlpui erawh chu mi tanpui phûr

vê hrim hrim an ni thung. Kristian tak kan nihzia hre tûra kan kiang hnâia lo chêng tûrin mîte hi kan duh a ni,” tiin a sawi.

“Khawtlâng hruaitûten in siam ðat ngai min kawhmuah kual a, anni pawh chu an hrih nghâl zêl bawk a. ‘Keinin hmanruâ kan nei a, hêng Adventist-te hian hnâ chu an thawk dâwn a ni.’ An inchung far ðhînte a lo reh a, an pipe hmantlâk tawh lote a lo ðat leh tâkah chuan mîte hi an hlim thei êm êm mai a ni.

Vlad-a sawi dânin, “Zatonie-a kan lo kal tirh khân, tûte nge kan nih tûte mahin min hre lo va. Tûna Kristian tak kan ni tih min hriat tâk chinah chuan, khawtlâng hruaitûte nêh thawk tlângin, kan inkhâwmna min hmanpui tûrin kan sâwm a. Sâwm an nuam khawp mai!” a ti a ni.

“Camp meeting neih laia hnatlâng lo thawk chhuakte khân, anmahni hmun lama an hâwn leh hunah pawh chutiang chuan an ti zêl ang a, tichuan kan rinna hi lo ðhangan, Poland mi tam zâwkten a malsâwmna an chên thei dâwn a ni.”

ṬANPUI NGAI

Ireland rama Dublin khawpuia mi za tam takin Adventist thuchah an pawm thar a, mahse biak in pakhat lekah inkhâwm tûrin an leng ngang sî lo a ni. Norway ram kohhran ðing hmasa ber, kum 1879-a din hian ramchhûng mî leh pêm thar mi chi tin a

Châng thlan: *Johana 14:16–18; 16:5–15.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: Thlarau Thianghlim chu Pa ațanga chhuak thiltihtheihna ringawt ni lovin, Pathian ngei a nihna hriatthiam pawimawhzia an hria ang.

Hriatthiam tûr: An nî tin nuna Thlarau Thianghlim hnathawh hlut deuh deuhin, amaha inngah zual deuh deuh nachâng an hria ang.

Tih tûr: Thlarau Thianghlim âw hre thei tûrin an beng an chhî ang a, a kohna chhâng thei tûrin an inhawng deuh deuh bawk ang.

THUPII THEN

I. Hriat tûr: Thlarau Thianghlim chu Pa leh Fapa ang bawka Pathian ni vê tho a ni.

- A. Bible-in Thlarau Thianghlim zepui a sawi chu engte nge ni?
- B. Engtiangin nge “mi nung nihna zia nei” tih i hrihfhah ang? Engin nge mi nung hi mi nunga siam? Engtiangin nge Bible-a Thlarau Thianghlim nihna hrang hrang kan hmuhte hian mi nung ngei a nihzia an tihlan?

II. Hriatthiam tûr: Thlarau Thianghlim chuan ringtu tinte chênchilh a duh vek.

- A. Eng vângin nge Thlarau Thianghlim hi Pathiana Mi nung pathumte zînga pakhat, Pa leh Fapa ang bawka Pathian nihna zia nei ve tho a ni tih hriatthiam a pawimawh viau?
- B. Isuan fahrahin min kalsan lo va, Thlarau Thianghlim rawngbâwlna hmanga kan zînga chên a duh hlê a ni tih i hriatin engtin nge i rilru a awm?

III. Tih tûr: Thlarau Thianghlim chuan Chiang lehzuala Isua chanchin min hrilh a duh.

- A. Thlarau Thianghlim lâwm zâwng leh hlimna ber chu kan nuna Isua chanchin “sawi” a ni. Thlarau Thianghlimin i nuna Isua chawimawina hmun a neih theih nân nî tin Chanchin T̄ha bute hi tlêm azâwng tal chhiar t̄hîn ang che. I thlarau nuna Thlarau Thianghlim âw hriattîr thei bertu che nia i hriatchu eng nge ni?
- B. Thlarau Thianghlimin i nuna Pathian hmangaihna a lo puanchhuah tawh dân sawi tûr i nei em? Chûngte chu engtiang chiahin nge i tân a t̄angkai?

KHAIKHÂWMNA: Thlarau Thianghlimin hnâ a thawh theih nâna kan thinlung kan hawn a, amah chu Krista Âiawhtu, Pathiana Mi nung pathumte zînga a Pathumna a ni tih kan hriat hunah Isua chu a mawina zawng zawng nêh min hmuhtîr ang a, kan nunah hian mi nung Krista chu châwimâwiin a awm baw ang.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *Johana 16:7.*

Thlarau nun t̄hanna atâna thu pawimawh: *Thlarau Thianghlim chu engtik hun lai emaw chauh leh khawi hmuhah emaw chauha awm a ni lo. Kan mamawh hun apiangah min pui tûrin a hnâi reng. Krista hminga kan kalna hmun apiangah a awm zêl ang a, min kaihruaiin thurâwn min pê ang a, min tichakin min tihuaisen ang a, beiseina thar min pe zêl baw ang. Thlarau Thianghlim chu a taka awm ngei leh nî tina min chênchilh rengtu a nih tih kan hriat chuan kan thinlung hi lâwmnain luang liam dâwn a ni.*

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Tûn kêr zirlai hian Bible-in Thlarau Thianghlim nihna/zepui hrang hrang a târlante min kawhhmuh a. Mi t̄henkhat chuan Thlarau Thianghlim hi chu Pathiana Mi nung awmte zînga mi ni vê lo angin an ngai a. Thlarau Thianghlim chu mahnia zepui hran nei ni lovin, Pa a t̄anga chhuak chakna emaw, thiltihtheihna emaw ni mai niin an ring.

Tûn kêra kan zirlai zir tûrah hian Thlarau Thianghlim chu Pathian a nihzia leh mahnia nihna hrang nei a nihzia târlanna Bible chângte kawngkal nei deuh hlekin kan zir dâwn a. Mi nung nihna zia bulpui pathumte chu—thil awmzia chhût chhuah theihna rilru neih te, duhthlanna hman theihna neih te, leh mi dangte hnêna thil sawi theihna neih te a ni. Hêng thil pathumte hi Thlarau Thianghlim chuan a nei vek a. Tûn kêrah hian a hmasa pathumte hi chipchhiar deuh hlekin kan en dâwn a ni.

Sawi Hawwna: Thlarau Thianghlim i ngaihtuah châng hian eng ang nge nia i hriat ðhin? Thlarau Thianghlim nihphung, hnathawh leh rawngbâwlna te i ngaihtuah dân chu engtiang taka fiah nge a nih? Thlarau Thianghlim Pathian nihna zia hi Pa leh Fapa Pathian nihna zia âi chuan hriatthiam a awlsam lo zâwk a ni tih hi chu zêp thu a chêng âwm lo ve.

Mi nung chu mita hmuh theih a ni tlângpui a. Mita hmuh theih loh mi chu an awm pawh a rinawm loh. Thlarau Thianghlim nihphung hi chu thurûk ril tak mai a ni a. Hetiang thil thûkte hi chu mihring rilru chuan hriatthiam a harsa hlê a ni. Nimahsela, thil eng emaw kan hriatthiam lohte hi kan hriatthiam loh mai avânga awm lo chu a ni chuang miah sî lo.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Eng vângin nge Thlarau Thianghlim nihphung hriatthiam hi a pawimawh viau?
- ❷ Eng vângin nge Pathian mîte hian an nî tin nunah Thlarau Thianghlim hnathawh an mamawh?
- ❸ Isua'n *Johana 16: 13, 14*-a Thlarau Thianghlim nihphung a sawi aţang hian eng thil nge zir chhuah theih kan neih?

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÁL: Pathian thurûk ril tak takte hriat tuma kan beihna kawngah hian Bible-in eng nge a sawi tih leh, Bible-in a sawi loh chu hriat fâlh tum loh a him tih kan hriat a

pawimawh a. Tûn kêr zirlaiah hian Thlarau Thianghlimin Pathian nihna zia a neih Bible-in a sawite kan thlûr bing deuh hlek dâwn a, chu miin kan nî tin nuna huaisena leh chakna a rawn thlente pawh kan en ho bawh ang.

ZIR ZÂUNA

I. “A lama ñang tûra koh”: Thlarau Thianghlim chu Tanpuitu leh Thlamuantu a ni (*Johana 14–16*.)

Johana 14-16-a Isuan Thlarau Thianghlim chungchâng a sawinaah hian hmun lê-ah “Tanpuitu” (NKJV) tih emaw, “Thlamuantu” (KJV, *Mizo Bible*) tih emaw ñawngkam a hmang a (*Johana 14:16, 26; 15:26; 16:7*). Hêng châng palî-tea Grik thumal a hman chu *parakletos* a ni a, a awmzia a ngialngana lehlin dâwn chuan “‘tu emaw lama ñang tûra koh’ tih tûr a ni ang a, mi tu emaw tanpui tûra koh tihna pawh a kâwk a ni.”—*Vine’s Expository Dictionary of New Testament Words*, s.v. “*para-kletos*,” accessed March 29, 2016, <https://www.blueletterbible.org/search/Dictionary/viewTopic.cfm?topicTVT0000499>.

Hmânlai chuan rorêlna hmuna mi tu emaw chungthû an ngaihtuahin, mi tu emaw a *parakletos* atân an ruat ñhîn a, chu mi chu amah tanpuitu tûr leh a mamawh angte ngaihtuahsaktu tûr a ni (*ibid.*). Chutianga a mamawhte chu an taksa mamawh, entîr nân, chawi ei tûr te, tui in tûr te, leh mutbu te pawh a ni thei a. Hei bâkah hian rilru lama an mamawh, entîr nân, beiseina nei tûra fuih te pawh a huam thei bawh. Dân hmanga a thlavâng hausaktu tûr pawh a mamawh thei a, rorêltûte hmâa dintîr a nih hunah amah dinpuitu tûr *ukil* a mamawh châng a awm thei a ni.

Thlarau Thianghlim nihna sawifiah nâna a ñawngkam hman hi a fuh hlê mai: Thlarau Thianghlim chu kan taksa, rilru, leh thlarau lam mamawh min phuhrûksak tûrin kan kiangah a awm zêl dâwn a nih chu! Keini Pathian fâte hian a tel lova harsatna kan hmachhawn pakhat mah a awm lo va. A chin fel zawh loh buaina hmachhawn pakhat mah kan nei lo bawh. Min Puitu chu eng lai pawhin a awm a, kan mamawh hun apianga min tanpui nghâl zêl tûrin a hnai reng a ni.

Ngaihtuah Teh: *Johana 14:16*-a Thlarau Thianghlimna sawi nâna Grik thumal a hman hi eng nge ni a, chu thumal awmzia chu eng nge ni? Engtin nge chu thumal awmzia chuan Tanpuitu leh Thlamuantu a nihna anga Thlarau Thianghlim nihphung hrethiam leh zual tûrin min puih sawi la. Engtiangin nge min tanpuitu ni tûrin a lo kal thin? Kan mamawh engte hi nge min phuhrûksak?

II. Thlarau Thianghlim Mi nung chu (*Romee 8:27; 1 Korin 12:11.*)

Tirkoh Paula hian Thlarau Thianghlim chu Pathian a nihzia sawi nân tawngkam pahnih a hmang a, chûngte chu: “rilru” tih leh “duhzâwng” tih te a ni. *Rome 8:27*-ah chuan “Thlarau rilrû” (NKJV), “Thlarau duhzâwng” (Mizo Bible) tih tawngkam a hmang a. *1 Korin 12:11*-ah chuan Thlarau Thianghlimin ringtu tinte hnênah “a duh ang zêla” thlarau lam thilpêk a pêk thu a sawi baw.

Rilru leh duhzâwng neih hi mi nungte thil tih theih ropui tak a ni a. Bible-in ringtûte leh Krista ngei pawhin rilru puthmang leh duh dân an neih thu a sawite hi kan en ang a, hêng pianken pahnih, mi nung tawh phawtte’n an neih vek hi Thlarau Thianghlim pawhin a neih vêna chiang zâwkin kan hriatthiam phah dân a ni.

Rilru hi ngaihtuahna laipui ber a ni a. Heta tâng hian ngaituahna, chhia leh tha hriatna, leh rorêlna te’n thutlûkna an siam thin a ni. Bible chuan *rilru* tih thumal hi rilru fîm leh thianghlim, pumkhat tha taka awm angin a hmang tlângpui a—chutiang rilru ngei chu pu tûrin ringtûte chu fuih leh ngen an ni baw. Entîrn nân, Bible chuan Krista rilru ang kha pu tûrin min hrilh a (*Filipi 2:5; 1 Korin 2:16*), chumi awmzia chu, a nungchang thianghlim tak ang kha nei ve tûrin min duhsak tihna a ni. Ringtûte zînga inpumkhatna a awm a tûl thu a sawinaah pawh “ngaihtuahna hmunkhata” (*Romee 12:16*) awm tûr leh, “rilru hmunkhat pu” (*2 Korin 13:11; Filipi 4:2*) tûrin min ngên

bawk. Krista bula kan khawsak chuan kan rilru pawh a fîm sawt thîn a, chutiang a nihzia chu ramhuai man mi pakhat chanchinah pawh khân Chiang takin kan hmû a. Khatia a ramhuai paite a kawchhûng aţanga koh chhuah an nih hnû kha chuan, amah pawh rilru pangngai tak pû-in a awm ta a nih kha. Helaia Grik ţawngkam a hman hi “rilru fîm takin a awm ta” ti pawha lehlin theih a ni.–*Vine’s Expository Dictionary of New Testament Words*, s.v. “*sophro-neo*,” accessed March 29, 2016, <https://www.blueletterbible.org/lang/Lexicon/Lexicon.-cfm?strongsT&G4993&tTKJV>.

Rilru fîm tak neih chu mihringte tân leh Pathian tân pawh mi nung kan nihzia tilangtu pawimawh tak a ni ang chiahin, duhzâwng/duh neih pawh mi nung zia pawimawh tak a ni ve leh bawk a. Ransâte pawh hian rilru chu an nei ve ngei mai a; amaherawhchu, duhna, duhthlanna awmze nei siam theihna an neih ve tlat loh avângin anni âi chuan mihringte hi kan chungnung rêng a ni. Duhzâwng/duhthlan theihna nei kan nihna tak hi Pathian anpuia siam kan nihna pawh a ni rêng a. Thil siam ni ve satliah, kan pianphung leh kan taksain nuam a tih ang anga thil ti vêt mai mai kan ni lo. Pathian chuan mi tinte hi kan rilru fîm taka hmang a, duhthlanna dik leh ţha siam ngei thei tûrin min thuam ţeuh a ni. Hemi chungchâng hi Ellen G. White-in tâwi kim takin a lo sawi a: “Mihring nihphungah hian rilru puthmang hi a pawimawh hlê mai, thutlûkna leh duhthlanna kawnga min kaihruaitu ber a ni. Mihring zawng zawng hian thil ţha leh dik thlang thei tûrin thiltihtheihna kan nei ţeuh a. Kan thil tih kawng hrang hranga Pathian thu kan rilru-a châm reng tûr chu: ‘Vawiiinah hian tu rawng nge in bâwl dâwn thlang mai rawh u’ (*Joshua 24:15*) tih hi a ni. Mi tinin a duhthlanna chu Pathian duh dân lamah dah se, a thu chu zawm thlangin, Pathian hmanruaah insiam bawk rawh se, chutichuan thil sual ti tûra nawr luih theih a ni lo vang.”–*Education*, p. 289. Thlarau Thianghlim kaihruaina hnuiaia kan

duhthlanna dik taka kan hman chuan Pathian nungchang ang kan chher chhuak thei dâwn a ni.

Thlarau Thianghlim chuan thil ngaihtuaha a chhan chhui thîn, Pathian rilru leh thil dik leh dik lo thliar hrang thîn duhthlanna a neih tlat avângin Pathian a ni ngei a ni tih rinhlelh rual a ni lo va. Pa aţanga thiltihtheihna lo chhuak, Pathian zepui pakhat ve mai lah a ni hek lo. Amaha zepui leh nihna hrang nei a ni. Thlarau Thianghlim chuan thil a ngaihtuah a, a chhûi a, duhthlanna a siam bawk thîn a. Pa leh Fapa ang bawka Pathiana Mi nung awmte zînga mi dik tak a ni.

Ngaihtuah Teh: Mi nung nihna ziate chu eng nge ni sawifiah la, chumi tehfung aţang chuan Thlarau Thianghlim hi–thurûk ril tak chu ni tho mah sela–mi nung nihna zia nei ngei a nihzia a chianna sawi bawk ang che.

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: I class member-te kha Thlarau Thianghlimin Pathian Thu-in a sawi thutakte a puan chhuah dân leh, Isua chu “kawng leh thutak leh nunna” (*Johana 14:6*) a nih dân sawi pui la. Isua chu thutak a nih chuan, “Thlarau Thianghlim chuan ‘thutak zawng zawngah’ a hruai lût ang che u” (*Johana 16:13*) tih thu a zirtîrte hnêna a sawi kha eng nge ni a awmzia?

Ngaihtuah zui tûrte:

❶ Kan zînga lo chêng tûra Thlarau Thianghlim kan beisei hian, min hruaitu atân vâna awm eng thil chak tak emaw kan beisei ngai lo va. Lei leh vânpum pui Pathian chu kan mamawh min rawn phuhrûksaktu tûr Pathiana Mi nung awmte zînga a Pathumna, Thlarau Thianghlim rawn tîr tûrin kan ngên a ni zâwk. Eng vângin nge a châng chuan Thlarau Thianghlim hi hriatthiam theih loh ang mai a nih thîn? Engtin nge kan nunah hian a tak taka awm a nihzia a lo lan theih ang?

- ❷ Kan nuna Thlarau Thianghlim hnathawh awmte hrethiam lehzual thei tûrin eng nge tih theih kan neih?
- ❸ Pathian Thu kan chhiar hian Thlarau Thianghlim hmanga Pathianin thu a sawi ri chu kan lo hriat theih nân eng thilte nge tih theih kan neih?

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Thlarau Thianghlim chu sual kan hneh theihna tûr leh, hlim tak leh nun tam kan neih theihna tûra kan lama tâng thiltitheih tak a ni a. Thlarau Thianghlim chu thlêmna kan tawh lai te hian min tichak tûr te, kan beidawn laia min fuih phûr tûr te, thutlûkna siam a ngaih hun min kaihrwaitu atân te a hnai reng a. Kan nun hi a rawn chhûn khah kan phal a nih phawt chuan, a famkimin kan chên thei dâwn a, Setana thlêmnate pawh kan hneh thei zêl ang. Tichuan, Thlarau Thianghlimin min pêk hnehna chu kan chang thei dâwn a ni.

Tih tûrte:

- ❶ I class member-te kha tûn kê zirlai atanga an thil zir chhuah pawimawh ber sawi tûrin sâwm ang che.
- I class member-te nêl khân Thlarau Thianghlim chu mi mal taka kan *parakletos* a nih t̄euh dân sawi ho rawh u.
- ❸ I class member-te kha Pathian Thu an chhiar a, Pathian hnathawhte an ngaihtuah atanga Thlarau Thianghlim âw an lo hriat dân sawi tûrin sâwm ang che.

PATHIAN RUÂHMANNNA HMUCHHUAKIN

ROZA-i pî chuan, “Roza, hei hi han en teh,” tih pah chuan lehkhâ mâwi tak mai a pê a. “Bible zirhonna tel tûra sâwmna a ni a, i kal ngêi dâwn nia. Thil ngaihna deuh deuh in zir ang,” a ti a.

A pî chuan Roza-i chu zirtîrtu ni tûrin a inbuatsaih mêk tih a hria a, sâkhaw thil a tuipui viau bawk a. Poland rama a nû leh pête kohhranah pawh a inhmang a, thalai hruaitu niin, amâ rualpuite a kaihruai thîn a. Chutianga kohhrana a inhmang chu a nû leh pête pawh an lâwm a, an chhuâng hlê a ni.

Roza-i chuan pamphlet chu a pî hnên a tanga lân, chîk takin a phêk hma lama milemte chu an bih vang vang a. Sâwmna chu chhiarin, inkhâwm vê ngêi a tum a. Eng thil tak zir ang maw tiin hriat hlân a nghâkhlel hlê a ni.

Roza-i chu lecture ngaithla tûr chuan a thû a. Amâ rualpui awm vêl tlangvâl hi a hmû a. An inhmêlhriat tâkah chuan, tlangvâl chuan kohhran huaihawt Nipui laia Bible camp kalpuiah a sâwm a. Rosa-i chuan rem a ti a; hetiang taka Bible hria kohhran chu an chanchin hriat belh zêl a châk hlê a ni.

Seventh-day Adventist thalai camp-na hmun a lo thlen chuan, hmêlhriat loh deuh hlîr zînga han awm ta chu, Rosa-i chu tlêmin a zâm deuh a. Mahse lo tel tûra amah sâwmntu tlangvâl khân lo chiâu-âuvîn, chû khuaa thalai dangte hnênah a hmêlhriattîr a. Ani hian thian thar siam hi nuam a tihzâwng niin, Bible camp-a Bible an zirte chu nuam a ti êm êm a ni.

Ina a hâwn leh hnûin, Sabbath nî apiangin Roza-i chu Adventist biak inah a inkhâwm zui nghâl a. Kohhran danga a inkhâwm chu a nû leh pête chuan an lâwm vak dâwn lo tih a hriat avângin Sabbath nîa a inkhâwm tûr thû chu a hrilh ngai lo.

Mahse a thil hriat thar chu a hlimpui êm avângin a inzêp zo ngang lo va, a nû hnênah an Bible camp neih leh inkhâwm nuam a tihzia thûte chu a hrilh a. Mei zûk hrisêl loh zia hrilhin, meizûk

bânsan tûrin a ngên a. Isua nêna mimal taka inlaichînna neih thatziate pawh a hrilh bawk a. “Puithiam hnêna sual puân pawh hi a ngai lo, Pathian hnênah kan thlen mai tûr a ni,” tiin a nû hnênah chuan a sawi a.

Roza-i thil sawi chuan a nû chu rilru nuâm lo takin a awmtîr a. A hnênah chuan, “Engati nge hriat ngai loh kohhrana inkhâwm chu i duh a? Keini pawhin kohhran duhthusâm kan nei tho a lâwm,” a ti a.

Roza-i chuan, “Mahse mîte hian Isua hi an hmangaih tak tak a ni. Bible zirtîrna an zui bawk a. Kei pawhin Pathian thil zirtîr hi zir vê ka duh a ni,” a ti a.

A nu chuan, “Adventist nih i tum tlat a nih chuan, ka hnên aţangin ţanpuina sum hmuh inbeisei rêng rêng suh ang che,” a ti a.

Roza-i chu Adventist-ah a inkhâwm zui zêl a, hei hi Pathianin awm tûra a duhsakna hmun a ni tih a Chiang a. Thla eng emawti chhông a inkhâwm tâk chinah chuan, bapisma chan a dîl a.

A thutlûkna chungchâng a nû leh pête hnêna a hrilh chuan an thin a rim hlê mai a. A dam chhônga a vawi khat nân, a pa chuan a bêng a, a nû pawh chuan in chhuahsan tûrin a nawr bawk a.

Roza-i chuan a thawmhnâw tlêm leh a sikul zirlaite chu iptêa akin, an in chu a chhuahsan ta a. An kiang hnâi deuh lawka Adventist chhôngkua chu a bêl a. Kâr hnih hnû-ah chuan a nûin ko hâu tûrin a ûnau nû chu a tîr a.

Amâ khuma a mut leh an phalsak a, mahse a nû leh pête chuan sum lamah an ţanpui zui ta lo. A scholarship dawn chuan a zirna sênso chu a tum thei mai a, mahse a ei leh in bâkah ţul dang hlawh chhuah nân biak in a tifâi ţhîn a ni. A hun tam zâwk chu class-ah a hmang a, sikul library-ah lehkha a zir a, inah chuan mu tûr chauhin a hâwng ţhîn a. Mahni inngaihtuah chungin, college a zir chhuak ta a ni.

Roza-i chuan a nûin a dinhmun a engtopui hlê tih a hria a. A hnênah chuan, “Engtin nge pasal i hmuh theih ang?” tiin a zâwt

a. A nû chuan sawi tum a nei a ni tih a hria a, Poland ramah chuan Adventist hi an tam vak lo a ni. Mahse ani chuan Pathian thutiam rinchhan zêl a tum thû a hrih a.

Baptisma chang tûra a inbuatsaih laiin, Roza-i chuan khawpui danga chêng, baptisma chan tum vê tho, tlangvâl pakhat, Krystov [Chris-toff], a hmu hlauh mai a. An pahnih hian lehkhâte an inthawn thîn a, dating te an ãan a. A hnû deuhah chuan an innei zui ta a ni.

Krystov-a chu rawngbâwlnaah a lût a, Roza-i erawh chuan zirtîrtu hnâ a thawk thung a. A chhûngte chuan an nûpa chu an rinnaah leh an hnâah an hlim hlê tih hriain, inremna an siampui leh ta a. Roza-i beisei dân chuan a nû leh pête pawhin a pasal nêna Isuaa hlimna an neih ang chu an neih vê ngêi an beisei a ni.

Roza-i chuan a pî zâra Bible lecture-a a kal te, Bible camp hlimawm taka a tel theih avângte chuan Pathian hruaina chungah a lâwm êm êm a.

Tûn kuartar Thirteenth Sabbath Thawhlawm hmang hian Poland rama mi tam takin Isua an hmêlhriat theih nân i ãanpui thei dâwn a ni. Hêng thawhlawm thenkhat hmang hian Hope Channel Poland TV program tihchhuah a ni ang a, mi tam takin an hlâwkpui thei dâwn a ni. Heta tâna ãahnem min ngaihpuui dâwn avângin lâwmthû kan sawi a ni e.

Produced by General Conference Office of Adventist Mission. Website: www.AdventistMission.org

hîp nasa hlê a, lian zâwka sak thar a ngai hlê mai! Croatia rama Marusevec khuua Adventist sikul pawh hlawhtling takin kum 40 a ding tawh a, tûnah komiunis hun laia in sak kha chei ãat a ngai ta hlê bawh. Poland rama Hope Channel hian kum 2012 a ãang khân Sâpãawng Polish-a lehlin, hrisêlna thû te, Bible zirtîrna leh thil dang an puâng chhuak thîn. Tûnah hian nasa taka tihchangtlun chhoh a ngai ta a ni. Hêng hi tûn kuartar Thirteenth Sabbath thawhlawm phal taka thawhin i ãanpui thei dâwn a ni.

Châng thlan: *Matthaia 3:11.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: Bible-a Thlarau Thianghlim baptisma a tih ɣawngkam awmzia hi an hrethiam ang a, he Bible zirtûrna hi a taka nunpui pawimawhna an man thiam bawk ang. Thlarau Thianghlim chu a famkima an dawn theih nâna thil tûl hmasa awmte pawh an hre bawk ang.

Hriatthiam tûr: Thlarau Thianghlima khah leh a awmpuina leh kaihhruaina thûk lehzual zâwk chan an châk ang.

Tih tûr: Ngun taka Pathian Thu zirna hmanga nî tina Thlarau Thianghlim baptisma chan dân kawng an zawng ang.

THUPI THEN

I. Hriat tûr: Thlarau Thianghlim baptisma chang nih awmzia leh a pawimawhna.

- A. Ringtu tinte nunah hian eng vângin nge Thlarau Thianghlim baptisma chan chu a pawimawh viau?
- B. Thlarau Thianghlim baptisma channa chuan keimahni nun theuhah hian danglamna eng nge a thlen ɣhin?
- C. Thlarau Thianghlim baptisma chang lo vin eng vângin nge Kristian ɣha tak nih a theih miah loh?

II. Hriatthiam tûr: Thlarau Thianghlim baptisma tel lova thlarau (nun) pachhiatzia.

- A. Engtin nge kan chak lohna leh tlin tâwk lohna te hriatnain Thlarau Thianghlima khat nih châkna min neihɣin ɣhin?

- B. Eng vângin nge Thlarau Thianghlim baptisma chan chungchâng leh Thlarau Thianghlima chhûn khah chungchâng kan hriat lohna te hian kan thlarau nun a pawh hniam ùin?

III. Tih tûr: Thlarau thiltitheihnaa nun hlimawmna leh thiltitheihna.

- A. Eng vângin nge Thlarau Thianghlim thiltitheihnaa nun chu chona lian tak a nih?
- B. Thlarau Thianghlima khat nun kan neih theih nâna kan thinlung kan lo buatsaih theih dân tûr chu engte nge ni?

KHAIKHÂWMNA: Thlarau Thianghlim baptisma chan awmzia dik tak hriattiamna chuan Thlarau Thianghlima chhûn khah nun neih loh retheihthlâkzia min hriattîr ùin a. Bible-in Thlarau Thianghlima khat nun neih theih dân kawng min hrilhte hi kan zâwm a nih chuan, chakna leh hlimna kan chhar thar ngei ang.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *Matthaia 3: 11.*

Thlarau nun ùanna atâna thu pawimawh: *Pathian chuan a mîte hi a Thlarau Thianghlima chhûn khah a châk êm êm a, chutianga Thlarau Thianghlim chhûn khah nih awmzia chu a famkima hrethiam lovin, Thlarau Thianghlima chhûn khah nih theihna tûr kawng pawh fiah takin hre lo mah se, a tum a ùhulh phah chuang lo. Hmangaihnaa khat Krista thinlung chuan Setana bumnote kan hneh vek theih nân Pathianin hamthamna min pêk a tumte nei vek theih ila a duh hlê a, nun tam thei ang ber chên tûrin min duhsak bawk. Sual nêna kan inbeinaah hian a dingchang zâwk kan nih ngei theihna tûrin Pathian chuan a tih theih tinrêng chu a ti mêk a ni.*

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Tûn kâr zirlai hian Thlarau Thianghlim baptisma chu mi thlân bik tlêm tê, thlarau lama thlen chin sâng deuh tawhte tân chauh a ni bik chuang lo tih hre tûrin i class member-te a pui dân a. Thlarau Thianghlim baptisma emaw, Thlarau Thianghlima khat nun hi engtik huna ringtu

pawh huam vek a ni. Thlarau Thianghlima chhûn khah nun thlâkhlehna pawh nei hran chuang lova kan awm hian keimahni chakna rinchhanin kan nung ve mai mai tihna a ni a, chutiang nun chuan thlêmna a do zo ngai lo. Kan thutlûknate pawh Pathian hruaina aţang ni lovin, mihring finna aţanga kan siam a ni dâwn tihna a ni a. Krista Thlarauvin zalênna a thlen chu chang lovin, tih dân phung panggai nghet tlur nia lang chuan min phuar tlat mai ang.

Sawi Hawwna: Seventh-day Adventist thuhritlu lâr tak, Pastor Mark Finley-a chuan America rama Massachusetts state hmun thenkhatah rawngbâwlna eng emaw zât a nei a. Inkhâwm bânah chuan tlangvâl kum 30 bâwr vêla upa hian Pastor Finley-a chu arawn bia a, a hmêl lan dân chu a makin, thil eng emaw tak helhkham a nei ngei niin a lang. “A fâlin kan inbe lawk thei ang em? Zawhna pawimawh tak pakhat zawh duh che ka nei a?” a ti a.

Pastor Finley-a chuan an inkhâwmna hall khawi maw laiah chuan ʈu dân a, tîti-pui atân a sâwm ta a. Chu tlangvâl chuan a thil helhkham chu a sawi chhuak nghâl thuai a. Hlauthâwng tak chung hian, “Engtin nge ngaihdam theih miah loh soal ka khawih leh khawih loh ka hriat theih ang? Eng vângin nge thlarau lamah hian ro ngawih ngawih nia kan inhriat reng mai le? Hetianga ro taka ka awm hi Thlarau Thianghlimin min kalsan tawh tih tilangtu a ni mai lo maw?” tihte chu a zâwt a. Hêng a zawhna hrang hrangte hi Pastor Finley-a chuan a mal malin dawh thei takin a chhânsak vek a. A tâwpah phei chuan he tlangvâl hian Krista awmpuina a chang thar a, a nunah Thlarau Thianghlim a chêng ta a nih tih hriatna thûk tak a lo nei ve ta a ni.

Hetah hian zawhna pawimawh tak mai kan hmu a: ‘Ngaihdam theih loh soal’ tih leh ‘Thlarau Thianghlim baptisma’ tih chu eng nge ni a danglamna? Hêng thil pahnihte hi thil inkâwlkalh angreng tak mai a ni a. Thlarau Thianghlim baptisma tih chu eng nge ni a? Engtin nge Thlarauva “khat” chu kan nih

theih ang? Eng vângin nge Thlarau Thianghlisma khat nun chu rilrua nia hriatna mai a nih loh? Eng ang chiah nge maw a nih le?

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Vawiina kan zirlai thupui deuh deuhthe chu hêngte hi a ni: 1. Thlarau Thianghlim baptisma; 2. Thlarau Thianghlim dawng tûra thil tih ngaite; 3. Thlarau Thianghlisma khahnain ringtu tinte nuna danglamna a thlen dân tihte a ni. Hêng thupui hrang hrangte hnuaiah hian hêng zawhnate hi chhân kan tum dân a, chûngte chu: Thlarau Thianghlim baptisma chu eng nge ni? Baptistu Johanen “Thlarau Thianghlim leh meia” (*Mat. 3:11*) baptistu tûr Isua en tûra a thusawi ngaithlatute a hrih kha eng nge ni a awmzia? Bible-in a sawi hi “Thlarau Thianghlim emaw, mei emaw” tih ni lovin, “Thlarau Thianghlim leh mei” tih a ni a. Hetia a sawi kher hi eng nge ni a awmzia ni ang?

Hêng zawhnate chhân tuma inbeih lai hian in rilru-ah thil pathum i dah reng a pawimawh a, chûngte chu:

A hmasa berah chuan, he Bible châng hi engtikah nge, khawi hmunah nge sawi a nih tih hriat tum phawt ang che. Hê châng hmâ chiahah hian eng thu nge awm a, a châng dawt leh chiahah hian eng thu nge awm baw? A dawt leh chu, he châng thumalte leh ngaihdân awmte hi Bible hmun dangah engtiangin nge hman a nih ve tih hriat tum ula. A tâwp berah chuan, in châng zirlai mêka thumal awmte hi eng nge ni a awmzia ni hlawn hriat tum baw ang che u (Grik tawnga a inziah dân hria te an awm a nih pheih chuan a tângkai thei ngawt ang a. A nih loh pawhin, Zir Zauna emaw, Bible dictionary emaw pawh rawn a t̄ha ang).

Zirlai in zir chhûng zawngin i class member-te khân Thlarau Thianghlim baptisma chu ringtu zawng zawngte tân a ni tih an hriat theih nân uar takin sawi t̄hîn la. Baptisma chu tuia taksa hnim phûm vek a ni ang bawkin, kan zavai hian Thlarau Thianghlim zârah Pathian awmpuina chu a pumhlûmin n̄ tin kan chang thei a ni tih hrih baw la. Pathian Thua kan rilru a inchiah zawr tak

tak hunah Thlarau Thianghlisma chhûn khah kan ni ang a. Bible thâwk khumtu Thlarau Thianghlim chuan kan nun chhûng khatin, a thlâk danglam dâwn a ni.

ZIR ZÂUNA

I. Thlarau Thianghlim baptisma (*Matthaia 3:11.*)

Bible-ah hian Pathian awmpuina chang tih chhinchhiah nân mei hman a ni tshin a. *Genesis 3:24*-ah chuan, nunna Thing chu Pathianin awm chilhin a vêng tlat a ni tih entûr nân mei khandaih vir tawn zawk zawk hman a ni. *Exodus 3:2-4*-ah chuan Pathian awmpuina chu thingbuk alh hmanga lantûr a ni a. Zân lama Israel fâte hruaitu meialh dingah pawh khân puan chhuah a ni bawk (*Exod. 13:21*). Pathian chu Sinai Tlângah khân “kan ral hmang mei” angin a rawn inlan a (*Exod. 24:17*). Hmâsâng Israel fâte biak bûka Hmun Thianghlim berah pawh khân chhûm hmangin a rawn inpuang bawk (*Exod. 25:8, 21, 22; 40:34–38*). Karmel Tlânga milem be mîte maichâm kâng ral vektu meiah khân Pathian chu a awm a; Isaia hmûi tawktu maichâm aţanga meilingah khân a awm bawk a, rawhtuina mei angin a rawn inlan bawk a nih kha (*1 Lalte 18:38; Isa. 6:6–8; Mal. 3:2, 3; 4:1*).

Kan hmuh tâk ang hian Thuthlung Hlui lamah chuan Pathian awmpuina chu meialh hmanga sawi a ni tlângpui a. Chutiang chu a nih avângin *Tirhkohte 2*-naah pawh Thlarau Thianghlim chu meialh, [mihring] lei pianzia ang taka insem darhin a rawn inlan ve leh chiah rêng a ni. Thuthlung Thar lehkhabu-ahte hian meialh chu Thlarau Thianghlim hmanga Pathian ropuina leh awmpuina chhinchhiahna atâna hman a ni.

Bible-a baptisma kan hmuh hi chu tuia inthlawr emaw, inthel emaw a ni lo va. Tuia taksa hnim phûm vek ang a ni zâwk. Thlarau Thianghlisma baptis tih pawh Pathian awmnaa inhnim phûm vek, a pumhlûma a awmpuina chang tihna a ni a. A khawngaihnaa chhûn khah leh a ropuina tilang tihna a ni bawk. Mi lo ngâichâng rengtu khawvêl leh min thlîr rengtu vân mîte hnênah kan nuna a thiltihtheihna ropuizia puan chhuah a ni a. A

duh dân nêna inrema nun a, a kawng zawh tûra inpumpêk a, a thiltuma intukluhna a ni bawk. Thlarau Thianghlimin min tihchak avângin kan nun pawh thlâk danglam a lo ni a, a khawngaihna puangtu kan lo ni ta. Krista leh a thutak kan pawm a ni tih entîr nân tui baptisma kan chan hian, Thlarau Thianghlim baptisma chang, Thlarau Thianghlima chhûn khah nun chu kan lo chang tîn a ni.

Ngaihtuah Teh: Thuthlung Hlui leh Thuthlung Thar lama Pathian awmpuina chang tih entîr nâna mei hman a nihna chângte chu sawi teh u.

*Baptisma tih hi eng nge ni a awmzia? “Tuia hnim phûm” tih hi a awmzia sawifiah la. Pathian awmpuinaa inhnim phûm, baptisma chang tih chuan eng nge ni a kawh ?

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Thlarau Thianghlim dawn theih nâna thudelkhil Bible-a kan hmuhte hi Pathianin kan tân a Thlarau a ui tlat vâng a siam a ni lo va, a pumhlûma dawng tûra min duhsak avâng a hetiang thil hi phût a ni zâwk tih kan hriat a ngai a. Pathian chuan Thlarau Thianghlim min pêk a tîm rêng rêng lo va; chutiang chu ni lovin, a dawng tûra kan lo inbuatsaih that loh chuan pumhlûma kan dawng theih dân loh vâng a ni.

Ngaihtuah zui tûrte:

- ❶ Pathian chuan a Thlarau Thianghlima min chhûn khah a, kan lo suangtuah ve phâk bâk âia nasa daiha kan nun siam danglam a châk êm êm a. Hnehna nun, a thatna lan chhuahtîr a, a hmangaihna leh a thiltihtheihna puang chhuak tûra hnehna nun kan neih min duhsak hlê a ni. Thlarau Thianghlim baptisma chang tih hi eng nge a awmzia nia i hriat sawi rawh.
- ❷ Engtiangin nge Thlarau Thianghlimin i nunah danglamna a thlen?

③ Engtin nge Thlarau Thianghlim chu nî tin a famkimin i dawn zêl theih ang?

Nunpui tûr zawhnate:

- ① Eng vângin nge Thlarau Thianghlim chu dawng tûrin sual sim phawt a tûl?
- ② Thlarau Thianghlim dawng tûra Pathian Thu rin a pawimawhna eng nge ni?
- ③ Thlarau Thianghlim dawng tûra thuâwih a pawimawhna eng nge ni?
- ④ Eng vângin Pathian chuan hre reng chung a thu âwih lotûte chungah hian a Thlarau Thianghlim a leihbuak i rin loh?
- ⑤ Eng vângin nge thianghlim lohna chuan Thlarau Thianghlim hnathawh a dâl thîn?

Tih tûr: I class member-te kha an nuna Thlarau Thianghlim thiltihtheihna tilang fiahtu ber Bible chângte sawi tûrin sâwm rawh.

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTÏRTÛTE PUÁL: Kristian thurin zawng zawng hi a nihna takah chuan a laipui bera Krista daha nun hman a ni. Kan rinna hian kan nî tin nunah danglamna a thlen lo a nih chuan, eng danglamna mah a thlen tak tak lo tihna a ni ang. Rinna chu a dik leh a ziding a nih dâwn chuan, kan nun pêng tinah hian danglamna a siam ngei tûr a ni. He siamtharna hi Thlarau Thianghlim kan mamawh chhan pakhat pawh a ni rêng a. Thlarau Thianghlina kan khah hunah kan nun hi thlâk danglam a ni ang a, kan bul vêla mîte pawhin kan danglam ta tih an hre bawk ang.

Tih tûrte:

- ① Mahni ringawt indah pawimawh mi leh, Thlarau Thianghlimin a thunun mi danglamna eng nge ni?

- ② *Galatia 5:16-26* hi ngun takin chhiar la, a nuna a eng lai kha nge Pathian duh dân nêna inmil famkim lo tih i hriat theih nân tawngtai bawk ang che. Tichuan, Thlarau Thianghlimin i rilruah a rawn hriattîr che a nei em tih i lo ngaichâng dâwn nia.
- ③ Chumi chu ama hnênah hlân la, hnehna i chan theih nâna Thlarau Thianghlim thutiam chu ta neih ang che.

ZIRLAI 6-NA

ZIRLAI KAIHTAWI

FEBRUARY 11, 2017

Châng thlan: *1 Petera 1:14–16.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: Bible-a Thlarau Thianghlimin thianghlim taka awm tûra min sâwmna thu hi a thara hriatna neiin, a hlutzia an hre leh zual bawk ang.

Hriatthiam tûr: Thianghlim tak leh Pathian ÷ih tak chung a nun duhna an nei lian tial tial ang.

Tih tûr: Thianghlim taka an nun theih nân Thlarau Thianghlim thiltihtheihnain a thuan ang.

THUPUI THEN

I. Hriat tûr: Thianghlimna chu Pathian nihphung ve rêng a ni a, Kristian nih awmze dik tak pawh a ni bawk.

- A. Tûnlaia Pathian thianghlimna lam ngaihthah a, a hmangaihna lam kan sawi uar ta viau hlawm mai hi eng vâng nge niin i hriat?
- B. Pathian chu engkim ti thei vek leh thil engkim hria niin thianghlim miah sî lo sela, eng nge awmzia awm ang?

- C. Engtiangin nge Pathian thianghlimna chu a hmangaihna nêna a inkûngkaih? Chutianga a inkûngkaihna chuan keimahni nêna kan inlaichînnaah hian eng danglamna nge a thlen le?

II. Hriatthiam tûr: Thlarau Thianghlim thiltihtheihna zâra thianghlimna zawn hlimawmzia

- A. Thianghlimna hi Kristian kan nihna anga kan han thlen tûr hmun nge ni a, kan thlenna hmun tûr kan panna kawng zâwk? Sawifiah teh u.
- B. Eng vângin nge thianghlimna zawn—Isua anga hmangaihnaa khat leh nun thianghlim neih—chu Kristian tinte’ n ûm tûr a nih?

III. Tih tûr: Pathian khawngaihna azârah ãawngtaina, Pathian Thu zirna, leh fianrial hun hmanna hmanga thianghlimna zawn tum rawh.

- A. Bible ãawngkam, “Thlarauva awm” tih leh, “rinna intihsiakna ãa chu” tih hi khaikhin la. Hêng ãawngkam pahnihte hi engtiang kawngin nge a inan a, engtin nge i nunah i seng luh kawp theih ang?
- B. Kan thil chîn ãan tawhten min chiah hneh hlê tawh nia a lan châng hian engtin nge thil chîn ãar tûr kan siam siam theih ang?

KHAIKHÂWMNA: Kristian tinte hi thianglim taka nun tum tûra koh kan ni ãeuh a. Thianghlimna kan zawn hian, a nihna takah chuan Pathian kan zawng tihna a ni; amah chu a thianghlim sî a. Thlarau Thianghlim, min ãanpuitu chuan Pathian nihna laimu thianghlimna kan zawnna kawngah hian min tichak ãhîn dâwn a ni.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawp phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *Efesi 1:3–6.*

Thlarau nun ãhanna atâna thu pawimawh: *Pathian chuan leilung nghahchhante din a nih hma aãangin min lo thlang tawh a. A nungchang ang ka lan chhuahtîr a, a thianghlimna kan zawn hmuh theih nân Kristaah chuan thlarau lam*

malsâwmna tinrêng min vûr tawh bawk a ni. Thianghlimna chu kan neih tak tak theih loh tûr that famkimna a ni lo va. A tahtawl tê-a Krista an deuh deuhna, Thlarau Thianghlimm thiltihtheihna zâra ðawngtâina leh Bible chhiarna hmanga Pathian nêna inpâwlna kan neihna aţanga nî tina kan chan tûr a ni zâwk. Thianghlimna chu Krista nungchang mawina thlîr rengna rah chhuah a ni.

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Pathian thianghlimna chu hlâwm lian deuh deuh pahnihah a then theih a. A hlâwm hmasa zâwkah chuan a felna leh a thianghlimna te a ni a, hêng hi chu ama nihphung ve rêng a ni bawk. Pathian chuan ama nihphung kalhin eng thil mah a ti thei lo a; chuvângin a thiltihte rêng rêng hi a thianghlim a, a fel a, a dik êm êm bawk. A pahnihna chu, a thianghlimna chuan amah Pathian chu thil siam zawng zawngte laka danglam bîkah a siam tih hi a ni. A hmangaihna, a thatna, a dikna, leh a khawngaihna te chuan tâwp chin a nei lo. Lei leh vân pum puiah hian amah ang tû mah an awm lo va ni (*Lev. 19:2; Sâm 47:8; 1 Pet. 1:15, 16*).

Ngun taka Pathian thianghlimna kan ngaihtuahna chuan keimahni nuna a thianghlimna lan chhuahtîr duhna a siam thîn a (*2 Korin 3:18*). Hemi chungchâng hi Ellen G. White-i chuan Chiang takin a lo ziak a: “Mihring rilru hi chu tha tak zirtîr a nih tawhte nêna inrem tûrin zâwi zâwiin a insiam rem chho ve zêl thîn.”tiin.—*Thlahtubulte leh Zâwlneite*, p. 735. Tûn kêr zirlaiin a tum hi ðuang hnih a ni a: i class member-te kha nun thianghlim neih tum pawimawhzia hrethiam thei tûra ðanpui leh, chu thianghlimna chu Bible-a Pathian thianghlimna an hmuhte thlîr reng chung a anmahni nuna lanchhuahtîr ve tûra fuih phûr a ni.

Sawi Hawwna: Pathian thianghlimna i ngaihtuah châng hian i rilru-ah eng nge lo awm thîn le? Pathian thianghlim chu a lem ziak dâwn ta la, engtiangin nge i ziah ang? I rilru-a Pathian

thinglim tak lem lo langte chu a nêlawm zâwnge nge, a nêlawm loh zâwnge ni hlawm? Eng vâng nge? Pathian thianghlimzia i ngaihtuah chângin i rilru-ah eng thil nge lo awm thîn?

Mi thênkhat chuan Pathian thianghlimzia an ngaihtuahin an rilru-ah amah zahna leh mak tihna a lo awm nghâl thîn a. Mi thênkhat dang chuan hlauhna leh thiam loh chang nia inhriatna an nei thung. Pathian thianghlimna hi sual a huatna nêl thuhmun emaw ti tlat thîn pawh an awm a; thil sual ti tawh an ni tih an hriat avângin Pathian thianghlim hmâah chuan an inthiam lo ngawih ngawih mai a ni. Tûn kâr zirleiah hian Pathian thianghlimna inngahna lungphûm chu hmangaihna a ni tih leh, a khawngaihna pawh a thianghlimna aţanga lo luang chhuak a ni tih kan hmu dâwn a. Pathian thianghlim chu Pathian dik a ni a. A dikna avâng chauh hian lei leh vân pum pui pawh hi sual tihchhiat vekna lakah a him thei a ni.

Sawi ho tûrte:

- ① Pathian hmangaihna chawi lâv viau a, a thianghlimna ngaihtah leh daih sî hi eng vâng a awl viau nge niin i hriat?
- ② Pathian thianghlimna hi thilthlâwnpêk nge ni a, thupêk zâwk? Eng vâng nge?
- ③ Thianghlimna leh thât famkima hi eng nge a danglamna ni?

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTÏRTÛTE PUÂL: Kristian tinte nunah hian inbeihna a awm vek a. Chu inbeihna chu keimahni nihna leh nih kan duhna inkâr, thil nihna dik tak leh duhthusâm inkâra thleng a ni hlawm. Kristian dik tak kan ni a nih chuan kan thiltih kawng hrang hrangah Isua hmêl lan chhuahtîr kan châk thîn a; mahse kan châk ang chuan kan awm lo fo sî. Thil lâwmawm deuh mai chu Krista-ah chuan pawm kan ni tho va, Krista chuan min tlanin thiam min chantîr bawk a. Thianghlimna eng emaw chen kan neih ve avâng ni lo, a inhlanna avâng zâwka chhandamna chang kan ni a (*Efesi 1:6, 7; 2:8; Rome 5:8-10*). A hmangaihna leh a khawngaihna azârah chuan

amah ang nih ve kan tum a. A hmangaihna chuan a thianghlimna nei tûrin min tiphûr thîn (2 Korin 5:14, 15). A khawngaihna chuan min tlan tawh avângin amah ang nih ve kan châk a ni (1 Johana 3:1, 2).

Pathian Lehkha Thu-in, “Amahin min hmangaih hmasak avângin kan hmangaih a ni” (1 Johana 4:19) a tih angin, a khawngaihna chuan min tlan tawh avângin amah anga thianghlim ve kan tum a, a nungchang ang put chu ve kan châk thîn. He thu hi tûn kêr zirlai i zir chhûng zawngin i ngaihtuah dâwn nia.

ZIR ZÂUNA

I. Thianghlim taka nungin (Hebrai 12:2.)

Hebrai 11-ah chuan rinnaa pasal thâte hming târlan a ni a. Bung 12-naah pawh he thu hi kan hmu leh bawk: “Chutichuan, chhûmpui nasa tak ang thlirtûten min hual vèl avâng hian, min tihhawk apiang leh soal keimahnia bet tlat chu i dah ve ang u, kan rinna siamtu leh tifamkimtu Isuâ lam chu enin, kan hmâa intlânsiakna tûr awmah hian chhel takin i tlân zêl ang u,” (Heb. 12:1). “Chhûmpui nasa tak anga thlirtute” tih hian hmâsâng Grikho hunlaila intlânsiaknaa telte anmahni tantûte’n an lo lâwm thîn ang kha min hriat chhuahtîr a. Tirhkoh Paula hian rinna kawnga mi huaisen kal tâte khân ram tiam pana kan tlai lai hian min fuih phûr thîn se a duh hlê a ni. An nun dân pawh khân thianghlim taka nun ve duhna min neihtîr bawk tûr a ni a. “Sual keimahnia bet tlat” a tih hi rinna tlâkchhamna, Krista felna en ta lo va, keimahni chaknaa inngah tum tlatna a ni. Pathian khawngaihna thlîr lo va, mihring tumna ringawta inngah hi chu a hlauhawm rêng a. A chhan pawh Krista chakna ni lova, keimahni chak lohnaa inngahna a nih tlat avâng a ni.

Tirhkoh Paula hian ringtute chu “kan rinna siamtu leh tifamkimtu” Isua lam thlîr tûrin a ngên a (Heb. 12:2). Seventh-day Adventist Bible Commentary chuan heti hian a hrilhfiâh a: “Isua lama rinna mit fûktîr tlat reng tih awmzia chu, amah

thiltihtheihna hnâr nêna chat lak lova inbiak pawh reng a ni a, ani chuan [hrehawm] tuar chhuak thei tûr leh, hneh thei tûrin chakna min pe thei a ni.”—Volume 7, p. 481. *Hebrai 12:2-a* “tifamkimtu” tih thumal hi Grik tawng chuan *telei-ot-es* tih a ni a, a awmzia chu thil tifamkimtu emaw, tizotu emaw tihna ni.

Isua chu kan Chhandamtu leh kan LALPA a ni a. Ani chu kan tâna thî leh kan tâna nung a ni. Thiam min chantîrtu leh min tithianghlimtu a ni a. Keimahni chhûnga thil t̄a ti t̄antu leh tizotu tûr ni bawk. Pathiana Mi nung pathum awmte zînga a Pathumna, Thlarau Thianghlim hnathawh avângin, “kan LALPA leh Chhandamtu Isua Krista khawngaihna leh hriatnaah chuan kan thang lian thîn a” (*2 Pet. 3:18*). Keini mi thianghlim lo tak takte hi Krista zârah mi thianghlim anga pawm kan ni a, a khawngaihna tihthianghlim kan ni ta bawk a ni.

Ngaihtuah Teh: *Rome 7:12*-ah chuan Tirhkoh Paulan Pathian dân chu “a thianghlim a, a fel a, a t̄at bawk” thu a sawi a. Bible pum puiah hian hian Pathian chu thianghlim (*Isaia 6:3*), fel (*1 Johana 1:9*), leh t̄a (*Sâm 25:8*) tak nia sawi a ni bawk. Hêngte hi Pathian nungchang a nih sî chuan, a dân nihphung pawh chu eng nge ni ve ta ang? Thlarauva khat nun neih leh Pathian dân hian eng nge inzawmna an neih? Dân chu hmangaihna tel lo pawhin i zâwm thei a ni mai thei; mahse dân zâwm lo chuan i hmangaih thei tak tak lo sî ang.” He thu hi in class-ah sawi ho rawh u.

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Mahni indah pawimawh hmasa ber deuh vek kan nih hlawm avâng hian mahni inphatna, thuâwihna, leh thianghlimna tih te hi chu mi tam tak ngaihdânah thil âtthlâk angreng tak a nihna chin a awm a. I class member-te hnênah khân Kristiante chu ringtu, khawngaihnaa chhandam leh Pathian hmangaihnaa siam thar tawh an nih avângin thianghlim taka nun tum tûr rêng an ni tih hrethiam

tûrin ãanpui la. Mi tu emaw ngaihsân i nei em? Chutianga i ngaihsân ang chu nih ve tumin i bei ãhîn a ni lo'm ni? Krista hmangaihna chuan kan thînlung a hneh a, a nungchang ang chu put ve kan châk ta ãhîn a ni.

Nunpui tûrte:

- ❶ Engtin nge thianghlimna kawng kan zawhna lama min kaihhruaitu tûr thil chîn ãhan ãhar kan chher theih ang?
- ❷ Kan nuna eng thilte hian nge thianghlim taka kan nun theihna tûr kawng dâl ãhîn?
- ❸ Eng vângin nge thianghlim taka nun tum hi a châng chuan a harsat viau ãhin?

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTÏRTÛTE PUÁL: Thianghlim taka nun tumna hi Pathian anga nun tumna leh ama nungchang ang put ve châkna a ni a. I class member-te hnênah khân ãawngtai leh Bible chhiara hun hmang ãhînte nunah chuan Thlarau Thianghlimin thianghlimna a thlentÏr dâwn a ni tih hrilh ang che.

Tih tûrte:

- ❶ I class member-te kha tûn kêr zirlai aãanga thianghlimna chungchânga ngaihdân ãhar an chhar chhuahte zâwt rawh.
- ❷ I clas member-te hnênah khân paper pakhat ãheuh sem la. Chu paper-ah chuan ãawngkam hnih khatin Pathian hnêna thianghlimna dÏlna thu ziak tûrin hrilh rawh. (Paper sem mai tûr in nei lo a nih chuan, an thînlung chhûnga ãawngãaina thu chu phuah mai tûrin i ti dâwn nia). Hetiang deuh hian ãawngtai se.

LALPA duh tak,

Tûnah hian nangmah ang nih ve ka duh a. A châng chuan i kiangah hun ka hmang ãha hman ngai lo va. Chutianga ka buai ãhin avâng chuan khawngaih takin min ngaidam ang che. I âw hre thei tûrin zâwi muanga kal dân min zirtÏr a. I Thlarau Thianghlimin min siam danglam la, tichuan, i mi duh ang ngeiin thianghlim takin ka nung thei dâwn nia.

Isua hmingin ka dÏl e. Amen.

**“LALPA, NANGMAH HMU THEI TÛRIN MIN
PUI RAWH”**

HANNELE-i chuan a ûnaunû lehkhathawn chu hawngin, a chhiar lnhghâl a. “Ka nun hi Isua hnênah ka hlân tawh a sîn,” tiin a ziaak a. *Enge ni chû chu a awmzia le âw?*’ tiin Hannele-i chuan a ngaihtuah a. Ani hi Sunday sikulte chu a kâi vê ðhîn nâin, Isuâ hnêna mahnî nunna hlân tih lam hi chu a la hre ngai sî lo.

Hannele-i chuan chutiang Pathian tawwna neih vê chu a châk hlê ðhîn a, mahse neih vê dân kawng a hre sî lo. Kohhran hrang hrangah a inkhâwm lâwr tawh a, ðhalaite chêtna hrang hrangah pawh a tel tawh bawk a, mahse a ûnaunûin a sawi ang chu a la tawng vê dêr sî lo. Hannele-i chuan Bible a lei a, a chhiar ðhîn a; Kristian tih tûr anga a ngaihte pawh a ti zêl a, mahse a tuihâlna chu a reh thei chuang sî lo.

University a zir zawh hnûin, Hannele-i chu Finland rama Helsinki khawpuiyah a zin a, chutah chuan nakina a pasal la ni tûr nêan intawng a. Ani chuan a ruala inkhâwm vê tûrin a sâwm a, a beisei dân chuan Pathian hriatna a nei ang a, tichuan ani pawh hi a la kawhhmuh vê ang tih a ni. Mahse chutiang chu a ni sî lo.

An nûpa chuan fâte neiin, a buai vê thei hlê a. Hannele-i hian a duh tin rêng—Pathian tih loh chu a nei vek a ni ber. Inkhâwmnaachte chuan, “LALPA, ka hmu thei sî lo che a, min ðanpui teh,” tiin a dîl a.

Hannele-i fanu tleirâwl chuan Australia rama lehkhha zir a duh a. Hannele-i chuan a fanûin belh tûr chhûngkaw mûmal a hmuh loh hlâuvîn a ðawngtâi a. A hlawhtling ta ngêi a, a lâwm hlê mai. “Pâ ber, Greg-a chuan computer dawhkân a rem felsak a, tichuan duh hun hunah thûte kan inthawn thei a. Kan inbiakna a ðang chuan Greg-a pawh chu hriain, Pathian ka zawn thûte pawh chu ka hrih thei a. Ani chuan, “I naupan lai kohhran i hransan a ni,” min ti a, mahse a lehkhahu ngainat tak mai

‘*Chatuan Nghahfâk*’ chu chhiar tûrin min râwn a. Internet-ah lehkhabu chu zawngin, ka chhiar ta t̄hîn a. Ka nun a inthlâk thleng hlawk a, ka chhiar leh t̄hîn a, tûnah chuan Bible nêh ka khâikhin thung a. Tichuan Pathian hnaih ka chhâkna thûa zawhna chu chhân a ni ta tih ka hre ta a ni.

Greg-a pa chu tûnhma lam chuan ramthim rawngbâwltu niin, Hannele-in Bible zawhna a neihte chu a chhânsak a. Seventh-day Adventist a ni tih a insawi a, mahse ani chuan a la hmêlhriat ngai lo. A sawi dân chuan Adventist-te hian Bible Sabbath an serh a, Isuâ lo kal lehna tûr hi an beiseina inngahna a ni bawk. Hannele-i pasal chuan internet lamah chutiang kohhran chu a enkual a, Hannele-i chu a thil chhiar chuan a tithlamuang hlê mai.

Greg-a chuan Hannele-i hnênah Adventist TV station internet lam en theih a hrih a. Ani chuan program tam tak a thlîr a, a nun pawh a t̄ha zâwngin hmâ a sâwn hlê a ni.

Greg-a chuan Hannele-i chu Adventist biak in tlawh tûrin a sâwm a. Beidawna a tawh fo tawh avângin a tîm deuh a, mahse sâwmna chu a pawm leh ta zâwk a. Eng teh vak a beisei lo va, mahse biak in a lo thlen a, t̄ha taka dawnawm leh lawm a hlawn avâng chuan mak a ti hlê mai zâwk a. Bible sawi hona hlimawm tak pawh nuam a ti viau mai. “Hêng mîte hian Bible an hre viau mai a! Thuchah sawi pawh ngaihawm ka ti khawp mai a. A Kkâr lehah pawh ka inkhâwm leh ta rêng a ni,” tiin nuam a tih thû a sawi a.

A tîrah chuan, Hannele-i chuan Sabbath hlutzia a manthiam hmâ chuan Sabbath nîa inkhâwm chu harsatna a nei deuh a. Adventist rinna nihphung t̄henkhat pawh mak a ti deuh a, mahse Greg-a t̄anpuina zârah a zawhna chhânna hmu zêlin, inkhâwm pawh a pelh ngai lo.

Hannele-i chuan, “kum eng emawti kal ta kan ûnaunû angin Isua chu ka lo hmangaih vê ta a. Chumi kum chuan kohhran huaihawt Bible camp-ah ka tel a, t̄hiante nêh chîk taka Bible

zirna neinin, kan hlâwkpui tlâng hlê a ni. Chawhlhâwk laiin dîl kama kalin, ka pasal tân ka dîlsak a,” tiin a sawi.

Hannele-i chu camp zawh chuan hlim takin a hâwng a. A tihdân pângngaiin Pathian hmangaihna thû chu a pasal hnênah a hrilh a, mahse hemi tum hi chuan a pasal chu Isuâ tâna thutlûkna siam tûrin a sâwm ta thung a. Chû chu sâkhaw chungchâng an sawi dun hnuhnung ber a ni ta. Chuta tanga ni hnih lekah motor chêtsualnaah a thi ta hlah a ni.

“LALPÂ hnêna ka nun ka hlan atanga kâr lohah Pathianin ka pasal min lâksak ta mai hi ka hrethiam thei ngang lo a ni. Hêng hun harsa chhûng hian Pathian chuan kohhran chhûngkua min pê a, anni chuan nasa takin min hliahkhuh a ni. Bible châng ka lo vawn tawh khân muânna min pê a, Thlarau Thianghlim chuan min thlamuân bawk,” tiin a sawi.

Hannele-i chu kohhran Bible Râlchhân lamah a thawk zui zêl a, chumi hmang chuan amah anga harsatna tâwk mêkte a tanpui thîn a. Nakin hnûah chuan kohhranah mipa fel tak nênh inhmêl duhin, an innei a. “Pathian chuan rawng kan bâwl dunna tûr kawng min hawnsak a ni,” tiin a lâwmthû a sawi thîn.

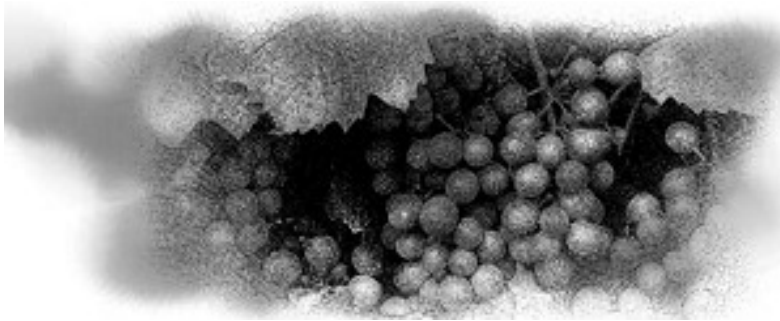
Greg-a pawh, Australia lamah kîr lehin, LALPA a bêl zui zêl a. Pathian chuan mak takin hnâ a thawk zui zêl a ni!

Kum 2010 khân Thirteenth Sabbath Thawhlawm thenkhat dawngin, Adventist-te tân inkhâwmna in lian zâwk an sa tawh a, a hmâ chuan Finland rama Nummela sikulah an inkhâwm mai thîn a ni. Khawvêl hmun danga in ûnate tanpuina sum phal taka in thawh thîn avângin lâwm thu kan sawi mawlh mawlh a ni!

Produced by General Conference Office of Adventist Mission. Website: www.AdventistMission.org.

Trans-European Division chungchâng hriat belh duh tân, visit www.adventistmission.org/mission-quarterlies luh chillh ni se a tha âwm e.

Châng thlan: *Galatia 5:22–26; Johana 15:1–8.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: An nuna Thlarau Thianghlim rah a lan theihna tûra Kristaa awm reng a tûlzia an hria ang.

Hriatthiam tûr: Isua nêna hun hman dun châkna leh Thlarau rah chhuah duhna thûk zâwk an nei ang.

Tih tûr: An nun pêng tinrênga Thlarau rah an lan chhuahtîr theih nân tawngtâi, Bible zir, leh ngun taka ngaihtuahna sêna hmanga Isua nêna hun hman dîn tûrin thutlûkna an siam ang.

THUPI TËN

I. Hriat tûr: Thlarau mîna leh Thlarau rah

- A. I nuna Thlarau Thianghlim rah lan chhuahtîr miah sî lovin Kristian dik tak i ni thei tho ang em? Eng vânga ni thei emaw, ni thei lo emaw nge i nih le?

II. Hriatthiam tûr: Kristaa awm leh Thlarau rah

- A. I rilru nawm mang loh laiin mi tu emaw chuan tawngkam dêngkhâwng tak hmangin thil a rawn sawi a, chutah nang chuan hmangaihna, lainatna, dawhtheihna, leh mahni inthununna nêni lo chhâng a. Chu i chhân dân chuan nangma tân leh in inlaichînnaah eng thil t̄ha nge a thlen?
- B. I thinrim laia Thlarau rah i lantîr theih loh châng hian engtin nge i rilru a awm t̄hin? Hmangaihna nei lo, dawhtheihna nei lo, leh ngilneihna nei miah lo ni-a i inhriat châng hian engtin nge i rilru a awm t̄hin?

III. Tih tûr: Nî tin nun leh Thlarau rah

- A. Nî tinin hun eng emaw ti chhông tal Isua nêna hun hman dun nân leh nangma thlarau nun inenfiâh nân dah hrang ang che.
- B. Nî tinin ðawngtâina leh Pathian thu zirna hmanga Kristaa awmna tûr hun dah hrang ang che.

KHAIKHÂWMNA: Thlarau rah chu mihring nungchang ze pangngai a ni lo va. Ringtu tinte nuna danglamna mak tak mai thlentîrtu Isuaa awm rengnain a rah chhuah a ni zâwk. Thlarau rah chu Krista nên inzawmna thûk tak kan nei a ni tih tilangtu a ni a. Thei hrisêl tak chuan rah hrisêl tak a chhuah ðhîn. Kristiante hian keimahni chaknain Thlarau rah kan chhuah thei lo va. Bible zirna leh ðawngtâina hmanga Isuaa kan awm hian, he rah hi keimahniah a rawn tilang mai zâwk ðhîn a ni.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *Galatia 5:22, 23.*

Thlarau nun ðhanna atâna thu pawimawh: *Thuâwihna nun leh rawngbâwl châkna rilru min neihtîrtu lian ber chu hmangaihna hi a ni. Pathian min hmangaihna chuan nun a siam ðha a. A hmangaihna hriatthiamna chuan min tidanglam ðhîn. A hmangaihna chu kan dawng a nih chuan mi dangte pawh kan lo hmangaih ve thei ta ðhîn a. Pathian tel lo chuan mihring rilru hi chu mahni hmasial tak, mi dangte hmangaih thei tak tak ngai lo a ni.*

Kristaa puan chhuah Pathian hmangaihna kan thlîr hian tihdanglam kan ni ðhîn. “Thlarauva nung” (Gal. 5:25) tih awmzia chu Krisa lama kan rilrute dah tihna a ni a. Chu chu “Kristaa awm” (1 Johana 4:13), Krista nêna hun hmang dîn tihna a ni baw. Krista nêna kan inlaichînna chu ngaih pawimawh bera kan nei a nih chuan kan thinsungah a hmangaihna a lo luang lût ang a, kan nunah Thlarau rah a lo lang chhuak mai dâwn a ni. He thu hi Ellen G. White-i chuan heti hian mâwi takin a lo sawi chhuak a: “Pathian hriat chu

kan hamthatna chan a nih ang taka kan hriat hunah kan nun hi thuâwih zêlna nun a lo ni ang. Krista nungchang ngaihsâna leh Pathian nêna inpâwlna azârah sual chu kan tân huatthlala tak a ni dâwn a ni.”—*Chatuan Nghahfâk*, p. 668.

ZIRTÏRTÛTE PUÂL: Tûn kêr zirlai hi chuan keimahni nuna Thlarau rah neih theih dân tûr lam a thlûr deuh bîk a. *Galatia* 5:22, 23-a Paula'n Thlarau rah tia kan hriat nungchang hrang hrang a sawite hi a mal tê tê-in kan zir dâwn a ni. Hêng nungchangte hi Krista nungchang vek a ni a. Isua chu hmangaihnaa khat, thinnel, ngilnei, ðha, leh mahni hmasial lo a ni. A dawhtheihzia leh a inthunun theihzia pawh a lantîr ðhîn. A Pa duhdân chu rinawm takin a zâwm mai ðhîn a, a ringngam êm êm bawk a ni.

Amah chu ngaihsâng taka kan thlîr a nih phawt chuan amah ang kan lo ni ve ang. Thlarau Thianghlim chu Isua “chanchin sawi tûr” (*Johana* 15:26, NKJV) leh “Isua châwimâwi tûra” (*Johana* 16:14) tirh a nih avângin a hruaina hnuaiia kan intulût a nih phawt chuan kan nunah hian Thlarau Thianghlim chuan Isua chanchin a sawi ang a, a châwimâwi bawk ang. Krista hmangaihna chu keimahni-ah leh keimahni hmangin puanchhuah a ni ang (*1 Johana* 3:1–3, 4:9–11). Kan bul hnaia awmte hmangaih sî lova Pathian chauh hmangaih nih chu thil theih loh tawp a ni a. Pathian hmangaihna chu hmangaihna dik tak lo luan chhuahna bul a ni. Amah chu hmangaihin keini pawh kan inhmangaih tawn ðheuh a. Pathian kan hmangaih zawh poh leh keimahni hmangin a hmangaihna chu mi dang hnênah a luang lût ve ang (*1 Johana* 4:12–16). Thlarau rah tinte hi Pathian kan hmangaihna leh amahin min hmangaihna aţanga lo piang chhuak a ni sî a.

Sawi Hawna: *Galatia* 5-ah chuan Tirhko Paulan “Thlarauva awm” (*Gal.* 5:16) thu leh “tîsa thiltihte” (*Gal.* 5:19) chungchâng a sawi a. Tîsâ chu a sual ngaihtuahna leh a châkna chawpa khêngbet tûrin min hrilh bawk (*Gal.* 5:24; *Gal.* 5:17 *en bawk la*). I class member-te kha kan nî tin nuna

“Thlarauva awm” tih awmzia zâwt la. “Tîsa thiltihte khêngbet” tih thu hi eng nge ni a awmzia?

Galatia 5:22-24 chhiar la, keimahni nun ðeuhha Thlarau rah kan lan chhuahtîr theih dân tûr sawi ho ang che u. I class member-te kha “tîsâ” an “khenbeh” theih dân tûr leh, “Thlarauva” an “awm” theih dân tûr sawi tûrin sâwm la. Engtin nge anmahni nun ðeuhah Thlarau Thianghlim chu an inpuanchhuah theihna tûrin kawng an hawnsak?

Sawi ho tûrte:

- ❶ Paulan “Thlarauva awm” (*Gal. 5:16*) tih thu a sawi aţang hian Thlarau rah lantîr nun neih a ðulzia eng nge kan zir chhuah theih?
- ❷ Thlarau rah hi keimahni’n kan thawh chhuah nge ni a, Pathianin a thlâwna engtin emaw tak minrawn pêk ni zâwk? I chhâna chu han sawifah deuh teh. Keimahni thawh chhuah ni ta se, engtin nge kan thawh chhuah a, chutianga thawk chhuak theih tûra chakna kan neih chu khawi aţanga lo thleng nge ni ang?

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Tûnlai hian damdawi lama zirbingna an neihah chuan thlai leh theirah châw-a rin hian eng emaw chen chu lung natna mai bâkah, thisensâng, cancer, thau luattukna, leh zunthlum (type 2 diabetes) a vêng thei tih hmuhchhuah a ni. Hêng natna chi hrang hrangte laka invêng tûr hian chaw chi hrang i ei a ngai chuang lo va. Theirah, thlai rah leh thlai hnah chi hrang hrang i ei chuan, lung lam natna mai bâkah, tûnlai natna tlânglâwn dangte lakah pawh eng emaw chen i him thei bawk ang.

Hetiang hi thlarau lam ðhannaah pawh a ni ve chiah tho. Min tihrehawmtu thlarau lam natna chi hrang hrangte hi a tihdamna tûr hran hran kan zawn a ðul chuang lo. Dawhtheih lohna, ngilneih lohna, mi dangte îtsîkna, thîkna, leh tîsa châkna te hian damdawi thuhmun an mamawh tlân chu Isua a ni. Thinrimna, mi dangte huatna, îtsîkna, leh khâkna te hian amah chuan damna an hmu chang thei vek a. Thlarau

rah chu Krista nêh hun kan hman dun a, kan thinlungte chu a hmangaihna nêh a luang liam a ni tih lanfirtu a ni.

ZIR ZÂUNA

I. Kristaa thanna leh Thlarau rah (*Johana 15:4.*)

Isua hi thlarau lam harsatna kan tawh zawng zawngte chinfelna a ni a. He chatuan thutak hi hetiang hian a sawi a: “Keimahah awm reng rawh u, kei pawh nangmahni-ah ka awm reng ang. Pêng chu grêp hruia a awm reng loh chuan amahin a rah thei lo ang bawkin, nangni pawh keimahah in awm reng loh chuan in rah thei lo vang” tiin (*Johana 15:4*). ‘Kristaa awm’ tih awmzia chu nî tina amah nêna inzawmna nei chhunzawm zêl tihna a ni. Grêp pêng chu a hruia pui nêna a inzawm loh chuan a thang thei lo va, rah a chhuah thei hek lo, rah chhuah ahnehin rei lo te hnu-ah a vuai mai zâwkthîn. Mi thenkhat chu engtik lai emaw chuan sâkhaw thilah an phûrin a chang sâng hlê a; mahse a hnu lawkah chuan sâkhaw lam rêng rêng an ngaihsak ta lo emaw tih tûr khawp an ni leh mai thîn. Nuna Thlarau Thianglim thilpêkte lan chhuahtirtu Isua nêna inzawmna nung leh awmze nei chu a chângaphûr hluai, a chângazuai leh hlê sî ang hi a ni lo. Nî tina Isua nêna inzawmna nghet neih a ni.

Amâ hnên kan pan a, amaha kan awm a, a hmangaihnaa kan chawlh chuan hmangaihnaa khat, thinnel, ngilnei, zâidam leh, mahni inthunun thei tak kan lo ni ang. He thu mak tak mai hi ngun takin han ngaihtuah teh: “Grêp zung chuan a chakna pai chu a pêng kaltlangin a tang hmâwr ber thlengin chakna a sem darh a. Chutiang bawh chuan Krista chuan thlarau lam chakna chu ringtu tinte hnênah a luan luah tîr a. Kan nunna chu Krista nêna a inzawm chhông chuan a nguai emaw, a chhiat emaw a hlauhthâwn awm loh ang.

“Grêp hruia nunna chu a zâr pêng tina a rah duh tak takahte chuan a lo lang chhuak ang a. Isua chuan, ‘Tû pawh keimaha awm reng a, kei pawh amaha ka awm rengna chu, chu mi chu

tam takin a rah ðhîn; keimah lovin engmah in ti thei sî lo' tiin a sawi a. Pathian Fapa rinchhana kan awm hunah chuan Thlarau rahte hi kan nunah hmuh theihin a lo lang chhuak ang a; pakhat mah a bo bil dâwn rêng rêng lo.”–Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, pp. 661, 662.

Kan nuna Thlarau rah lan chhuahtîr theihna tûra thil pawimawh tak chu Isua hriat tum tlatna rilru neih leh, a Thlarau rah chu keimahni chhûnga puan chhuahtîr a ni a. Theiin rah ðha tak a chhuah a nih chuan, a neitu chu a hlimin a lâwm êm êm ðhîn. Chutiang chiah chu Pathian pawh a ni a. Thlarau Thianghlimin kan nuna a rah a chhuah kan phalsak hian kan vân Pathian chu a hlim hlê ðhîn a (*Johana 15:11*). Pathian khawngaihna azâra Pathian zia ðâwmpuitu kan lo nih chiah hian Pathian nungchang chu sual leh ðha an indona mual lei leh, vân pum puiah hian târlanin a awm ðhîn a ni (*Seventh-day Adventist Bible Commentary*, vol. 7, p. 1043 en la).

Sawi ho tûrte: Kan inzawh tûr chu, ‘Isua chuan keimahni chhûngah hian chên a duh em?’ tih ni lovin, ‘Isua chu keimahni chhûngah hian a chên kan phalsak dâwn em?’ tih a ni zâwk. Amah chu kan ðhian a ni tih kan hriat theih nân kan hun te kan hmang dâwn em? Inðhian ðha tak ni tûr chuan hun hman dun fo a ngai sî a.

- ❶ *Johana 15:4, 7* chhiar la. ‘Kristaa awm’ tih leh Pathian Thu chhiar tih hian eng ang inlaichînna nge a neih?
- ❷ Engtiangin nge Krista chu keimahni-ah a awm? He thu hi thil Chiang lo leh ngaihruat thil mai a ni em? Kan nuna a tak taka Isua a lo chên theihna kawng engte nge awm?
- ❸ Thlarau rah neih leh ‘Kristaa awm’ tih hian eng ang inzawmna nge a neih?

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTÏRTÛTE PUÁL: *Galatia 5:22-24* hi i class member-te nêh chhiar ho ula. Hêng Thlarau Thianghlim rah hrang hrangte

hi a mal tê tê-in ngaihtuah teh u. I class member-te kha *Galatia 5*-a Thlarau rah pakua zînga pakhat theuh hi hrilhfiah tûrin sâwm la. Entîr nân, hmangaihna tih hi eng nge ni a awmzia? Engtin nge hlimna tih hi i hrilhfiah ang? Remna tih chu eng nge ni? Mi, dawhtheihna ngah deuh emaw, ngilnei deuh emaw chu engtin nge i sawifiah ang? Hetiang deuh hian Thlarau rah hrang hrangte hi hrilhfiah dâwn teh u.

- ❶ Hêng Thlarau Thianghlim rah pakuate zînga a engte hi nge i nuna lantîr harsa i tih? Chutianga lantîr harsa i tih chhan chu eng nge nia i hriat? A tihreh nân eng nge tih theih i neih?
- ❷ In nuna eng thilte khân nge i nun thlâk danglam hlawk thei inlaichîna Isua nêna in neihna tûr dâl? Chûng thilte chu a kutah hlân hmiah ang che.

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÁL: Thlarau Thianghlim rah chi hrang hrangte hi ringtu nâwlpuite tâna han neih phâk ve loh, “mi thianghlim bîkte” chauhîn an neih theih tûr nun sâng tak a ni lo va. Hêngte hi Isua nêna hun hmang thîntute nunah chuan amahin a lo lang chawp ve mai zâwk a ni. I class member-te kha Thlarau Thianghlimin an nuna a rah a lan chhuahtîr theihna tûra Isua nêna nî tin hun an hman a pawimawhzia hre tûrin pui ang che.

Tih tûrte:

- ❶ I class member-te kha *Galatia 5:22-24*-a Thlarau rah hrang hrang kan hmuhte hi en nawn leh tûrin ngên la. A khawi ber hi nge neih harsa an tih ziak tûrin hrilh bawk ang che.
- ❷ I class member-te kha class bânah tawngtaia hun hmang theuh tûrin fuih la, chutah chuan an nungchang leh zia duhawm lo deuh deuhthe chu Pathian hnênah thlen se; anmahni nuna Thlarau Thianghlim rah a lo lan chhuaah theih nân Pathian hnênah dîl bawk teh se.

TLÂNGNÊLNA TÛR HMUN

LEILA-i chu rilru hah tak chungin a tho va. Sabbath a ni a, a lung pawh a lêng hlê mai. Hê nîa inkhâwm tûra a ngaih a nû leh a nuṭa pa chu a hre reng a ni.

Kenya ramah chuan mi tin hi an inkhâwm a ni ber a. Mahse tûna Leila-i awmna Denmark ramah thung chuan inkhâwm ṭhin hi an tlêm hlê mai thung a. Dik tak chuan, inkhâwmna lam ngaihtuah lutuk lo chung a lo thlengin, thla hnih chhûng chu a buai thei hlê a ni.

Leila-i kha Denmark khawpui Copenhagen-a a nî tlawh tûra lo zin a ni a. Nu pakhat hian nâu-awm hnâ zawnsak tûra a rawtna chu ani hian a pawm a. A ṭûl ang lehkha pawimawhte a neih hnûin, ṭha taka enkawltu chhûngkuaah hnâ a hmuh hlauh mai. A hawn leh huna college kal nân tiin sum a hmuh ang angte chu a khâwl zêl a. Mahse tlângnêl taka inkhâwmna tûr a hmu mai lo.

Computer-ah Copenhagen-a Seventh-day Adventist kohhran awmna a zawng a. Khawpuia international Adventist inkhâwmna a hmuh chuan a hlim kher mai. A awmna lai address chu a ziaq chhâwng a. Mahse engtin nge chû hmun chu a pan tâk ang? A nî chu Adventist pawh a ni vê lo va, chuvângin Leila-i chuan bus-a kal zâi a rêl a. Map enin, bus-ah a chuang vê ta tawp a.

Adventist-te inkhâwm ṭhinna hmun a lo thlen chuan, a lo ruâk hiâu mai chu a ngaih a ṭha lo hlê mai! Tichuan kohhran mîte chuan retreat neiin hmun dangah an kal a ni tih a hre ta a. Tichuan a theih ang angin kohhran mîten retreat an neihna hmun lam chu bus-in a pan leh ta a.

Vawi tam tak a bo deuh châk châk a, a tâwpah inkhâwm bân ruâl vêlin retreat neihna hmun chu a thleng thei ta hrâm a. Mahse Leila-i chuan pawh a ti chuâng lo. Ringtu ûnaute a hmu thei tho a lâwm!

Uganda ram mi Rose-i a tawng hlahn mai a, ani chuan chhûn chaw kîlpuiah a lo sâwm a. English tawng hmang member dangte pawh chu a hmêlhriattîr hlawm a. Khawvêl hmun hrang hrang—Iceland te, Philippines te, Tanzania, America leh Denmark ram mîte an ni. Member-te chuan an lo lâwm hlê mai a, Sabbath leharawn inkhâwm leh tûrin an sâwm a, ani pawhin Sabbath inkhâwmnaa inkawmhlîmna chu pelh loh a tum ruh hlê bawk a.

Leila-i chuan Denmark rama a thlarau nun tlângnêlna hmun, international congregation a hmu thei chu a lâwm hlê mai. Lawm leh pawm hlawhin a inhria a, neitu chan chang thiam takin, mi dangte pawhrawn inkhâwm zêl tûra sâwmtûah a tâng a.

Copenhagen-a international English-tawng hmang kohhran hian khawvêl ram hrang 16 a tanga lo kalte a huâm a, an zâ hian tângrualin, kohhran chhûngkaw duhawm tak an ni. Kum 2010-a Thirteenth Sabbath Thawhlawm tshenkhat kha hmangin hê international Adventist congregation inkhâwmna hi din a ni a. Kan lâwm hlê a ni!

Produced by General Conference Office of Adventist Mission. Website: www.AdventistMission.org

IN STEP WITH JESUS

The Journey Begins 0-8163-2605-3 The Power of Love 0-8163-2607-X

The Power of the Word 0-8163-2609-6

The Power of Mission 0-8163-2611-8

The General Conference has prepared four New Members' Bible Study Guides—one for each quarter—to help new members connect with church members and with God during their first year of church membership.

Châng thlan: *1 Korin 12:4–11.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: Thlarau rah leh Thlarau thilpêkte hi an khaikhin ang a. An danglamnate ngun takin an ngaihtuah bawk ang. Tichuan, Thlarau Thianghlimin thlarau thilpêk a pêk chhan hmuhchhuah an tum ang.

Hriatthiam tûr: Thlarau Thianghlim thilpêkte hi a hlutzia an hrethiam ang a, he Pathian thilthlâwnpêk hlu tak mai hi Krista taksa siam puitlin nân leh, mi dangte rawngbâwlsakna atâna hman duhna thinlung an pu bawk ang.

Tih tûr: Thlarau thilpêk sem chhuahna kawnga Thlarau Thianghlim hnathawh hi hriat ngei an tum ang a, hêng thilpêkte hi Pathian châwimawi nân an hmang bawk ang.

THUPUI THEN

I. Hriat tûr: Thlarau thilpêkte hrethiamin

- A. Engtin nge Thlarau thilpêkte hi kan hrilhfiah ang? Thlarau thilpêk chu eng nge ni?
- B. Hêng thilpêk hrang hrangte dawngtu tûr hi tuin nge thlang?
- C. Thlarau rah leh Thlarau thilpêkte hi eng nge a danglamna?

II. Hriatthiam tûr: Keimahni thilpêk dawn theuhte hrethiamin

- A. Eng vângin nge Pathianin min pêk thlarau thilpêkte hi en khûm a awl viau?

- B. Mi dangte thilpêk dawn ang neih ve châka kan thîkna hian Pathian laka kan rilru put hmang engtin nge a tihlan?

III. Tih tûr: Thlarau thilpêkte pêk a nih chhan hrethiamin

- A. Thlarau Thianghlimin a sem thlarau lam thilpêkte hian eng nge tum an neih?
- B. Engtiangin nge Thlarau Thianghlim thilpêkte hian kohhrana kan member puite nêh inrem taka awm tûrin min tanpui?
- C. Hêng thlarau lam thilpêkte hian Krista taksa siam puitlinna kawngah leh vântlâng rawngbâwlina lamah eng hnâ nge an thawh?

KHAIKHÂWMNA: Thlarau Thianghlimin tlângnêl taka Isua hnaih tûra min sâwmna hi kan lo pawm a nih chuan, Thlarau thilpêkte chu ama duh dân angin mi tinin kan dawng theuh ang a, Krista taksa hi siam puitlin niin, vântlâng rawng pawh tha zâwkin kan bâwl thei bawk ang a, tichuan Pathian chu chawimawâiin a awm ang.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *1 Korin 12:4–11.*

Thlarau nun thanna atâna thu pawimawh: *Thlarau Thianghlim chuan ringtu tinte hnênah Krista kohhran siam puitlinna atân leh, khawtlânga Krista thiltum hlenchhuahna atâna thilpêk a pe theuh a. Kan LALPAN chu hnâ chu keimahni thiam dân leh theih dân anga thawk ve mawp mawp ringawt mai tûrin min ti lo va. A hlenchhuahna atâna kan mamawh thilpêkte pe sî lovin hna thawh tûr min tuk ngawt hek lo. Hêng Thlarau thilpêkte hi ringtu tinte hnênah Krista taksa a nih anga (kohhran) an rawngbâwlina hmanga Pathian chawimâwi hnâ an thawh theih nâna pêk a ni.*

ZIRTÎRTÛTE PUÁL: Tûn kâr zir lai hian hrisêl taka kohhran thang chho mêkte tâna thu pawimawh ber pakhat a târlang a. Pathian chuan kohhranah leh khawtlânga rawngbâwlina atân kohhran member tinte hnênah thilpêk a pe theuh a. Anmahni tak chuan chûng thilpêkte chu eng nge a nih an hre hlawm

kher lo pawh a ni thei e; mahse, Thlarau Thianghlim chuan a pe tho. Pathianin thilpêk min pête kan hriat a, a hman dân tûr anga kan hman hian kohhran chuan taksa hrisêl tak angin hnâ a thawk thîn a ni.

I class member-te khân thilpêk an dawnte an hriat theihna tûr leh, chûng thilpêkte chu a lalramin hmâ a sâwn theih nân an hman theihna tûra anmahni kaihhruai tûrin Pathian hnênah dîl se la. Thilpêk petu Thlarau Thianghlim tho khân eng ang thilpêk nge kan dawn tih leh, chu thilpêk chu Krista rawngbâwlna atâna kan hman ƣangkai theih dân tûr min hrilh dân a ni. Thlarau Thianghlim hnathawh dân hrethiam tûra kan rilru kan hawn a, Krista-ah leh a hnaa kan rilru kan dah tak tak hunah Thlarau chuan eng thilpêk ber nge kan dawn ve tih hre thei tûrin min kaihhruai ang a, chu thilpêk chu Pathian chawimawina atâna hman dân tûr pawh min hrilh bawk ang.

Sawi hawn nân: *1 Korin 12:27, 28* leh *Rome 12:6–8*-a Thlarau thilpêk târlante hi chhiar rual phawt ula. Hêng thilpêk hrang hrangte zîngah hian duh ber thlang thei ni ta la, a eng hi nge i thlan ang? Chu thilpêk kher chu eng vânga thlang nge i nih? Chu thilpêk i duh riauna chhan chu eng nge ni?

I naupan lai kha han ngaihtuah lêt leh la, i pianchamah emaw, Krismas-ah emaw thilpêk dawn duh êm êm mai i nei a; mahse i duh tak chu i dawn sî loh avângin i hnual ta rawih mai a ni lo’ m ni? Hmeichhe naupang pakhat pawh hian sâi notê hi a duh êm êm mai a, tichuan, a piancham a lo thleng a, birthday thilpêkah chuan sâi tak tak notê dawn a inbeisei a. Nimahsela, a nû leh pête chuan sâi notê an pêk tak tak i ring em? A pe miah lo vang. A chhan pawh he hmeichhe naupang tê âi hian an fin zâwk daih vâng a ni. Keini pawh hian a châng chuan Pathian hnênah hian “sâi” (thilpêk ropui tak) kan dîl thîn a; mahse Pathian chu keini ââiin a fîng daih zâwk a, chuwâng chuan a hming chawimawina atâna kan hman ƣangkai theih ber tûr thilpêk chu min pe mai thîn a ni.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Thlarau Thianghlim chuan ringtu tinte hi keimahni dawn duh ang ðheuhthe dîl mai tûrin min ti lo va; keimahni hman ðangkai theih tûr ang zêl min pe zâwk hi eng nge a chhan nia in hriat sawi ðheuh rawh u.
- ❷ Dawn châk leh zual tûra min hrillhte kha eng thilpêkte nge ni? (*1 Kor. 12:30, 31 en la.*)
- ❸ Thlarau thilpêk leh mahni pianpui theihna hi eng nge ni a danglamna?
- ❹ Thlarau thilpêk chungchâng hi eng vângin nge sawi ho a nawm êm êm?

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÁL: Pathian thilpêk tinte hi a khawngaihna leh a hmangaihna luang liam kan chan a ni vek a. A kohhran hi a hmangaih êm avângin a ðhan chhoh zêl theihna atân thilpêk chi hrang hrang min pe a ni. Kristiante zînga tû-a-te mah hian thil engkim kan ti vek thei lo va, chutih rual chuan kan zavai hian Krista tâna tih theih erawh kan nei ðheuh sî. Mi tinte hi rawngbâwlana atâna thilpêk pêk vek kan ni tih i hria ang u.

Hêng thilpêkte hi a inang lo hlawm hlê mai a; mahse a zavai hian kohhran hrisêlna leh ðhan zêlna atâna thil ðul tak a ni vek. Thilpêk hrang hrang zîngah hian chungnung bîk emaw, hnuaihning bîk emaw a awm chuang lo. Mi ðanpui peih riauna thilpêk dawn hi tihdamtheihna thilpêk dawn nêna pawimawh dân a inchen reng a. Mikhual chung a ðhat chhuah pawh hi chanchin ðha hril hna thawh âiin a pawimawhna a nêp bîk chuang lo. Chutiang zêlin, mi thilphal tak nih pawh hi rorêl thiam/hotu nih tluk thova pawimawh a ni. Kohhranah hian mi dangte ðanpui peih tak te, mikhualte chung a ðhat chhuah ðhîn te, leh mi thilphal tak takte hi awm ta lo se engtin nge ni ang? Hetiang mîte awm lohna kohhran chu kohhran khawro, mahni indah pawimawh êm êm, leh mi dangte ngaihsakna nei miah lo a ni ngei ang. Thilpêk tinte hi a pawimawhin a ðangkai vek

a. Tirhkoh Paulan a lo sawi angin, “Pathian chuan kohhran member tinte hi taksaah (kohhranah) hian ama duh dân angin a awmtîr ðheuh a. . . Hêng taksa pêng hrang hrang zînga a chak lo zâwk nia langte pawh hi an pawimawh êm êm tho a ni” (*1 Kor. 12:18, 22, NKJV*). I class member-te kha kohhran member tinte hi an pawimawh vek a, Pathian thilpêk eng emaw chu an dawng ðheuh a, chûng thilpêk an dawnte chu hmang tûrin Pathianin a hrilh ðheuh bawk a ni tih hrethiam tûrin ðanpui rawh. An thilpêk dawn chu a lian deuh emaw, a tê deuh emaw a nih pawhin a ram zauh nân a ðangkai vek a ni.

ZIR ZÂUNA

I. Thlarau Thianghlim chuan rawngbâwlina atân Thlarau thilpêkte a pe (*1 Korin 12:11.*)

Korin khuua kohhran hian thlarau lama buaina eng eng emaw an nei a. An zîngah hian inîtsîkna te, inthîk tawwna te, leh inngahirghona te a thleng nasa hlê (*1 Kor. 3:3, 4*). Inngaih chîngte pawh an awm niin a lang (*1 Korin 5:1*). Kohhran member ðhenkhat phei chuan an member-puite nêna thubuai an neih chu sawrkâr rorêlna ina thlen an tum deuh uaih uaih mai ni tûr a ni (*1 Korin 6:1*). Milêm hnêna hlan tawh sa ei a thian leh thian loh thû-ah te, pawhlawh taka LALPA Zanriah hman chungchângah te, leh a nih dân tûr ang ni lova thlarau thilpêkte hman a nih ðhin thu-ahte inhnialna a awm bawk a (*1 Korin 8, 11, 14*).

Korin kohhran member-te hi an inngeih lovin, an zîngah hian inñthenhranna a thleng a, kohhran a phel hial pawh a hlauhthâwn awm hman hlê bawk. Chumi boruakah chuan Tirhkoh Paula hian Thlarau Thianghlim thâwkkhumna (awmpuina) changin thlarau thilpêkte hi kohhran tipumkhattu tûr a nihzia a ziak ta a. Kohhran leh rawngbâwlina thlarau thilpêkte pawimawhzia chu kawng thumin heti hian a sawi:

❶ Engkim chungah thuneitu Pathian chuan ama duh dân angin thlarau thilpêkte hi a pe a. Keimahni’n kan dawn tûrah duh

kan thlang thei lo. Amah hian dawngtu tûr nia a hriatte hnênah a pe mai a ni.

② Ringtu tinte hian Thlarau Thianghlimin a pêk thilpêk pakhat tal chu an dawng theuh.

③ Thilpêk zawng zawng hi Pathian châwimâwina atâna hman vek tûr a ni a, chu hnâ chu kohhran siam puitlinna hmang te, Krista taksa tihpumkhatna hmang te, leh khawtlânga rawngbâwlina hmang te-in thawh tûr a ni.

Ringtute hnêna hêng thilpêk hrang hrangte petu chu Thlarau Thianghlim a ni a. He thu Paulan a sawi hi ngaih sual theih hauh loh tûr khawpa chiang sa a ni. “Nimahsela chûng zawng zawng chu, Thlarau hmunkhat vêk chuan mi tin hnênah a duh ang zêla sem theuhin a thawk thîn” tiin (*1 Kor. 12:11*). Heti hian Ellen G. White-i chuan a lo tuihnih ve a: “Mi tin hnênah hian thilpêk eng emaw tak chu pêk theuh a ni a, chu chu Tlantu lalram zauhna atâna hman tûr a ni” tiin.—*Testimonies for the Church*, vol. 4, p. 618. Kan zavai hian a rawngbâwlina atân Krista chuan thilpêk min pe theuh hlawm a. Mi tu mah pêk hmaih bîk an awm lo. Thilpêk tinte hi Pathian lalram din nân leh tihzauh zêlna atân a pawimawh vek a ni.

Ngaihtuah zui tûrte: Thlarau thilpêkte hnathawh ber chu eng nge ni? Engtiangin nge thilpêk kan dawnte hian kohhranah inpumkhatna leh inlungrealna a thlentîr?

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: I class member-te kha thlarau thilpêk an dawnte an hriat chhuah theih dân tûr leh, chûng thilpêk an dawnte chu Krista rawngbâwlina atâna an hman theih dân tûr sawipui la. Hetiang hi Pathianin thilpêk a pêkte an hmuh theih dân tûr kawng thenkhat chu a ni:

① Krista hnênah i nun hlân la, Thlarau thilpêk a pêk che avângin lâwmthu hrih bawk ang che.

② Chûng thilpêkte chu puang chhuak tûrin amah Pathian chu ngên la.

- ③ Rawngbâwl tûra Pathianin a kohna hmun che chu ngun takin ngaihtuah phawt la, tichuan rawngbâwl hnâ i ʔan nghâl dâwn nia.
- ④ Thilpêk kan dawnte hi a famkim/puitling sa a ni hlawm lo tih hre reng la. Kan hman zin poh leh a ʔhang lian deuh deuh ang a, keimahni pawhin a hman ʔangkai dân kan thiam telh telh bawk ang.
- ⑤ Krista taksa (kohhran) member dangte hnên a ʔangin Pathian chuan thilpêk eng emaw bîk tak a pe che a ni tih nemnghehna hmuh tum ang che.

Ngaihtuah zui tûrte:

- ① Krista hnêna kan nun kan pêk a, bapisma kan chan hian min tichaktu atân Thlarau Thianghlim rawn tirh a tiam a, ani chuan Setana thlêmnate kan hmachhawn theih nân chakna min pê ang a, rawngbâwl na atân thlarau thilpêkte mi pe bawk dâwn a ni. Eng vângin he kan thilpêk dawnte hi kan lo hriat loh fo ʔhin?
- ② Pathianin thilpêk min pêk chu a eng ber hi nge ni tih engtin nge kan hriat theih ang?

Sawi ho tûrte:

- ① Thlarau thilpêk kan dawnte kan hriat theih nân engtin nge kan inpuih tawn ang?
- ② Iclass-a member dangte khân eng thilpêk nge an dawn hlawm? I class member-te kha an member-puiten thilpêk an dawnte sawi chhuahsak ʔeuh tûrin sâwm ang che.

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTÏRTÛTE PUÁL: Pathian hnên a ʔanga kan dawn thilpêk chu eng nge ni tih kan hriat chhuah a, a kohhran siam puitlinna atân leh vântlâng rawngbâwl na atâna kan hman hunah rawngbâwl hlimawmzia kan chhar chhuak ang. Mi dangte tâna malsâwmna ni tûra kan thilpêk dawnte kan hman hian thlarau lama lungawina kan chang ʔhîn a. Hêng kan thilpêk dawnte avâng hian ropui ta lua-ah chuan kan inngai lo; a

chhan pawh hmangaihnaa khat LALPAN a ram zauhna tûra min pêk a ni tih kan hriat tlat vâng a ni.

Tih tûrte:

- ❶ Eng thilpêkte nge Pathianin a pêk ve che, chúng thilpêk i dawnte chu engtin nge ẵngkai zâwkin i hman theih ang?
- ❷ In class-ah khân member tinten an thilpêk dawn ẵheuhte an hman chhuah theih dân tûr sawi ho ula. In thilpêk dawn ẵheuhte chu Krista ram ram zauh zêl nân engtin nge in hman tlan theih ang?

ZIRLAI 9-NA

ZIRLAI KAIHTAWI

MARCH 4, 2017

Châng thlan: *Johana 17:17–21.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: Thlarau Thianghlim chuan kohhran hi inpumkhat taka awm tûrin a duh a ni tih an hrethiam ang a. Krista, a Thu, leh a taksa (kohhran) inpumkhatna tûra hnathawh nêna anmahni an inlaichîn dân pawh an hmuchhuak bawk ang.

Hriatthiam tûr: Mi dangte laka inngaihtlâwmna rilru put leh Pathian Lehkha Thuin thutak a sawi hnêna inpumpêk tawp mai hi inpumkhatna bul chu a ni tih an hrethiam ang.

Tih tûr: Kohhran inpumkhatna tûr dân thei mahni hmasialna ang chi rêng rêng chu Thlarau Thianghlimin a tihrehsak vek an phal ang.

THUPUI THEN

I. Hriat tûr: Inpumkhatna thupuite chu hrethiamin

A. Kohhrana inpumkhatna a thlen theih nâna Thlarau Thianghlim hnathawh chu eng nge ni?

- B. Kristaa mi mal tinte kan inpumkhatna chuan engtiangin nge Krista taksa–kohhran–chhôngah hian inpumkhatna a thlen thin?
- C. Bible leh kohhran thurinte hi eng vângin nge kohhran inpumkhatna kawngah an pawimawh êm êm?

II. Hriatthiam tûr: Inpumkhatna vawnghimin

- A. Kan rilru puthmangte hian engtiangin nge kohhran inpumkhat leh inpumkhat loh thu-ah nghawng a neih thin?
- B. Eng ang rilru puthmangte hian nge kohhranah inpumkhatna thlen a, eng ang rilru puthmangte hian nge inngիրnghona thlen bawk?
- C. Eng vângin nge Thlarau Thianghlim hnuaia inpumkhatna chu Pathian Thu zirtûrna tel lo chuan chan theih miah loh a nih?

III. Tih tûr: Inpumkhatna tûra thil tiin

- A. *Tirhkohte 2:41-47*-a ringtute awm dân hian tual chhông kohhrana inpumkhatna a thlen theih dân tûr engtin nge min hrilh?
- B. Kohhran kan nih angin, hêng thilte hi engtin nge awmze nei zâwkin kan hman ve theih ang?

KHAIKHÂWMNA: Isua chu kan Chhandamtu leh kan LALPA nih phal tûra Thlarau Thianghlimin min rawn pâwnate chu kan lo chhân hian chapona leh mahni induh tâwkna kan neihte chu inngaihtlâwmna leh inpumpêkna rilru-in a luahlân thîn a. Pahtian Thu chu min kaihruaitu lo niin, rawngbâwl leh thuhretu nih chu kan thinlungin a châk ber a lo ni bawk thîn. Chutianga thinlung piangtharna chuan inpumkhatna a thlen a, Pathian Thu-ah inthlung bet tlatin, Krista rawngbâwl tûrin kan rilru kan pe ta thîn a ni.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *Efesi 1:22, 23; 2:19–22.*

Thlarau nun thanna atâna thu pawimawh: *Thlarau Thianghlim hnathawh pawimawh tak tak zînga pakhat chu Isua chanchin sawi leh Isua chawimawi a ni a* (Johana 15:26, 16:14). *Thlarau Thianghlim chuan sual thu-ah thiam loh min*

chantîrin, Chhandamtu kan mamawhzia min hriattîr nghâl bawk a, Krista duhawmzia a lantîr bawk. Thlarau Thianghlim zârah Isua hnên hruai thlen kan ni a. Thlarau Thianghlim thiltihtheihna chuan kan thinlung a tidanglam a, Thlarau Thianghlim zârah vêk hian Krista taksa–kohhranah hruai luh kan ni bawk. Min dîlsakna thu ropui tak Johana 17-a kan hmuhah hian Krista chuan a kohhran inpumkhatna atân tihetakzetin a tawngtai thîn a ni tih kan hria.

Kohhran Lû -Isua - nêna kan inzawm phawt chuan Thlarau hmunkhatin min tipumkhat ang. Taksa pêng hrang hrangte hi a khawia mah lâk hran theih miah lova a inzawm khâwm vek ang chiah hian keini Krista taksa pêngte pawh hi Thlarau Thianghlim zârah Isuaah chuan kan inpumkhat tlat a. Paulan kohhran nihna sawifiahna atâna taksa a hmang hian Kristan a mîten nei se a tih inpumkhatna chu a tilang fiah tha hlê a ni.

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Tirhkoh Paulan kohhran nihna sawifiah nâna tehkhin thu a hman pahnih–taksa leh in te–hian ringtute chu inpumkhat leh inzawm tha tak an nihzia Chiang takin an sawi a. Tûnah chuan Thlarau Thianghlim zârah, “mikhual leh mi châm mai kan ni tawh lo va, mi thianghlimte nên chuan tuâlkhath leh Pathian chhûngte kan ni tawh zâwk a. Krista Isua ngei chu a kila lung pawimawh ber niin, tirhkohte leh zâwlnete lungphûm chung a in sak kan ni a; amahah chuan lung rem hrang theuhte, rem taka chuktuahin, LALPA-ah chuan biak in thianghlimah a chang zêl thîn a ni” (*Efesi 2:19–21*). Lung hmanga sak biak in ropui tak, a lung hrang hrangte rem taka chuktuah vek i mitthlâ-in hmu la. A nih loh pawhin hmânlai Faraoh-te ruang an dahna thlân-te (pyramids) pawh kha ngaihtuah ang che. Lung hrawl tak takte chu rem taka chuktuah tawn vek a nih avângin, a inkârah hian paper pan ber chî pawh zeh luh tum mah ila, kan thei chuang lo ang tih tûr khawpin a insi phui thâ a ni. Puala hian Pathian kohhran chu a kila lung pawimawh ber Krista a nihna in niin a sawi a, member-te leh Krista chu an inpumkhat that êm avângin an member-te inkârah pawh engmah tla zep a awm thei lo.

Member tinte chuan lâwm tak leh inngâitlâwm êm êmin anmahni tih tûr theuh an hlen chhuak a. Pathian in chatuan thutakah chuan Thlarau Thianghlim zârah an zavaiin an inpumkhat a. An vaiin Pathian hnênah chawimawina an hlân a, a thutak mawizia tilangtu an ni theuh hlawm a ni.

Sawi hawn nân: Efesi khuaa mîte hnêna lehkha a thawnah hian Tirhkoh Paula chuan Krista kohhran inpumkhatzia sawifiahna atân tehkhin thu tha tak pahnih a hmang a, chûngte chu–mihring taksa leh biak in ropui tak te a ni. Eng vângin nge hêng tehkhin thu pahnihte hi a hman le? Mihring taksain fiah taka inpumkhatna chungchâng a târlan dân chu eng nge ni? Taksain hnâ a thawh hrang hrangte hi ngaihtuah la. Thluak, thinsung, chuap, leh pumpui te hian hna hran theuh an thawk a. Mit hnathawh chu beng leh hnâr hnathawh nêen chuan a inang lo hrim hrim a. Kutin hnâ a thawh leh ke-in hnâ a thawh pawh a dang bawk. Inpumkhat a pawimawhzia sawifiah nâna taksa a hmang hian inantlânna âiin danglamna lantîr zâwk ta ang se, engtin nge inpumkhatna a pawimawhzia hrethiam tûrin min puih theih ang? Engtin nge danglam theuh chung siin kan inpumkhat theih ang? Inpumkhatna tih leh inantlânna tih hi eng nge a danglamna?

Sawi ho tûrte:

- ❶ Engtin nge inpumkhatna tih hi i hrilh fiah ang? Kohhrana inpumkhatna a thlen theih nâna thil pawimawh ber chu eng nge ni?
- ❷ Eng vângin nge Tirhkoh Paula hian inpumkhatna awmzia sawifiah nâna *taksa* tih leh *in* tih a hman?
- ❸ Kohhrana inpumkhatna a thlen theih nâna Thlarau Thianghlim hnathawh chu eng nge ni?

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTÏRTÛTE PUÂL: Baptisma hi Krista thihna, phûma a awmna, leh a thawhlehma kan tâwmpuizia tilangtu a nih tho rualin, Krista kohhran nêna kan inzawmna chhianchhiahna pawh a

ni bawk (*Tirhkohte 2:41; 1 Kor. 12:13*). Ringtuten baptisma kan chan chiah hian Thlarau Thianghlim chuan min tichakin Krista kohhrana rawng kan bâwl ve theih nâna kan mamawhte chuan min thuam a (*Tirhkohte 2:38, 39*). Baptisma hmanga Krista nêh inpumkhat tawh kan nih avângin Krista taksaah chuan Thlarau Thianghlim avângin inpumkhat tawn vek kan lo ni ta bawk a ni. Kohhran Lû Krista-ah leh Krista taksa kohhranah chuan baptis tawh kan ni a. Taksaah hian pêng hrang hrang a awm a, chûng pêng tinte chuan anmahni tih tûr theuh tha taka tia taksa pum thatna tûra an thawk tlâng ang chiah hian, kohhranah pawh thilpêk inang lo tak tak nei member hrang hrang kan awm khâwm a, kan zavai hian kohhran hrisêlna leh than zêlna atân kan thawk ho a ni.

Baptisma hi inpumkhatna thlentu a ni a. Hnam tin, chi tin, leh tawng tina mîte chu minung Krista leh a kohhran nêna inpâwlina nei tûrin a lâwm lût vek a ni.

ZIR ZÂUNA

I. Kohhrana inpumkhatna (*Tirhkohte 2:41–47; 1 Korin 12:13.*)

Tirhkohte Thiltih bû hi Bible-a lehkhabu awmte zîngah hian a ngaihnaawm ber pakhat a ni a. Dodâlina chi hrang hrang kârah Thuthlung Thar kohhran chu nasa takin a tshang a. Bung khatnaah chuan ringtute chu tlêm tê chauh an la nih thu kan hmu a; mahse kum rei lo te hnu-ah Rome Lalram chhûnga thâwm lian tak neih khawpa tam an rawn ni hman a. Pentikos nî-ah ringawt pawh mi 3,000 vêlin kohhran an rawn zawm thar a, a hnû lawkah mi 5,000 dangin baptisma an chang ve leh bawk; hetah hian hmeichhiate leh naupangte chu chhiar tel an la ni lo zâwk a. *Tirhkohte 6*-ah chuan, “Pathian Thu chu a lo darh a, zirtîrte chu nasa takin an pung ta a” tih thu kan hmu a ni (*Tirhkohte 6:7, NKJV*).

Hetianga nasa taka chanchin tha puan darh a ni hian Rome sawrkâr thuneitute a chhah kawlh ta a; mahse tihduhdahna meuh pawhin kohhran than chu a tiþhu chuang lo. “[Tihduhdahna

hlauva] tlândarhhote chu khaw tinah an kal a, thu chu an hril zêl tho a ni” (*Tirhkohte 8:4*, NKJV). Jentail-te zîngah pawh ringtu an lo pung ve zêl a. Rome sipai za hotu pakhat, Kornelia chu a nupui fanaute nêh baptis an chang a; Ethiopia mi tilreh (sawrkâr mi pawimawh tak) pawhin Krista a lo pawm ve a; Thuatira khuaa sumdâwngnu pakhat, Ludi pawh Filipi khuaah baptis a ni a; Rome mi, tân in vêngtu pakhat pawhin chanchin ðha chu a lo pawm ve leh bawk. Tichuan, hmun hrang hrangah kohhran thar phun belh zêl a ni a, Mediterranean Tuipui kam ram vêlah chuan nasa takin an lo pung ta a ni (*Tirhkohte 9:31*).

Hetianga nasa taka an lo pun theihna chhan hi eng nge ni? Khawvêl pum nghawr nghîng thei khawpa kohhran member-te an awm theihna tûra Thlarau Thianghlimin hmanrua a hman chu eng nge ni? *Tirhkohte 2*-ah hian kohhran ðiak tîra inpumkhatna a awm theihna chhan thil eng eng emaw kan hmu a. Châng 42-naa mi hi ngun takin chhiar mah teh: “Chutichuan, tirhkohte thu zirtîr ngaithlaa inpâwl khâwmin, chhang phel leh ðawngðaiin an awm ho ðhîn a” tih a ni.

Hêng ringtu hmasâte hi Pathian Lehkha Thu-a thutak awm an rin tlânna chuan a phuar khâwm a. Thurin leh zirtîrna hi Krista kohhran tipumkhattu a ni ve rêng a ni. Inpâwl khâwm a, ðawngðai ho va, Pathian chibai bûk za-in an inpumkhat bawk a. Kan ðawngðai ho va, Pathian chibai kan bûk ho va, kan inpâwl khâwm hian Thlarau Thianghlim chuan inpumkhatna lamah min hruai lût ðhîn rêng a ni. Hetianga Krista leh thurin leh inpâwl honaa inpumkhatna hian chanchin ðha puang darh tûr leh rawngbâwl châkna min neihtîr ðhîn a. Hetiang hian Ellen G. White-i chuan a lo sawi: “An beiseina chu khawvêl ropuinaah a ngat tawh lo va. “Rilru hmun khat,’ ‘thinlung hmunkhat leh thlarau hmunkhat’ an lo ni ta zâwk. *Tirhkohte 2:46; 4:3*. Krista chuan an ngaihtuahnate chu a luah a; a lalram hmasâwn zêlna tûr chu an thiltum ber a ni ta. Rilru leh nungchangah an Zirtîrtupa ang an ni tawh a, chu chu mîte pawhin lo hmuin, ‘Isua hnênah an awm

tawh'(Tirhkohte 4:1) tih an hre thei mai a ni."—Tirhkohte Thiltih, p. 45.

Ngaihtuah zui tûrte: Nasa taka Thuthlung Thar kohhran a than theihna chhan chu ringtu hmasâte kha Kristaa an tlûk luh hneh êm avâng te, Bible thurin pawimawh tak tak an pawm dân inan tlân avâng te leh thlarau bo chhanchhuahna hnain an rilru a luah hneh êm avâng te a ni. Kohhran inrêlbâwlina inang tlâng chuan a phuar khâwm a. Inremlohna chuan hnehna kawnga hawnsak a, mi mal inhmêlmâkna chuan thlarau bote chhandam châkna kawng a hawng bawk. Kohhran tiak tûrte inpumkhatna aţang hian, tûnlai kohhran tâna danglamna thlen thei tûr eng thute nge Thlarau Thianghlimin min zirtûr theih sawi la. Engtin nge kan zavai leh, a kohhran pum ang pawhin, tûn kê zirlaia inpumkhatna dân kan hmuh chhuah thar hi kan hman ţangkai ve theih ang?

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: I class member-te kha in kohhrana inpumkhatna a lo awm theih dân tûr kawng ţha ber nia an hriat sawipui la. Mi hrang hrang leh ngaihdân inang lo tak tak ni hlawm mah ula, engtin nge Bible-in inpumkhatna dik tak a sawi hi in lo neih ve theih ang? Engtin nge inpumkhatna tûr atâna thil tûl *Tirhkohte Thiltih* bû-a kan hmuhte hi tûnlai hunah hian kan hman ve theih ang? Hêng inpumkhatna lungphûm pangâte hian eng hnâ ţeuh nge an thawh sawi ho teh u: 1) Thlarau Thianghlim kaihhruaina, 2) Kristaa tlûk luhna, 3) Pathian Lehkhabu rin burna, 4) inpâwl khâwmna, leh 5) thuhretu nih leh rawngbâwl châkna thinlung neih.

Sawi ho tûrte:

- ❶ Engtin nge kohhran inpumkhatna hi kan nun ţeuhah hian thlarau lama kan thil ngaih pawimawh ber a lo nih theih ang?
- ❷ Kohhran hian inpumkhatna a lo thlen theih nân eng thil nge tih theih a neih?

- ③ Engtin nge kan Sabbath Sikul class hian kan kohhranah inpumkhatna a thlentîr theih ang?

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Thlarau Thianghlim chu then darhtu ni lovin, tipumkhatu a ni a. Inremlohna leh innghirngnonaten kohhran a tihphel hian, Thlarau Thianghlim hnathawh avânga lo thleng a ni lo tlângpui. Thlarau Thianghlimin a thâwkkhum Pathian Thu hi inpumkhatna zawng zawng lungphûm a ni a. Mi tute emawin Bible-a zung kai nghet tak pawh ni lo Pathian thu pawm dân eng eng emaw firfiak taka an kalpui a, chu chuan kohhranah inthen hranna a thlen te a nih phei chuan, chûng mîte chu Thlarau Thianghlimin a hruai lo a ni tih chiang takin kan hre tûr a ni. Thlarau Thianghlim chuan kan mi mal سوالنا theuhte min hriatîr a, kan tih tûr theuhte ti tûrin min hruai a, inpumkhatna a thlentîr a, Pathian Lehkha Thu awmzia min hriatthiamtîr a, thlarau bote chhanchhuak châk tûrin min tiphûr thîn a ni.

Tih tûrte:

- ① Tûn kârah hian, Krista nêna inpumkhatna chuan min tipumkhat tawn theuh a ni tih thu hi ngun takin ngaihtuah thîn la. In kohhranah khân mi tu emaw, i mil vak lo a awm ve em? Engtin nge in inremlohna chu i tihbo theih ang? Chu pa/nu nêna in inrem lehna tûra kawng a hawn theih nân Pathian hnênah tawngtai ang che.
- ② Tûn kârah hian remna siamtu, mi dangte hnêna thil tha thlentîrtu leh, *Johana 17*-naa Isuan inpumkhatna a duh êm êm hi thlentîrtu i neih theih nân Pathian dîl ang che.

CHANCHINBŪA FAKNA

CHANCHINBŪ kēuvin Kim-a chuan ngaihnawm deuh tūra a ngaih thupui hrang hrangte a en lâwr a. Phêk hnuai lam kila fakna pakhat chuan a mit a la ta tlat mai a. A'n chhiar thuak a, chutah a'n chhiar nawn leh a. Phêk dang pawh a'n chhiar bawk nân, fakna thû chuan a rilrû a la tlat a. Thawhleghi zâna Bible zirhona inkhâwma tel tūra sâwmna thu a ni.

Kim-a chuan chanchinbû chu a'n kēu nawn leh a, zân phêngphehlepini mei-alh lam a pan tlat ang deuh hi a ni. Fakna thû chu a chhiar nawn leh a, a zawn mêk a mamawh phuhrûkna tûr ni ngêi dâwnin a hria a ni.

Kim-a hian thlarau lam thil hi a tuipui tawh thîn rêng a. A chhûngte chu Denmark ram mi dangte ang thova sâkhuana ngaihsak vak lo an ni a; ani erawh hi chuan *Pathian* a ring lo a nih pawhin thil *thâ* hi chu a ngaina ni ngêi tûr a ni. Ani ngaihdân chuan nun hi thil *thâ* leh sual kâr ni berin a hria a. Thil *thâ* lo hi chu zû leh ruihhlo leh tharum thawhnaah a lo tawng tawh thîn a; a ngaihdân chuan thil *thâ* lo a awm chuan, thil *thâ* pawh a awm ngêi ang tih a ni.

Nun *thâ* nun a tum thîn a, mahse a beidawn chian thîn êm avângin a mangang thîn a. Thil *thâ* a zawn chu *Pathian* a ni tih hre lo vin, *thâ* nia a hriat chu a zawng thîn a ni.

Thil *thâ* a zawnna lamah, Kim-a chuan hrisêlna kawng a zawh a, sa-ei bânsanin thlâi chauh a ei a. A thil zirte chu a chhûngte hnênah a hrilh vê thîn a, mahse hrilh tam lutuk lo tûrin a fîmkhur hlê thung a. Hun eng emawti hnûah a nû leh pête chuan a hrisêlna nunphung chu thil finthlâk tak a ni tih an hre ta a ni.

Hrisêlna lam lehkhâbûte a chhiar a, chuta tâng chuan New Age movement a lo hmêlhriat ta zêl a. New Age zirtîrna hian *Pathian* chu a phat hauh lo va, mi tin chhûngah hian *Pathian* chu

awmin, thil ƣa thirtu angin an zirtir a. Mahse Isua Krista zâra chhandamna erawh an sawi tel vê ngai lo.

Kim-an mimal taka harsatna a neih tâkah chuan, New Age Movement-ah chuan engkim chhâna a awm lo tih a Chiang ta hlê thung a. Anin a la hmuh chhuah vê loh thil eng emaw awm tûrah a ngai a. Pathian chungchângah zawhna a nei a. Ani hi a awm tak tak em? Mihringte hi min ngaihsak tak tak em? Buaina hunah mimal hmangaihin a ƣanpui thei em? Pathianin ani chu a ngaihsak a nih chuan, Kima chuan Amah chu hmuh a duh ta a ni.

Kim-a chuan kohhran hmêlhriattirtu Kristian tûte emaw a hmû a. An inkhâwmnaah telin, an zâi leh rimâwite chu ngaihnawm a ti hlê a; mahse an Pathian chibaibûk inkhâwm chu thil ngaihtuah leh inhnial âi chuan nuntawng lam a ni zâwk tihte a hre ta zêl a. Chûbâk thil eng emaw tawn a duh a, thlarau lam thilte pawh hriat a duh a, a thil zawn chu hmuh tih ni awm lo vin, a zawng reng mai dâwn em ni tiin a ngaihtuah a.

Tichuan Kim-a chuan chanchinbûa fakna a hmu ta a. Bible zirna neih tûrah chuan tel vê ngêi a tum a. Chutah chuan a thil zawn hmuh a inbeisei a ni.

Kim-a chuan Bible zirnaa a thil hriat thar chu mak a ti hlê mai a. Pathian hmangaihna thûkzia leh chhandamna ruâhman hi a la hrethiam ngai lo va. Inkhâwm zui zêlin, a thutak zirah chuan a nun chu a chher chho zêl a. Pathian chungchâng a hriatna tifiâh lotu zirtirrate chu a thlâuthla zêl a. Pathian chu finna thû ngawt ni lo vin, finna thu ƣhafamkim ƣobul leh awmzia chu a ni zâwk tih a hrethiam ta a. Pathian thutak ropui takte a zir lai chuan a thlarau nun a lo ƣhang zêl a.

Kim-a chuan a thil hriat ang ang chu a chhûngte hnênah a hrilh chhâwng a. Hawihhâwm takin an ngaihlhâksak a, mahse an tuihui vê tak tak lo tih a hria a ni. Kim-a chuan a hrilh zui zêl tho va, a hrisêlna nunphung an pawm angin, eng tikah emaw chuan an la pawm vê a beisei tlat a.

Kim-an chanchinbûa fakna a hmuh aṅanga thla riatah, Kristâ hminga baptisma changin, Adventist kohhran a zawm a. Mi dangte hnêna rinna thu hrilh chhâwn dân a zir leh ta thung a, Bible zawhna chhân dânte pawh a zir bawk a. A nginat thutak mi dangte hnêna hrilh chhâwn leh, mîten Pathian an hmêlhriatna tûra ṅanpui pawh nuam a tihzâwng tak a ni. Kâr tin hian mî 10 - 12 vêlthe nêna zanriah kîl hova Bible zirhona a huaihawt ṅhîn a ni.

Denmark rama kan kohhran hi a lian lo va, sâkhuana tuipui pawh an tam lo. Mahse Kim-a chuan kohhran ṅhan lentîr hi a duh a, a chhûngte hnênah a thutak hriat chu a hrilh zui zêl a, engtikah emaw chuan amah anga Isua an la pawm vê ngêi a beisei tlat a ni.

Denmark hi ram lian vak lo, tuipuia khawmual inkhawh lût leh thliarkâr 500 dân awmna a ni. Norway leh Sweden chhim lama awm, Europe ram dangte anga ram hausa leh tûnlai tak a ni a, mipuite hian Pathian mamawhna nei pawhin an inhre lo.

Tûn kuartar Thirteenth Sabbath Thawhlawm ṅhenkhat hi Norway khawpui, Oslo-a international evangelistic youth center sak nân a kal dân a. Hriat belh nân www.adventistmission.org/mission-quarterlies luhchilh theih a ni.

Produced by the General Conference Office of Adventist Mission.
Web site: www.AdventistMission.org

Châng thlan: *Rome 8:26, 27.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: Thlarauva khat Kristian nun nei tûra ÷awngtaina leh Pathian Lehkha Thu zir pawimawhna an hria ang.

Hriatthiam tûr: ÷awngtaina leh Bible zirna hmanga Thlarau Thianghlim awmpuina nasa zâwk chan an mamawhzia an hria ang.

Tih tûr: ÷awngtaina leh Bible zirna hun bi nghet neia Thlarau Thianghlim rawngbâwlna hmanga Krista nêna inpâwlna hun neih theih dân tûr an zawng ang.

THUPUI THEN

I. Hriat tûr: Thlarau Thianghlim tiam chu

- A. Eng vângin nge Kristian nunah hian Thlarau Thianghlim awmpuina chan chu a pawimawh viau?
- B. ÷awngtai leh Bible zirnate hian Thlarau Thianghlima khahna nêng eng nge inzawmna an neih?

II. Hriatthiam tûr: Thlarau Thianghlim awmpuina

- A. Engtin nge Thlarau Thianghlim awmpuina leh thiltihtheihna chu nasa zâwkin kan chan theih ang?
- B. Pathian nêna inpâwlina hun nuam leh awmze nei tak i hman châng hian engtin nge i rilru a awm thin?
- C. Pathian nêna inpâwlina in neih hun tûr i bawh pelh châng hian engtin nge i rilru a awm?

III. Tih tûr: Thlarau Thianghlim thiltihtheihna

- A. Thlarau Thianghlim thiltihtheihna leh awmpuina changa nê tina i nun i hman theihna tûrin eng thilte nge tih theih i neih?

B. Bible-a thutiam awmte hi engtin nge chhiar ringawt lo va, a neiha kan lo neih theih ang?

KHAIKHÂWMNA: Pathian chuan kan nun hi Thlarau Thianghlima chhôn khah a duh a. Thlarau Thianghlim chu Krista Palai leh thilpêk hlu ber a ni. Ṭawngṭai leh Bible chhiara Isua nêh hun kan hman a, thinlung inngaitlâwm leh inphah hniam taka kan awm bawk chuan, a Thlarauvin min chhông khat ang. Krista hnêna kan nun kan hlan a, a Thu kan rin a, a thutiamte rinnaa kan beisei bawk chuan a awmpuina kan chang tihna a ni a. Thlarau Thianghlim chuan kan nun a chhông khat ang a. A thiltihtheihna zawng zawng nêna Thlarau Thianghlim dawn theihna thurûk chu a nihna takah chuan thurûk a ni lo hrim hrim zâwk a ni. Krista hnêna kan nun kan pêk hian keimahni ropuina tûr ni lovin, ama ropuina tûr kan zawng tihna a ni a. Kan ṭawngṭai a, kan rin a, Thlarau Thianghlim thutiam chu ta neih kan tum a nih bawk chuan, ani chuan tam takin min pe dâwn a ni.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *1 Johana 5:14, 15.*

Thlarau nun ṭhanna atâna thu pawimawh: *Kristiante zînga tam tak hi chuan ṭawngṭainain a tum hi an man fuh chiah lo ṭhîn a. Thil eng emaw duh kan neih vâng maia ṭawngṭai tûr kan ni lo. Kristâ hmangaihnaa kan khah hneh êm avâng leh kan tâna thil a tih tawhte chu hlû kan tih avângin amah nêna inzawmna neih kan lo duh a, chuvâng chuan kan ṭawngṭai ṭhîn a ni. A awmpuina chan chu a nuam êm êm a. Amah nêna inpâwlna hlimawm tak neih chu kan thinlungin a châk bawk. Ṭawngṭaina hi Krista Thlarauvin kan thinlunga thu a rawn sawi theihna kawng a ni a, hemi hmang hian amâ lamah hruai kan ni ṭhîn.*

Amah chu kan thinlungin hriat a châk hian a malsâwmna ropui ber chu dawng tûrin kan inhawng tihna a ni a. Kan LALPA hi thilpêk ṭha tinrêng Petu a ni a (Sâm 84:11, Jakoba 1:17).

Nù leh pâten an fâte hnêna thil tha tak tak pêk an duh ang chiah hian, kan Pa vâna mi pawh hian kan zavai hian thilpêk tha tak tak pêk min duh theuh a ni. Rinna nêna kan dîl a, kan dawng ngei dâwn nia kan hriat a, a thutiamte chu kan chan tûr a ni tih kan hriat bawk chuan, vâ n malsâwmna ropui ber dawngtute kan lo ni dâwn a ni.

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Pathian nêna inpâwlna nun thûk zâwk chan theih dân kawng tha ber pakhat chu tawngtai leh Bible chhiar a ni. Kan tawngtai hian, Pathian hnênah thil kan sawi a. A Thu kan chhiar hian, kan hnênah thu a sawi ve thung thîn. I class member-te kha Bible kêu chung a Pathian hmâa thingthi thîn tûrin fuih la. A bul tan nân chuan *Sâm* bu-a bung thenkhat leh Chanchin Tha bu-a a eng ber emaw hi hmang se. Chutianga châng thenkhat an chhiar hnû chuan an thil chhiar chanchin chu Pathian hnênah ri lovin hrilh leh zêl rawh se. Thlarau Thianghlim chuan an rilru rawn luahin, thlarau lama an than a tûlna laite a rawn hrilh ang a. Tichuan Pathian Thu-in a sawi tum tak chu rawn puang chhuakin, Isua lamah a hruai dâwn a ni.

Ellen G. White-i chuan he thurâwn tha tak mai hi min lo pe a: “Inngaitlâwm tak leh zirtîr theih rilru nêna Pathian Lehkhabu hi i chhiar a nih chuan, lâwmman ropui tak i dawng ang. ‘Khawvêl mi chuan Pathian lam thilte chu a tuipei ve tak tak thei lo, a ngaihah chuan thil âthlâk tak a nih tlat avângin; thlarauva hriat fiah chî a nih avângin ani tân chuan hriat ngaihna a awm lo hrim hrim bawk.’ Chuvângin Bible hi tawngtaina nêna zir thîn tûr a ni rêng a ni.”—*The Advent Review and Sabbath Herald*, June 4, 1889. I class member-te kha tawngtaina nêna Bible hi zir thîn tûr a nih thu Pathian thâwkkhuma sawi hi zâwm tûrin sâwm la, chumîn an nuna danglamna a thlen dân Sabbath leha sawi tûrin chah ang che.

Sawi hawn nân: Kristiante zînga tam tak tân chuan ƣawngƣaina hian awmze thûk tak nei mah se, ƣhenkhat dang tân erawh chuan thil ninawm tak, ti loh theih sî loh a ni ve thung a. Thu pângngai sawi nawn sawi nawnna ang deuh a ni ve thei. Pathian lah chu ngâwi reng leh hla taka awm daih ang mai a ni bawk sî. I ƣawngƣaina kha nung tak a nih theihna tûrin eng thil nge i tih ƣhin? ƣawngƣaina hmun duh bîk, Pathian hnaih zual riaua inhriatna i nei em? ƣawngƣai hun bîk, i hlah phal miah loh tûr i insiam em? I ƣawngƣai dâna eng thilte kha nge i member puite hnêna hrilh chhâwn i duh le?

Isua ƣawngƣai dân kha kan thlîr chuan, thil pali kan hmu ang a. Chûngte chu:

- ❶ Isua khân a thlarau nun atân ƣawngƣai a pawimawh a ni tih a hre Chiang a. Chanchin ƣha bu palî-ahte hian a ƣawngƣai fo thu kan hmu a ni (*Luka 11:1*).
- ❷ Isua khân ƣawngƣaina hmun bîk leh ƣawngƣai hun bîk a nei (*Marka 1:35*).
- ❸ Isua kha a rî-in a ƣawngƣai ƣhîn (*Heb. 5:7, 8*).
- ❹ Isua kha a ƣawngƣai rêng rêngin a Pa duh dân anga awm tûrin a inpe thlap ƣhîn (*Mat.26:39*).

Sawi ho tûrte:

- ❶ Engtin nge Isua ƣawngƣai dân kha kan ƣawngƣai dân pawh a lo ni ve theih ang?
- ❷ Eng vângin nge ƣawngƣai leh Bible chhiar chu a pawimawh viau?
- ❸ Rinna hian ƣawngƣaina chhân leh chhân loh thu-ah kawngro a sî em? Eng vângin nge rinna hi kan ƣawngƣainaah a pawimawh êm êm?

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIR ZÂUNA

I. Pathian thutiamte chang tûra dîlin (1 Johana 5:14, 15.)

1 Johana 5:14-ah chuan he thu hi kan hmu a: “Amâ chungâ tlângnêlna kan neih ve chhun chu hei hi a ni, eng thil pawh amâ duhzâwng anga kan dîl phawt chuan, ani chuan min ngaihthlâksak thîn” (NKJV). Kan tlângnêl ve theihna chhan hi hre Chiang ila. Kan tawngtaina ngau ngauvah a ni lo va. Kan thiltih thatah leh felah pawh a ni lo. Keimahni rinnaah lah a ni hek lo, Isua Krista-ah a ni zâwk. Johanan a sawi chu, “Amâ chungâ tlângnêlna kan neih ve chu hei hi a ni” tih a ni. Kan tlângnêl leh ngampat chhan chu Kristan dâwt a sawi ve ngai loh vâng leh a thutiamte chu a chian êm vâng a ni a. A tiam tawh chu a tihlawhtling ngei dâwn a ni tih kan ring ngam a ni.

Heti laia a Grik thumal hman chu *parresia* tih a ni a. A awmze bulpui tak chu duh duh sawi thei tûra zalêna nei tihna a ni a—mipui thlan sawrkârin a awp rama chêngte chuan huai takin an duh ang an sawi thei ang hi a ni. Pathian thlîrna aţang chuan he zalêna hi a famkimin kan nei a. Min hre Chiang bertu leh min hmangaihtu lakah chuan eng thil mah zêp then tûr kan nei chuang lo. Pathian chuan a hnêna kal a, kan rilrua awm angte chu inthlahrung hauh lova sawi chhuak vek tûrin min sâwm a ni.

Tawngtai chungchânga thuziak ropui ber pakhatâh chuan hetiang hian Ellen G. White-in a lo sawi a: “I duhzâwng te, i hlimna te, i lungngaihna te, i thil vei te leh, i thil hlauhte chu Pathian hnênah thlen la. Anni chu i tihah thei lo va; phurrit i siamsak thei hek lo. . . . I rilru tihah tu zawng zawngte chu amah hrilh vek la. A tâna phurh zawh loh tûr khawpa lian eng mah a awm lo; ani chuan khawvêlte hi a châwi kâng a, lei leh vânpum pui chungah ro a rêl sî a. Kan thlamuanna tûr dîl theih rêng rêng chu pakhat mah hmuh hmaih a nei lo va. Kan thil tawn eng mah hi a chhiar theih loh tûr khawpa thim a awm lo; kan buaina tawnte hi a tâna chin fel harsa tûr khawp pakhat mah a awm lo bawk. Kan Pa vâna mi hmuh loh emaw, ngaihsak nghâl vat loh emaw tûrin a fâte zînga a tê ber chungah pawh hian chhiatna

eng mah a thleng dân lo va, an rilru tihmangan a ni dân hek lo. An hlimna zawng zawng a hmuhpui vek a, an ÷awngñai thuchham tinrêng pawh a lo hriatpui vek bawk a ni.”—*Krista Panna Kailâwn*, p. 78.

Khawngaihna lalthutphah chu huai tak leh inring tâwk taka pan tûra fuih kan ni a (*Heb. 4:16*). Pathian chuan min lo nghâk reng a ni tih i hria ang u. A fâte dîlna chu lâwm takin a lo ngaithla reng ÷hîn a, an lâwmna leh lungngaihna te, an thil beisei te leh an thil hlauh te, hnehna an chante leh hneha an awmnate chu amâ hnên thlen vek tûrin a duh a ni.

Johana chuan ÷awngñai dân phung ropui tak chu a duh dân anga dîl niin a sawi a. “LALPA, i thu chu thlâk danglam ni rawh se” ti lovin, “LALPA, i thu ang zêl ni rawh se” tiin kan ÷awngñai ÷hîn tûr a ni. William Barclay-a chuan he thu hi Johana lehkhathawn pathumte hrilhfiagna bû a siamah fiah takin heti hian a lo sawi a: “÷awngñai dân dik tak chu, ‘I duhzâwng tih ni rawh’ tia sawina hi a ni a, chutianga ÷awngñaina hlântu thil dîl awm chhun chu, Pathian duhzâwng pawm tûr leh ti thei tûra chakna a ni” tiin.—William Barclay, *The Letters of John and Jude*, The Daily Study Bible Series (Philadelphia: Westminster Press, 1960), p. 137.

Sawi ho tûrte:

❶ Tlângnêlna kan neihna tûr kawng dik awm chhun chu eng nge ni? Kan ÷awngñai Kristaa kan inngah ngam hmiahna chu eng nge ni a awmzia? Tlângnêlna tih Grik ÷awnga an sawina hian hlauhna leh vênthâwn nei miah lova Pathian hnêna kal awmzia kan hriatthiam theih nân engtin nge min ÷anpui? Pathian duhzâwng anga ÷awngñai tih awmzia chu eng nge ni?

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: I class member-te kha Pathian thutiamte ta-neih theih dân tûr sawipui la. Bible-a thutiam awmte zîngah hian eng nge an duh ber sawi tûrin sâwm bawk ang che. I class member-te zînga tu emaw ber kha a thutiam duh zual

sâwm vêl ziak chhuak tûrin sâwm la, Sabbath leha sawi chhuak tûrin hrilh ang che.

Ngaihtuah zui tûrte:

- ❶ Eng vângin nge Pathian mîte hian Pathian hriat aia, Pathian hnên aţanga thil dawn ringawt mai hi an ngaihtuah thîn le?
- ❷ Thlarau Thianghlim chuan kan zîngah awmin, Isua nêna inhriatna thûk zâwk nei tûrin min hruai thîn tho mah sela, hla taka awm ni ang maia a lang leh thîn sî hi eng vâng nge ni? Thlarau Thianghlim chu kan zîngah a awm a ni tih hriatna kan lo neih theih dân tûr chu eng nge ni?

Sawi ho tûrte:

- ❶ Bible-a thutiam hrang hrangte zîngah hian, “LALPA, rem i tih chuan, he thil hi min tihsak ta che” tia dîl ngai lo pakhat tal sawi tûr i hria em?
- ❷ Thlarau Thianghlim chu keimahni’ n dawn kan châkna âia amah Pathianin min pêk a châkna a sâng zâwk a nih sî chuan, eng vângin nge Thlarau Thianghlim a lo thlen theih nâna kan ţawngţai kher a tûl sî?
- ❸ Engtin nge kan Sabbath Sikul class hian keimahni nun ţeuhah leh kan kohhranah hian Thlarau Thianghlim lo thlen theihna tûrin uar zâwka kan ţawngţai theih ang?

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Pathian mîten luangrual taka Thlarau Thianghlim lo thlen an dîl hian thlarau lama chakna tak tak chu an chang thîn a. Inpumkhata zirtîrte an ţawngţai ho pawh khân Thlarau Thiaghlim chu thiltihtheihna nasa tak nên a lo thleng a nih kha. Thuthlung Thar kohhran kha ţawngţai thîn kohhran an ni a. Ringtu hmasâte khân Thlarau Thianghlim thiltihtheihna tel lo chuan Setana thlêmna an hmachhawn thei lo va, Kristan khawvêla chanchin tha hril zo tûra hnâ a tuk pawh an hlen chhuak thei dân lo a ni tih pawh an hre bawk.

Tih tûrte:

- ❶ I class member-te an member-pui tu emaw ber hnênah Bible-a thutiam awmte zînga an duh ber hriih chhâwng ve ðeuh tûrin hriih ang che.
- ❷ Thlarau Thianghlim lo thlen i dîlpui theih tûr ðhian ðha tak i hmuh theih nân Pathian hnêna dîl ðhîn ang che.

ZIRLAI 11-NA ZIRLAI KAIHTAWI

MARCH 18, 2017

Châng thlan: *Efesi 4:25–32.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: Thlarau Thianghlimin an nuna a phûtte chu tihhlawhtlin dân kawng an hria ang.

Hriatthiam tûr: Thlarau Thianghlim sâwmna chu ngaihthlut nachâng an hria ang a, an nuna hnâ a thawh dânte chu a tharin an hre leh bawk ang.

Tih tûr: Thlarau Thianghlim hnathawh dân hrethiam tûra beng chhit reng leh a hnathawhte lo chhân lêt zêl an tum tawh ang.

THUPII ðHEN

I. Hriat tûr: Thlarau Thianghlim chu tihlungngaih, hnar, leh tihmih loh tûr a ni.

- A. Engtin nge Thlarau Thianghlim chu kan tihlungngaih loh theih ang?
- B. Thlarau Thianghlim sâwmna hnar tih chu eng nge ni a awmzia?
- C. Eng vângin nge Paula hian “Thlarau chu timit suh u” tih ðawngkam hi a hman? He a thil sawi hian i rilru-ah eng thil nge a hmuhtîr che?

II. Hriatthiam tûr: Thlarau Thianghlimin kan thinlunga hnâ a thawhte hriat kan tum tûr a ni.

- A. Engtin nge Thlarau Thianghlim sâwmna chuan thlarau lama ðan zêl kan mamawhzia min hriattîr?
- B. Eng vângin nge Thlarau Thianghlim sâwmna lo ngaihsak loh chu Kristian nunah hian thil hlauhawm tak a nih?

III. Tih tûr: Thlarau Thianghlim sâwmna chu lo chhângin

- A. Engtin nge Thlarau Thianghlim sâwmna chu ða takin kan lo chhân theih ang?
- B. Eng ang rilru put hmangte hian nge kan nuna Thlarau Thianghlimin hnâ a thawhna tûr dîl a, chutiang rilru puthmang leh ngaihtuahna chu kan neih loh nân eng thilte nge tih theih kan neih?
- C. Fîmkhur lutuk emaw, hlau leh inthiam lo rêng rênga kan awm lohna tûrin eng thil nge kan tih ang?

KHAIKHÂWMNA: Thlarau Thianghlim hnathawh dân hriatthiamna chuan a thil phûtte hria a, kan thinlunga hnâ a thawhte chhâng lêt a, a duhzâwng anga awm thei tûrin min hruai ðîn a. Thlarau Thianghlim chu Pathiana minung pathum awmte zînga a Pathumna leh, Kristian tinte hnêna Krista thilthlâwnpêk a nih tih kan hrethiam a nih chuan, Isua kan hmangaih êm êm ang a, Thlarau Thianghlim tilungngai tûr thil chu eng mah ti lovin, amah pawh kan do lo vang, kan nuna a hnathawh pawh kan timit lo bawk dâwn a ni.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *Tirhkohte 7:51.*

Thlarau nun ðanna atâna thu pawimawh: *Pa leh Fapa leh Thlarau Thianghlim hian chhandamna hnâ an thawk tlâng vek a. Pathian chuan a mîte hi, anmahni'n an hria emaw, hre lo emaw pawh ni se, chhandam vek a duh. Thuthlung Hlui bu pum pui hi kan en chuan Pathianin a mîte hnêna a zâwlneite leh a thuchah puangtute a tirh*

thu kan hmu tam hlê a ni. Hêng zâwlneite thupuanah leh vên ațanga thu lo chhuakahte hian Pathian chuan a mîte chu a hnêna kîr leh tûrin a sâwm țin a. Chutianga nasa taka a sâwm țin chung chuan hêng Pathian thuchahte hi sâkhaw hruaitute chuan an lo hnâwl tlat zêl sî a.

Tûnlai hunah pawh hian Pathian chuan Thlarau Thianghlim hmangin min la ngên reng a, kan thinlunga Thlarauvin hnâ a thawhte chu lo chhâng lêt a, hun liam taa thil thlengte ațang khân inzir fîng tûrin min duh a ni.

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Tûn kâr zirlai hmang hian i class member-te kha Thlarau Thianghlim hmanga Pathianin an thinlunga hnâ a thawhte chu hre thei tûrin ținpui la. Anmahni nun ținuha Thlarauvin hnâ a thawh chu hriatthiam tum țin tûrin fuih bawk ang che. Thlarau Thianghlim *tihlungngaih, dodâl,* leh *tihmih* awmzia chu fîmkhur takin sawifiah la. Thlarau Thianghlimin kan thinlunga hnâ a thawhte hi inthiamlohna min neihtîr nân a ni lo va; inthiamlohna lak ațanga min tizalêntu Isua hnên lama min hruai tûr a ni zâwk tih hi uar takin sawi la. Dân khaidiata min thlung bettu tûr a ni lo va; thuâwih theihna nun min pê a, rinna nun chên thei tûra min tizalêntu tûr a ni bawk.

Tûn kâr zirlai hi Isua lo kal lehna atân mîte buatsaih kawngah Thlarau Thianghlimin hna pawimawh tak a thawk a ni tih hriatthiam theihna tûra thil pawimawh êm êm a ni.

Sawi hawn nân: Kum eng emaw ti kal ta khân tlangvâl pakhat, kum 25 vêla upa chu Pastor Mark Finley-an United States (America) hmârçhak ram khaw ținkhata thu a hrilna hmunah a inkhâwm ve țin a. A tâwpah phei chuan Isua Krista chu lo pawm ve-in, a thutak hriat tharte chuan a hneh hlê mai a. Baptisma chang tûra a inbuatsaih mêk lai chuan kum eng emaw zât kal tawha a thil tihsual chu siam țin phawt duhna rilru a pu ta a.

He tlangvâl hi rûkrûk chîng tak mai a ni țin a. Vawi khat pawh a ținante nêl in pakhatah an lût a, in chhông bungrua

hralh chhâwn theih eng eng emaw chu an ru chhuak a. Hetia a lo pianthar tâkah hian a thil tih dik lohte chu siam thạt phawt tûlin a hria a. Tichuan, Pastor Finley-a nêh chuan an sawi dôn a, ruahmanna a siam ta a. Pastor Finley-a chuan an thil a rûksakte chhôngkua chu va tlawh chhuakin, a rutûte zînga pakhat chu a pianthar tawh thu leh, a thil lo rûk tawh zawng zawngte chu a pawisaa rulh lêt vek a tum thu a va hrilh a.

Chu mîte chhôngkua chuan an in rawktuin a thil rûk man pêk lêt leh a tum thu an lo hriat chuan an lâwm êm êm mai a. A pianthar dân chu piantharna dik tak nia hriain, a bat zawng zawng pawh an ngaidam ta zâwk a. Chutiang thu a han hriata a nuna hlimna leh muanna lo thlen dân tûr chu han suangtuah teh.

He tlangvâl hian a thinlunga Thlarau Thianghlimin hnâ a rawn thawh chu lo ngaihthah ta sela, mahni inthiamlohna a neih chu a kiang ang em? A ngaihthah avâng ngawtin a bo ang em? Engtin nge Thlarau Thianghlimin kan thinlungah hna a thawk ngei a ni tih kan hriat theih ang?

Hetiang hi Thlarau Thianghlim hnathawh dân phung pawimawh tak chu a ni rêng a. Thlarau Thianghlim chuan thil sual kan tih tak chu eng nge ni tih min rawn hriattîr a. Kan sualte kan puan chuan, ngaihdam a ni thîn (*1 Johana 1:9*). I sual i puan hmâa inthiamlohna i nei a nih chuan, Thlarau Thianghlimin puang tûrin a kaihhruai che tihna a ni. I sual i puan hnû pawha inthiamlohna i la nei reng tho a nih chuan, ngaihdamna rah chang thei lo tûrin Setanan dan beh che a duh tihna a ni ve thung ang.

Tling lo leh tlâktlâi lo riaua inhriat châng i nei thîn em? Chû pawh chu Setanan Kristan a ngaidam tawh che tih i hriatna tûr dâl tlat a tum vâng tho a ni a. “Pathian hnên lamah leh mihring hnên lamah pawh rilru sual lo vawn fo kan tum” (*Tirhkohte 24:16*) avâng leh, kan thil lo tihsual tawhte chung a Kristian rilru dik tak put kan tum bawv avângin, kan thil lo tihsual tawhte chu a theih phawt chuan siam thạt leh kan châk thîn a ni (*Mat. 5:23, 24*).

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTÏRTÛTE PUÂL: Tûn kêr zirlai thupui ber chu Thlarau Thianghlim sâwmna ngaihven chungchâng a ni a. Thlamuang, zalên leh, hlim taka nun hmanga Thlarau Thianghlim âw hriat leh ngaihthlâk pawimawhzia hi uar taka sawi ngêi ang che.

ZIR ZÂUNA

I. Thlarau Thianghlim tilungngâin (*Efesi 4:25–32.*)

Efesi 4-ah hian Tirhkoh Paula chuan Thlarau Thianghlim tihlungngaih theihna kawng chi hrang hrang a sawi a. Chûngte chu – dwt sawi te, thinurna te, khâk te, tihtauh te, mi dang sawichhiat chîn te, rinawm loh te, mi dang ân khum chîn te a ni. Hêng ang nungchangte hian Thlarau Thianghlim a tilungngai thîn a nih chuan, amah Thlarau vêk chuan a dik lohzia min rawn hriattîrin, hneh thei tûrin chakna mi pe theâiin i ring lo em ni? Thlarau Thianghlim hnathawhte zînga a pawimawh ber pakhat chu vânrâma lût tlâka mi siam a ni a. Kan rinawm lohna hi rinawmnaah, kan thinchhiatâna hi zidamnaah, mi dang sawi chhiat thinna léi hi thu ṭha leh ngilnei sawinaah, mi dangte tihluh kan chîn thinna hi ngilneihnaah, leh khâkna hi ngaihdamnaa min thlâksak a duh êm êm a ni.

Efesi 4:30-a *tilungngai* tih thumal hi a Grik ṭawng chuan *lupeo* tih a ni a, a awmzia chu natna tûr thlensak tihna a ni. Thlarau Thianghlim ngenna chhâng tûr leh, mahni duh thu rênga Pathian thinlung tihnatsak tawh lo tûra sâwmna thu a ni.

Mi tu emaw thiltitheihna emaw, mi nung pawh ni lo emaw chu tihlungngaih theih a nih loh avângin helai châng pawh hi Thlarau Thianghlim chu Pathiana minung pathum awmte zînga mi ngei a nihzia tilangtu a ni a. Thlarau Thianghlim tilungngai tih awmzia chu, a thil phûtte leh a thil duhte lo dodâlsak tihna a ni. Chutianga tihlungngaih, dodâl, leh hnâwl chhunzawm rengna chuan ngaihdam theih loh sualah mi a hruai lût nge nge thîn.

Ngaihdam theih loh sual chu Chanchin Ṭha bû-ah hian vawi thum târlan a ni a (*Marka 3:28, 29; Luka 12:10; Mat. 12:31*).

Chančin Tha Matthaia ziaakah chuan heti hian Isuan chiang takin a lo sawi a: “Chutichuan ka hrilh a che u, mihringte hi an sualnaah leh Pathian an sawichhiatna tinrêngah ngaihdam an ni ang a; Thlarau an sawichhiatnaah erawh chuan ngaihdam an ni lo vang” tiin (*Mat. 12:31*, NKJV). Isuan chiang taka a sawi hi i lo hria em? Sualna tinrêng hi ngaihdam vek a ni ang. Ngaihdam theih miah loh tûr sual chu sual pângngâi a ni lo va. Uirê, tualthah, dâwt sawi, leh thil rûk ang hi a ni ve lo. Thlarau Thianghlimin a phûtte hre reng chung a dodâl a, sim duh loh luih tlat a, sual lam âwn chhunzawm zêlna hi a ni.

Ngaihdam theih loh sual chu Pathianin min hmangaih tâk loh avânga lo thleng a ni lo va. Kan thinlung chu Pathian hmangaih zo tawh lo khawpa a lo sak tâk avânga lo thleng a ni zâwk. Pathian chuan min ngaidam dâwn lo tih lam a ni lo va; ngaihdamna chan pawh kan châk tawh lo tihna a ni zâwk mah. Pathian thinlung chuan mi sual a khawngaih ta lo ve tihna ni lovin; Thlarau Thianghlim sâwmna a hnar chhunzawm zêl avângin mi sual thinlung chuan Pathian lam a ngaihsak tawh lo hrim hrim tihna a ni zâwk bawk.

Ngaihdam theih loh sual tih chu a mâwl thei ang berin lo sawi dâwn ila. Mi tu emaw chu a sual hlê mai a, chhandamna chan châkna emaw, duhna emaw pawh a nei lo hial tawh a, a thinlung pawh a sak tawh hlê a, Pathian lakah ama duhthu rêngin a hel tlat tawh bawk. Chuvâng tak chuan Thlarau Thianghlim sâwmna chak ber leh, Pathian hmangaihna nemnghehnate pawh chu chhâng thei dinhmunah a ding tawh lo hial a ni.

Ngaihtuah zui tûrte: Engtin nge Thlarau Thianghlim chu kan tihlungngaih thin? Ngaihdam theih loh sual chu eng nge ni? Chhandamna kan la thlâkhlelh chhûng chuan ngaihdam theih loh sual kan la khawih lo tihna a ni a, kan tân hlauhthâwn tûr a awm lo. Chhandam nih kan châkna chu a nasa hlê pawh a ni maithei e; chu âi chuan Pathianin min chhandam a châkna hi a la nasa zâwk. Mi a pêk châk êm êm thilpêk hlu tak chu kan lo dawn theih nân nî tin hian Isua hnên min hnaihtîr a

tum ̣ḥin a. Engtin nge n̄ tin hian Isua ang deuh deuh t̄urin mi a tichak ̣hin le?

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTIRTUTE PUÁL: I class member-te kha Thlarau Thianghlim hruaina hriatthiam theih dân t̄ur sawipui la. Thlarau Thianghlim hnathawh chi hrang hrang–mi sual kan ni tih leh thiam loh chang t̄ur kan nihzia min hriatt̄ir te, Isua chanchin min hrilh te, ringtute min kaihhruaia min tihchakna te, felna kawng min kawhhmuh te, leh chanchin ̣ha hril t̄ura min tihchak dân te hi sawi ho rawh u. H̄eng kawng hrang hranga Thlarau Thianghlimin mi a hruai dân hi engtin nge kan lo chh̄an l̄et ang?

Sawi ho t̄urte:

- ❶ Thlarau Thianghlim hnathawh dân hriat chu engtin nge kan n̄ tin nun p̄eng pawimawh tak pakhat a lo nih theih ang?
- ❷ Thlarau Thianghlimin a thl̄awna min p̄ek a tum thlarau lam ham̄tatna chu engtin nge kan dawn theih ang?
- ❸ Thlarau Thianghlim hnathawh dân kan lo hriatthiam leh zual theih n̄an engtiang kawngtein nge kan infuih tawn theih ang?

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTIRTUTE PUÁL: Thlarau Thianghlim chu Krista Âiawhtu, sual leh ̣ha inbeih tawna hmuna kan lam̄tang, kan ̣hian leh kan thawhpui, rem min ruatsaktu leh min kaihhruaitu a ni. I class member-te kha hetiang a ̣awnḡtai ̣hin t̄ur hian fuih rawh.

“Thlarau Thianghlim, Hruaitu rinawm, Kristiante ch̄enchilh Thlal̄era zin kei hi ka b̄nah kaiin min hruai teh.” [rengtu;

I aw mâwi ber ka hriatin, ka nun ch̄au a hlim leh ̣hin,

A aw n̄emin min s̄awm ‘Mi zui rawh, ka hruai h̄aw ang che.’”

̣hian rinawm, awmpui rengtu, ̣anpui vartu hn̄ai reng chuan,

Thimz̄inga v̄akv̄ai, leh hl̄au, kh̄urin min hnutchhiah suh la;

Thlipui hr̄an a, thinlung z̄am, beisei boa ka awmin,

A aw nêmin min sâwm ‘Mi zui rawh, ka hruai hâw ang che.’”
- He hla thu hi “Thlarau Thianghlim, Hruaitu Rinawm” tih Marcus Morris Wells-a phuah aṅanga lâk chhuah, a awmze phawk chhuak tûr anga lehlin chawp a ni.

Tih tûrte:

- ❶ Thlarau Thianghlim chungchâng sawina hla zîngah hian duh zual deuh bîk i nei em? Chû hlâ chu eng vânga duh nge i nih? *Adventist Hla Bu*-a Thlarau Thianghlim chungchâng sawina hla awmte hi en la, i thinlung rawn dek zual deuhtu chângte chu chhiar lauh lauh ang che.
- ❷ Thlarau Thianghlim hming emaw, hnathawh emaw zîngah khawi chu nge i ngaihsân ber sawi rawh.

ZIRLAI 12-NA ZIRLAI KAIHTAWI

MARCH 25, 2017

Châng thlan: *Johana 16:8–11.*

Zirlaite tâna:

Hriat tûr: An nuna chakna leh beiseina thlensaktu leh chhandam nih inhriatna petu “Thlamuantu” chungah chuan an lâwm ang.

Hriatthiam tûr: Thlarau Thianghlimin a awmpui a nih tih inhriatna chu nî tinin an nei thûk deuh deuh ang.

Tih tûr: Thlarau Thianghlimin mi سوال an ni tih a rawn hriatfîrna âw chu hriat an tum ang a, an nuna Krista felna a rawn puanchhuah an lo phalsak bawk ang.

THUPI THEN

I. Hriat tûr: Thlarau Thianghlim hnathawh chu

- A. Mi soal kan nihzia inhriattîrna leh mi soal nia inpuhnate hi eng nge a danglamna? Thil eng emaw ti tûra hrilh i nih hian engtin nge i rilru a awm thin? Thil eng emaw ti ni anga puh i nih hian engtin nge i rilru a awm thung?
- B. ‘Thlarau Thianghlimin mi soal kan nihzia min hriattîr’ kan tih hi eng nge ni a awmzia? Soal (pakhat) tih leh sualte (pakhat aia tam) tih hian danglamna eng emaw a nei em?

II. Hriatthiam tûr: Thlarau Thianghlimin a duh chu

- A. Engtiangin nge mi soal kan ni tih kan inhriatna chuan Krista felna kan mamawhzia min hriattîr thin?
- B. Eng vângin nge Thlarau Thianghlim hnathawh chungchâng hriatna tlâkchhamna hian kan Kristian nunah châna a thlen?

III. Tih tûr: Thlarau Thianghlimin hlenchhuah a tum chu

- A. Thlarau Thianghlimin kan nuna hlenchhuah a tum ber chu eng nge ni? Chu a thil tum chu a tak a chan theih nân engtin nge Thlarau Thianghlim chu kan thawhpui theih ang?
- B. Engtin nge Pathian Lehkha Thu-in Thlarau Thianghlim hnathawh zâra min pêk a tiam–beiseina te, rinna, leh chakna te chu kan dawn theih ang?

KHAIKHÂWMNA: Thlarau Thianghlimin a tum ber chu Isua nêna inlaichînâna thûk tak nei tûra min hruai a, kan LALPA Isua Kristaa chatuan nunna chu kan thinlung chhûnga min dahsak a ni a. Hê hna ropui leh mak tak hi Krista tel lo chuan mi boral kan ni tih min hriattîrna hmangin a thawk thin. Soal chu thil tsa lo eng emaw kan tih hi ni ngawt lovin, a niha kan nihna a ni zâwk a. Thlarau Thianghlim chuan tute nge kan nih a, tu nge Isua chu ni tih leh, kan tân eng nge a nih tih a puang thin. Chatuana nunna thilpêk leh chhandam nih inhriatna kan neihna Isua lamah min hîp bawk thin.

INZIRTÎR DÂN TÛR

Rahbi 1-na: Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: Rome 15:13.

Thlarau nun thanna atâna thu pawimawh: *Thlarau Thianghlim chu kan Kristian nuna min fuihtu, tanpuitu, leh tichaktu tûra Isua thilthlâwnpêk hlu tak a ni a. Isua chuan a zirtîrte hnênah khân “Thlamuantu dang,” chatuana an hnêna awm reng tûr” a pêk tûr thu a sawi a (Johana 14:16). Ani chuan “fahrahin a kalsan lo vang” (Johana 14:18). Thlarau Thianghlim hmangin Isua chu a zirtîrte hnênah a awm zui zêl dâwn a. Ani chu hun leh hmunin a phuar ve loh avângin mi zawng zawng tân pawh phâk a ni a. Dik tak phei chuan, vânah a lâwnsak ta lo emaw tih tûr khawp hialin an inhnaih leh zual zâwk dâwn a ni.*

Ellen G. White-i heti hian a lo sawi a: “Eng hunah leh khawi hmunah pawh, lungngai leh hrehawm ti taka kan awm a, kan hmabâk chu thim leh manganthlâk hlê nia a lan a, tanpuitu nei lo leh mal ngawih ngawih nia kan inhriat châng te hian rinna nêna kan dîlna chhâna atân Thlamuantu chu a rawn tîr dâwn a ni. Eng eng emaw avângin kan lei thiante chu kan then thei a ni mai thei e; mahse vâh aţanga lo chhuk Thlamuantu nêh hi chuan eng thil mahin min then hrang thei lo vang. Ani chu kan awmna hmun apiangah leh kan kalna apiangah min tanpui a, min chhawmdâwl a, min kaitho a, min tihlim tûrin kan kiangah a lo awm ve zêl dâwn a ni.”—Chatuan Nghahfâk, p. 755.

Thlarau Thianghlim chu kan lama ţang, kan thian, min thlamuantu, min fuihphûrtu, min zirtîrtu, kan chakna, leh chatuana nunna kan neih phahna a ni.

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: He zirlai hi tân kuartar chhûnga a hnukung ber a ni a, chuvângin zirlai hmasâte thlîr lêtna hun tha tak a ni nghâl bawk. I class member-te hnênah khân Thlarau Thianghlim chu Pathian aţanga lo chhuak thiltihtheihna eng emaw, sawifiah hleih theih loh leh a hranpaa nihna engmah nei hran chuang lo ni lovin, Pathiana minung pathum awmte zînga a Pathumna a ni tih sawi nawn leh ang che. Krista

Âiawhtu minung a nihna angin Thlarau Thianghlim chuan vânram pana kan zinna kawngah hian min pui dâwn a. Mi sual kan ni tih min hriattîrin, Chhandamtu kan mamawhzia min hrih bawk ang; chutih rual chuan Krista felna chu mwi leh fiah theih ang berin a lantîr dâwn a ni.

Krista nungchang duhawm tak leh thudelhkilh engmah awm lova mi a hmangaihna puan chhuaha awm chuan amah ang ni ve duh tûrin min hruai a, min kalsan ngai dâwn lo tih sawitu thil phûtte chu tihhlawhtlin kan lo châk ta thîn a ni. Thlarau Thianghlim chu min Zirtîrtu a ni a, Pathian khawngaihna makzia te, Kraws ropuizia te, leh tlanna makzia te chu hrethiam tûrin min pui thîn. Thlarau Thianghlim hnathawh avângin Krista lamah hîp kan ni a, Krista chu Chhandamtuah leh LALPA-ah kan lo pawm ta thîn a ni.

Sawi hawn nân: Kristan a kal bo dâwn tih thu a sawia a zirtîrte chî-ai leh hrihhai dân tûrzia kha han mitthlâ chhin teh. A Pa hnêna a chhoh têt tawh thu a hrih khân eng thil nge an ngaihtuahnaa awma i rin? An rilru a buaiin, an hrihhai viau ang a, chutih rual chuan an eng emaw ti phâwklêk viau lawi si ngei ang. Thlamuantu dang a rawn tîrh tûr thu a hrih pawh khân eng nge a sawi awmzia an hrethiam tak tak chuangin a rinawm lo. Pentikos nî-a a thiltihtheihna fâmkim nêna a rawn thlen chiah khân Isua thusawi awmzia chu an hrethiam ve tan chauh a. Thlarau Thianghlim awmpuina leh thiltihtheihna an lo chan hnû chuan Kristan, “Ka kal in tân a thê e” tih thu a sawi kha a awmzia an lo hrethiam ta a ni (*Johana 16:7*).

Thlarau Thianghlim a rawn tîrh tûr thu Isuan a sawi hi Thuthlung Thar hunlaia ringtûte tân a ni ang bawkin, keimahni tân pawh a ni ve tho va. A thutiam hi tute emaw tân bîk chauh a ni lo. Thlarau Thianghlim chuan kan nunah hian rawn chên a duh êm êm a ni.

Sawi ho tûrte:

❶ class member-te kha an nuna Thlarau Thianghlim thiltihtheihna lo thleng nia an hriat hun sawi tûrin sâwm la. Chutiang chu eng thilte’ n nge chantîr tih zâwt bawk ang che.

❷I class member-te khân Isua nêna inhnaih leh zual riau nia inhriat châng an nei em? Chutiang huna an thlarau lam nun chu eng ang nge a nih? An nuna Thlarau Thianghlim a awm ngei a ni tih a chian lai chanchin sawi tûrin sâwm ang che.

Rahbi 2-na: Zawng chhuak rawh

ZIRTÎRTÛTE PUÁL: Tûn kuartar chhûnga kan zirlai hrang hrangte thupui ber chu Pathiana minung pathum awmte zînga a Pathumna a nihna anga Thlarau Thianghlimin kan sualte min hriattîr dân te, Krista felna chu a mawina zawng zawng nêna a puan chhuah dân te, beiseina min neihtîr dân te, Pathian thutak lama min hruai luh dân te, leh vânrâm ngaihna thinlung min neih chhonzawmtîr reng dân te a ni.

Hêng thupui hrang hrangte hi tûn kêra kan zirlai hian a rawn thual nawn leh a. Kan nun ðeuha Thlarau Thianghlimin hnâ a thawh dân a rawn thlûr bing deuh bawk a ni.

ZIR ZÂUNA

I. Thlarau Thianghlim hnathawh chu (Johana 16:8–11.)

Johana 16:8–11-ah chuan Thlarau Thianghlim hna thawh zînga a lian zual deuh deuh pathum Isuan a sawi a. Thlarau chuan “sual thû-ah te, fel thû-ah te, rorêl thû-ah te khawvêl thiam loh a chantîr” dân a ni (*Johana 16:8*). Hêng ðawngkam pathumte hi chipchiar deuh zâwkin i han luhchilh dân teh ang. Isuan Thlarau Thianghlim chuan khawvêl hi a *sualnate-ah* ti lovin, a *sualna-ah* thiam loh a chantîr dân niin a sawi a. Hei hi kan lo hre fuh lo palh hlauh ang e. Thlarau Thianghlim chuan kan sualte-ah emaw, Pathian duhzâwng nêna inrem lo thil kan tihte-ah emaw thiam loh min chantîr dân a ni lo va. He lai chângin a sawi tum hi chû âi chuan a thûk daih zâwk.

Hetah hian *sual* tih ðawngkam chu kan nihna ve rêng angin hman a ni a. Thil ða lo eng emaw kan tih vâng maia mi sual ni ta kan ni lo. Kan nihna hrim hrim hi sual chu a ni zâwk a. Suala tlu tawh nihphung chu kan rawn pian chhuahpui a, chuvângin kan

nihna hrim hrim hi sual a ni. Sualin kan lo piang a, kan duhthlanna avânga mi sual ni bawk kan ni. Thlarau Thianghlim chuan Krista tel lova kan chan chhiatzia min hriattîr a. Keimahni awm awma awm tûra hnutchhiah ni ta ila, chhandamna chan kan beisei thei hauh lo vang. Mi sual kan ni a ni mai lo va. Mi bo, Chhandamtu tel lo chuan chhandamna beisei thei rêng rêng lo dinhmunah kan ding a ni.

Pathian chu fakim awm rawh se! Thlarau Thianghlim chuan hetiang dinhmun beidawnthlâk taka awm rêng tûr hian min hnutchhiah lo va. Mi sual kan ni tih min hriattîr ni mai lovin, mi fela puan kan nih tâk thu pawh min hrilh bawk.

Heti laia *fel* tih thumal a hman hi a ãawngbul lamah chuan *dikaioosyne* tih a ni a, chu chu ‘Krista felna’ sawina a ni. Ani felna chu felna dang zawng zawng lo chhuahna hnâr leh tehfung a ni a. Thlarau Thianghlim chuan kan sual min hriattîr a, kan tlin lohzia leh Krista tel lo chuan mi bo mai kan nihzia min hrilh bawk. Chumi hnû chuan Krista felna famkimzia leh a khawngaihna makzia chu kan hnênah a rawn puang leh ta a ni. Thlarau chuan Krista felna chu keimahni felna anga lo pawm thei tûr te, Pathian fâte anga nung a, khawngaihna avânga vânam chhôngkuuaa pawm ve ni thei tûr tein kan thinlungah rinna a châwm lian thîn a ni.

Thlarau Thianghlimin min hriattîr pathumte zînga a hnuhnung ber chu rorêlna a ni a. Rorêl thû-a Thlarau Thianghlimin thiam loh min chantîrna chhan chu hetiang hian Isuan *Johana 16:11*-ah a lo sawi a: “He khawvêl lal hi thiam lohva a tlûk tawh avângin.” Kraws-ah khân Isua chuan hremhmun lalnate leh thiltihtheihnate chu a lo hneh vek tawh a (*Kol. 2:15*). Setana chu hmêlma hneh tawh hnû a ni a, Isuan a titlâwm tawh. Sual leh thihna leh thlân chungah pawh hnehna a chang vek tawh a. Thlarau Thianghlim chuan a chak lama ãang kan nih thu min rawn hriattîr a ni.

Ngaihtuah zui tûrte: “Chutichuan tânah zawng, Kristaa awmte tân chuan thiam loh chantîrna rêng a awm tawh lo,” (*Rome 8:1*). Krista tel lo chuan rorêlna hnunng chu paltlang theih rual a ni dâwn lo va; mahse Krista-ah, Krista zârah leh, Krista avâng erawh chuan bo theih a ni lo vê thung ang. Krista chuan Kalvari-ah khân kan chhandamna tûr a lo thawk chhuak tawh sî a. Engtiangin nge Thlarau Thianghlim chuan chhandam nih inhriatna chang tûrin min lo hruai hlawm le? Krista felna chu kan felna anga kan lo pawm theihna tûrin, Thlarau Thianghlimin eng hnâ nge a thawh? Kristian tinte nuna Thlarau Thianghlim hnathawh hi eng vângin nge a pawimawh viau?

Rahbi 3-na: Nunpui rawh

ZIRTÏRTÛTE PUÂL: I class member-te kha Thlarauva khat nun neih awmzia sawi ho-pui la. Thlarau Thianghlimin kan nuna tih a tiam thilte chu ziak chhuaki, sawi ho ang che u. Eng vângin nge chûng thilte chu kan Kristian nunah hian a pawimawh êm êm vek le?

Zawhnate:

- ❶ Thlarau Thianghlim sawina hming hrang hrangte chu eng nge ni? Engtiangin nge hêng hmingte hi nangmâ tân bîk khân a pawimawh riau?
- ❷ Engtiang kawngtein nge Thlarau Thianghlim chuan beiseina thar min siamsak thin?
- ❸ Engtiangin nge beiseina tih hi a êng zâwnnga thil thlîr tih nêh hian a danglam? Thlarau Thianghlimin min pêk kan beiseina chu engah nge a inngah?

Rahbi 4-na: Boruak Siam rawh

ZIRTÏRTÛTE PUÂL: Thlarau Thianghlim chêtina kan lo chhân lêt hunah ani chuan Isua leh keimahni min dâidangtu bang zawng zawngte chu a tichim vek ang a, kan Chhandamtun a thlâwna min pêk chhandamna hi a taka pawm tûrin min hruai dâwn a ni.

Tih tûrte:

❶ I class member-te hnênah paper (index card) sem la, chutah chuan tûn kuartar chhûnga Thlarau Thianghlim chungchânga an thil hmuhchhuah pawimawh ber leh, chu an thil hmuhchhuah chuan an nuna danglamna a thlen tûrte ziaak tûrin sâwm ang che. Hetiang deuh hian an ziaak thei ang:

“Tûn kuartar-ah hian Thlarau Thianghlim chu Krista Âiawhtu, Krista hnên min hnaihtîr tum rengtu a ni tih ka hre thar a. Thlarau Thianghlimin min awmpuina zârah Isua chu nî tin ka kiangah a awm reng a ni tih ka hriat hian kan lâwm êm êm a ni.”

❷ I class member-te kha an thil ziah chhuahte mi dang hnêna hrih ve tûrin sâwm ang che.

INSIDE STORY

THIL MÂWI TAK

Editor Note: Hê thawnthûah hian Sweden rama Stockholm khaw mi Kim Laovin chuan Pathianin a nun beidawnthlâk tak thil mâwi taka a chantîr thû min hrih dâwn a ni.

Kam dam chhûng hun kum 25 chanve ðalam maha tûk tina ka tih ziah ðhin chu zînga ka thisena *heroin* thun chu a ni. Ni hman nawm nân *heroin* ka hmang a. Mahse July thla tûk khat chu ruihhlo hmang rêng rênga nun chu ka ning ta thut mai a. Mahse ka bânsan thut chuan ka ðat lohpuî dâwn tih ka hria a, bânsan ngêi erawh ka tum ruh hlê thung a ni.

Damdâwi ruihhlo chauh hi ka nun a ni lo va, ka nunphung a ni mah zâwk. In lianpuî neiin, car nalh tak leh silhfên duh ang ang ka nei bawk a. Mahse ruihhlo ka'n bânsan tâkah chuan ka chhehvêla thil mâwi nia ka hriat ðhinte chu pawnhhia leh ninawm mai an chang zo ta a. Ka thil neih zawng zawng chu ka hralh/sem zo ta vek a. Thawmhnaw suitcase khat lek nêh khaw dangah ka pêm ta daih a.

Ruihhlo sim natna ka vei leh ta thung a, mahse ruihhlo lamah chuan ka kîr duh tawh chuang lo. Ka tih loh rei poh leh ka thâtpui nasa zâwk dâwn tih ka hria a. Chawlhkâr leh thlâte a lo liam a, ka chak lo vin ka châu thei hlê a. Ka âwm a nâin, thui lo tê tê chauh ka kal thei a ni.

Doctor ka râwn a, min endik hnû chuan, “Lung natna i vei a nih hi. I lung hi a vûng a, a thawk rim êm êm bawk a, chuti chung chuan a thawh tûr chanvê chauh a thawk sî a. Nâ i tih hi *angina* a ni a, chû chu lungin boruak thianghlim a khawp kham loh natna a ni,” tiin min hrilh a. Kum khâ leh chen ruihhlo ka lo tih tawh nghawng thâ lo a ni tih kei chuan ka hre nghâl mai a ni.

Doctor chuan damdâwite min chawh a, min hâwn tîr leh ta a ni. Mahse hâwnna tûr in pawh ka nei chuang lo. Thian hnêna khawsa mai ka ni a, mahse ani chuan min awmpui reng thei sî lo. Ka dam lo va, khawhar leh chênna nei lo vin ka awm a. Chutah ka laichînte ka bêl leh ta thung a. Ruihhlo tih ka sim tawh tihthe an hriat chuan min lâwmpui hlê mai a, mahse an hnêna min chên tîr theih loh chhan tûr an nei tlat mai. A tâwpah ka pamîin min awmpui a. Amah leh ka nî chu ka chungah an ngilnei hlê a, doctor hnênahte min hruai a.

Doctor chuan, “Damdâwi an chawh che hi i ei hman tawh em?” tiin min zâwt a.

Kei chuan, “La ei lo, ruihhlo ngaih ka bân san mêk a ni a, chuwâng chuan hêng damdâwi hi ngaih ka duh lo a ni,” ka ti a.

Doctor chuan, “I thil engto chu ka manthiam e. Mahse hêng damdâwi hi chu damdâwi thâ a ni a. I thâtpui ang a, a ngawl i vei lo vang. Min hrilh teh: I nun nuam i tihna tûr atân hian eng thilte nge i lo tih tawh?” tiin min zâwt a.

Ka inngaihtuah vang vang a. “Ni e, tum khat chu pamî nên kêa ram fangin Sweden hmâr lam mêl 100 kan kal a. A nuam khawp mai,” tiin ka chhâng a. Doctor chuan chû damdâwi chu ka ei chuan, chutiang ram fang theiin ka thâ leh mai ang tih min hrilh a. Ei chhin tûr chuan ka hâwng leh ta a. A hnû thla thumah chuan ka pamîte ui hruaiin ka ramvâk thei ta a ni.

Ni khat chutianga kan vah chhuah laiin, dîl kama in tê takte ka hmû a. A chungchâng ka'n zawh chuan electric leh tuin thâ a awm lo tih ka hria a; ruihhlo ka tih laia ka sum sênso chanvê lekin ka luah theih dâwn tih ka hria a. Pindan pahnih nei inah chuan ka lût a, mamawh leh châkkhâi ngaihtuahin ka hmanhlel ta hlê a. Mahse chutianga nun tuâng leh awlsam chu nuam ka ti phian a ni.

Doctor hnêna ka kal leh chuan, ka hmasâwnzia hriain a lâwm hlê mai. Amah leh a nupui chuan min lo tawngtaisak thîn a ni tih min hrilh a. Chutah Seventh-day Adventist a ni tihte ka hre ta zêl a. Thian pakhat hnên a tângin Bible ka hawh a, ka chhiar thîn a. Ruihhlo ka bânsan theih nâna min puitu chu Pathian a nih chuan, Chiang zâwka ka hmêlhriat a ngai a ni. *Genesis* a tângin ka tan a, phêk 100 zêl ka chhiar a, *Number* ka chhiar thleng a, ka bânsan ta a ni.

Doctor chuan Adventist-te enkawl hrisêlna inenkawl na hmun min sawi hmuh a, chakna leh thahrui ka neih nâna pan tûrin min râwn a. A hmun leh mîte chu ka ngaina ta hlê a. Damlo dangte pawh chu Adventist an ni hlawm a, a nuna Isuan thil a tihsakte an sawi thîn a. Chu chuan Pathian hriat châkna min neih thartîr leh ta a ni.

Inneih leh mi thi vui tih lohah chuan ka inkhâwm vê ngai lo va, mahse chû hmuna ka awm tâkah chuan Adventist Biak inah ka inkhâwm thîn a. Bible zirhote chu nuam ka ti viau mai a. Hêng mîte neih ang hi neih vê ka châk a, Kristian nih vê pawh ka duh bawk. Mahse Kristian nih awmzia chiah pawh chu ka hre rih sî lo. Kristian ka nih theih nâna thil eng emaw tih hmasak ngai awmin ka ngai thîn a ni.

Hrisêlna enkawl na hmuna ka awm lai chuan nun tuâng pângngaia nun dân tûr ka ngaihtuah nasa vê hlê thîn a. Ruihhlo ka zawrh lai khân nun sual takin ka lo nung tawh thîn a, chumi hriatna chuan min delh rit hlê a ni. Chû hmun ka chhuahsan hnû chuan, pulis awmnaah kalin, ka thianin mî a rawk laiin keiin carin ka lân bopui tihte ka inpuang a. Mî a rawkna lamah kan thian chuan mî a that a, keini hi a thurualpui ka ni.

Man ka ni a, kum ngâ tâng tûra tih ka ni ta a. Ka ðhian chu dam chhông tâng tûr a ni thung. Ka inpuanna vângin ka ðhian pawhin a tân phah a ni tih an hriatin, tâng dangte chuan min tiduhdah hlê a. Mi pângngai anga min pawm theih nân hun rei tak a duh a ni.

Ka tân chhôngin, Adventist pastor chu min tlawh tûrin ka ngên a. Minrawn tlawh zauh zauh va, Bible kan zir dôn bawk a. Hetih lai hian Isua chu ka Chhandamtuah ka pawm a. Kohhran mi dangte pawhin min tlawh ðhîn a, mi dangte âiin tlawhtu ka ngah bâkah, lehkhathawn pawh ka dawng hnem a, Adventist member zînga inûnauna rilrû avângin hian ka lâwm hlê a ni. Ka chungah hmangaihna an lantîr chu, tâng dangte chungah lan chhâwntîr zêl ka tum a.

Tâng ðhenkhat chu Swedish mi an ni lo va. Tlawhtu hmêl pawh an hmu ngai lo. Chutiang mîte chanchin Adventist-ten an lo hriat chuan, tlawh chhuakin, an theih ang anga ðanpuin, an ngaihsak zui zêl a. Hmeichhe ðhenkhat pheih chuan, “Hêng mîte hi eng kohhran mîte nge maw ni ngai le, tâng hote hi an ngaihsak êm êm mai sî a?” an ti hial a ni. Ka Adventist ðhianten ka mamawh apiang min ngaihtuhsak avângin ka lâwm a. Tâng dangte pawh chu kan Bible zirnaah an lo tel a, kan ðawngtâi pâwlah te pawh an lo tel zêl bawk a. An lo zalên tâkah hian, Pathian an zawn zui zêl ka beisei.

Ka lung harsatna avângin ka inentîr a. Doctor chuan ðum thum lai min endik nawn a. Min endik nawn leh chuan ka hming min zâwt a, “Khâ damlo ngai kha i ni em tih pawh kan Chiang ngam tawh hlei nêh, i lung chu a pângngai leh vek tawh a. Harsatna i neih rêng a lang tawh lo, i lung natna chu a bo hmiah tawh e,” a ti a.

Tân in aţanga min chhuah hnû chuan, Pathianin eizawna hnâ leh chênna tûr min pê a. Ka inenlêt hian, Pathianin keimâ lakah leh thihna lakah min chhanchhuak a. Ka nunah thil engkim hi mâwi takin min siamsak ta a ni.

Produced by the General Conference Office of Adventist Mission.

Web site: www.AdventistMission.org

Mizo Conference
Personal Ministries Department
Pamphlets

No.	Code	<i>Lehkhàbù Hmíng</i>	Rate
1.	A	Israel leh Efraim	5.00
2.	B	Khawngaihna Vék	1.00
3.	C	Ní Thúm leh Zàn Thúm (Thar)	5.00
4.	D	Pathian Dǎn leh Mosia Dǎn	1.00
5.	E	Thlarau Biakna Setana Hmanrua	1.00
6.	F	Lei Ațanga Lo Chhuak Sàkàwlh	1.00
7.	G	Babulon Sualna Chì Sawm	1.00
8.	H	Tûnlai Húna Setana Hmanruate	1.00
9.	I	Trinity (Pathiana Mi Pathumte)	5.00
10.	J	Sabbath & Sunday Thûa Zàwhna	5.00
11.	K	Sàkàwlh Nambar 666	5.00
12.	L	Thúthlúng Pahnih (Hlui & Thár)	1.00
13.	M	Ṭawng Hriatloh (Thar)	5.00
14.	N	Mihring: Thih Hnù Awmdǎn	5.00
15.	O	Chhandamna Tluantling	5.00
16.	P	Baptisma	5.00
17.	Q	Sawipuitu Isua	4.00
18.	R	Ei leh In Chungchang	6.00

Khawvêl zawng zawng hi kan LALPA Kristâ ram a lo nih theih nân, Kohhran, Department, Pâwl leh mi mal tinten Pathian thú theihdârhi lamah thâhném ngaiin theih tâwp chhuah tlâng ila, remchâanna pawh i lei zêl ang u. Kan sùm leh pâiten hîlútna a la nèih lai hian, thîl engmah lo mai maia tlákral lovin, líkhâwng nei túrin, Pathian ram zâu nân i hmáng phal ang u.